KOPPÁNMONOSTORI

Komárom szab. kir megyei város
mérnöki hivatalától.
248/1934 számhoz.

Tervezet

a koppánmonostori
N. Szt. János-szobor
elhelyezéséhez.

M. = az általános tervre 1:50.
a helyszínrajzra 1:2880.

Komárom, 1935 január havában

főmérnök

Nézet.

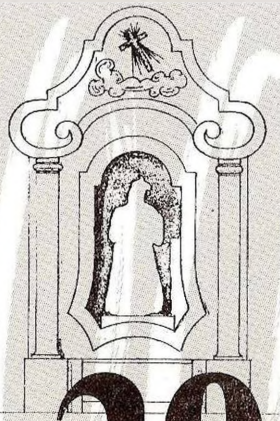

2000

Alaprajz.

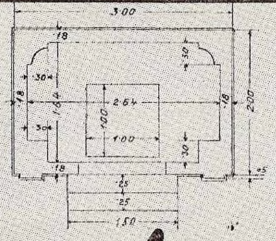

KALENDÁRIUM

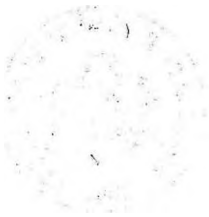

„Ha azt akarjuk, hogy valami jó legyen, csináljuk meg magunk. Számos helyi ügy van, amelynek valamely meghatározó módon való eldöntése a helyieknek fontos, és a másutt lakók, valamint a központ számára közömbös.

Nincs ok arra, hogy ez ne az ő óhajuk szerint legyen, amely az összes körülményeket legjobban számba tudja venni...„

Magyary Zoltán

Az ÉLETTÉR Közösség- és Településfejlesztő Egyesület kalendáriuma
Koppánmonostor 1999.

Készült a Bábolna Rt. Nyomdaüzeme, Czeglédi Gabriella, Czeglédi Lászlóné, Csokonai Művelődési Központ, „Karácsony Sándor emlékére„ szakalapítvány, Komárom-Esztergom Megyei Művelődési, Ifjúsági és Közösségfejlesztési Alapítvány, Monitex Kft, és Pőcze József támogatásával.

Írásukkal, gyűjtőmunkájukkal a kiadvány megjelenését segítették:

Ágoston Géza
Barassó Péter
Bordács Zoltánné
Deák Györgyné
Faragó István
György Károlyné
Hegedüs Béla
Iglódi Attiláné
Ihász Beatrix
Juhász Gáborné
Kalács Krisztina
Kántor Antal
Keresztes Zoltán
Kőrösi Éva
Kőrösi Flórián
Kürthy Anna
Máté László
Monostori Éva
Nagy Emőke
Oplaznik Mária
Ölveczky Gábor
özv. Rukensuk Ferencné
Szabó János
Szamaránszki Erzsébet
Tasnádi László
Török István
Váradi Adrienn

Köszönjük munkájukat!

ISSN : 1519 - 2195

A szerkesztés lezárult: 1999. november 16.
Lektorálta: György Károlyné
Borító: Ölveczky Gábor
Felelős szerkesztő: Monostori Éva
Felelős kiadó:
ÉLETTÉR Közösség- és Településfejlesztő Egyesület, Monostori János
Készült a Bábolna Rt. Nyomda üzemében

KEDVES MONOSTORIAK, KEDVES OLVASÓINK!

Immár második alkalommal adatott meg nekem az a lehetőség, hogy meleg szívvel üdvözölhessem településünk lakóit, barátait.

Nagy öröm számomra, hogy Kalendáriumunk újból megjelenhet, s a nehézségeket leküzdve hagyománnyá válhat, értéket teremtve, mely messze viheti „kincseink„ hírét.

Fontosnak tartom, mert kimeríthetetlennek ígérkezik a helytörténeti kutatások lehetősége, s ezáltal a helyi azonosságtudat fejlődése is.

Szerencsénk van, mert számos „csodabogárral„ rendelkezünk, akiket ország-világ elé kell még tárnunk. Ezen emberekre egy közösségfejlesztési folyamat kapcsán bukkantunk rá. Ennek a folyamatnak az a célja, hogy öntevékeny csoportok, közösségek létrejöttéhez és működésükhöz nyújtson segítséget, elősegítve ezzel is a helyi társadalom összefogását, hiszen a közösségnek olyan értéke van mindnyájunk életének fenntartásában, amilyen az egyes embereknek soha sincs. Ha hűségesek és elkötelezettek vagyunk irányában, elsőbbséget kap saját, egyéni érdekünkkel szemben, s ez már az első fontos lépés lehet a hit felé is. Általa létrejön a kötelesség vállalása, ami az ember számára központi jelentőségű, s tiszteletre, hálára bírja a többieket is. Végül pedig önbecsülést ad, amit akkor érzünk, ha úgy véljük megtettük a magunkét.

Mi, e könyvecske írói is egyfajta közösséggé válhattunk a munkafolyamat kapcsán.

Nagy szüksége van ma erre Koppánmonostornak.

Kiadványunknak számos aktualitása van. Ilyen például az, hogy 1896-ban bár megszűnt Koppánmonostor önállósága, azonban 70

évvel ezelőttig, 1929-ig Pusztamonostorként létezett és némi önkormányzással bírt, hisz önálló választmánya volt, mely saját költségvetéssel rendelkezett, határozatokat hozott.

Aktuális azért is, mert ezáltal korrigálhatóvá teszi kezdeti hibáinkat. Mi is, mint általában mindenki helytelenül használtuk településünk nevét. Ezt most javítjuk, kérjük Önt is Kedves Olvasónk, hogy ezentúl használja Ön is helyesen, Koppánmonostorként.

Könyvünk címe: Koppánmonostori Kalendárium 2000. - ,mely igyekszik ötvözni a múltat a jelennel. Feleleveníti a történelem egy-egy kis epizódját, ugyanakkor helyi emberek életútját, vagy hobbiját is megismerteti velünk. A gyakorlati tanácsokat ötvözni próbáltuk a népi bölcsességgel, tapasztalatokkal. S természetesen, minden kalendárium elengedhetetlen részét képezi az ételrecept és szépirodalom. Belőlük is csemegéztünk.

A múlt században nagy hagyománya volt a kalendáriumoknak, melyek szinte minden család polcán megtalálhatóak voltak, nem egyszer egyedüli irodalomként. A család minden tagja megtalálta maga számára az olvasnivalót benne, s bízunk abban mi is, hogy ez most sem lesz másképp.

Reméljük, hogy e kis könyvecskét Ön is olyan szeretettel veszi majd kézbe, ahogy azt mi készítettük, s megtalálja benne mindazt, ami lelkének, önmagának és mindennapjainak szüksége van. Ha mindez csak részben sikerül, már nem dolgoztunk hiába.

Monostori Éva

NAPTÁR

6

JANUÁR			
	1	Sz	Újév
	2	V	Ábel
1	3	H	Genovéva
	4	K	Titusz
	5	Sz	Simon
	6	Cs	Boldizsár
	7	P	Attila
	8	Sz	Gyöngyvér
	9	V	Marcell
2	10	H	Melánia
	11	K	Ágota
	12	Sz	Ernő
	13	Cs	Veronika
	14	P	Bódog
	15	Sz	Lóránt, Lóránd
	16	V	Gusztáv
3	17	H	Antal, Antónia
	18	K	Piroska
	19	Sz	Sára, Mária
	20	Cs	Fábián
	21	P	Ágnes
	22	Sz	Vince, Artúr
	23	V	Zelma
4	24	H	Timót
	25	K	Pál
	26	Sz	Vanda, Paula
	27	Cs	Angelika
	28	P	Károly, Karola
	29	Sz	Adél
	30	V	Martina, Gerda
	31	H	Marcella

JANUÁR

Későn kel a nap, teli van még
csordultig az ég sűrű sötéttel.
Oly feketén teli még,
szinte lecseppen.
Roppan a jégen a hajnal
lépte a szürke hidegben.

(Radnóti)

Mit jövendöl a 100 éves naptár?

Szép és állandó idő szokott faggyal következni: ha délnyugati szél északnyugatira változik. Ha kelet-széllel apró hó esik. Ha nyugat táján sűrű köd keletkezik. Rossz, általában langy idő következik: ha a keleti - északi szél változik. Ha a gödrök bűzösek.

* *A naptári metszeteket dr. Karl Falkenstein Geschichte der Buchdruckerkunst (Leipzig, 1840) című könyve nyomán közöljük.*

FEBRUÁR			
5	1	K	Ignác
	2	Sz	Karolina, Aida
	3	Cs	Balázs
	4	P	Ráhel, Csenge
	5	Sz	Ágota, Ingrid
	6	V	Dorottya, Dóra
6	7	H	Tódor, Rómeó
	8	K	Aranka
	9	Sz	Abigél, Alex
	10	Cs	Elvira
	11	P	Bertold
	12	Sz	Lívia, Lídia
	13	V	Ella, Linda
7	14	H	Bálint, Valentin
	15	K	Kolos
	16	Sz	Julianna, Lilla
	17	Cs	Donát
	18	P	Bernadett
	19	Sz	Zsuzsanna
	20	V	Aladár, Álmos
8	21	H	Eleonóra
	22	K	Gerzson
	23	Sz	Alfréd
	24	Cs	Mátyás
	25	P	Géza
	26	Sz	Edina
	27	V	Ákos, Bátor
	28	H	Elemér
	29	K	Szökőnap

FEBRUÁR

Újra lebeg, majd letelepszik a földre,
végül elolvad a hó,
csordul, utat váj.
Megvillan a nap. Megvillan az ég.
Megvillan a nap, hunyorint.
S íme fehér hangján
rábéget a nyáj odakint,
tollát rázza felé s cserren már a veréb.

(Radnóti)

Mit jövendöl a 100 éves naptár?

Szép és állandó idő következik faggyal: ha délkeleti szelek vannak. Ha a hold igen fehér. Ha az esti pír igen magasra terjed a nyugati égen. Ellenben rossz vagy lágy idő lesz: ha nyugati szelek vannak. Ha huzamosabb hideg után a hó jég alakban esik, mit könnyű észrevenni, midőn az ablakhoz csapódik.

MÁRCIUS			
9	1	Sz	Albin
	2	Cs	Lujza
	3	P	Kornélia
	4	Sz	Kázmér
	5	V	Adorján
10	6	H	Leonóra, Inez
	7	K	Tamás
	8	Sz	Zoltán
	9	Cs	Franciska
	10	P	Ildikó
	11	Sz	Szilárd
	12	V	Gergely
11	13	H	Krisztián
	14	K	Matild
	15	Sz	Nemzeti ünnep
	16	Cs	Henrietta
	17	P	Gertrud, Patrik
	18	Sz	Sándor, Ede
	19	V	József, Bánk
12	20	H	Klaudia
	21	K	Benedek
	22	Sz	Beáta, Izolda
	23	Cs	Emőke
	24	P	Gábor, Karina
	25	Sz	Irén, Írisz
	26	V	Emánuel
13	27	H	Hajnalka
	28	K	Gedeon
	29	Sz	Auguszta
	30	Cs	Zalán
	31	P	Árpád

MÁRCIUS

Lúdbőrzik nézd a tócsa, vad,
vidám, kamaszfiús
szellőkkel jár a fák alatt
s zajong a március.
A fázós rügy nem bújt ki még,
hálót se sző a pók,
de futnak már a kiscsibék,
sárgás aranygolyók.

(Radnóti)

Mit jövendöl a 100 éves naptár?

Amilyen időjárás van március 9-ike körül, olyan szokott maradni az egész március hónapban. Ha január meleg volt, március hideg. Száraz március szép májust jövendöl. Éjnapegyenkori szélvészek termékeny esztendőre mutatnak. Ha a nap és a hold keltében rendkívül nagy eső következik: hasonlóképp, ha a harangok messze hallatszanak. A márciusi sűrű és bűzös köd sok égiháborút hoz.

ÁPRILIS			
	1	Sz	Hugó
	2	V	Áron
14	3	H	Buda, Richárd
	4	K	Izidor
	5	Sz	Vince
	6	Cs	Vilmos
	7	P	Herman
	8	Sz	Dénes
	9	V	Erhard
15	10	H	Zsolt
	11	K	Leó, Szaniszló
	12	Sz	Gyula
	13	Cs	Ida
	14	P	Tibor
	15	Sz	Anasztázia, Tas
	16	V	Csongor
16	17	H	Rudolf
	18	K	Andrea, Ilma
	19	Sz	Emma
	20	Cs	Tivadar
	21	P	Konrád
	22	Sz	Csilla, Noémi
	23	V	Húsvét, Béla
17	24	H	Húsvét, György
	25	K	Márk
	26	Sz	Ervin
	27	Cs	Zita, Mariann
	28	P	Valéria
	29	Sz	Péter
	30	V	Katalin, Kitti

ÁPRILIS

Egy szellő felsikolt, apró üvegre lép
s féllábon elszalad.
Ó április, ó április,
a nap se süt, nem bomlanak
a folyton nedvesorru kis rügyek se még
a füttyös ég alatt.

(Radnóti)

Mit jövendöl a 100 éves naptár?

Ha az idő áprilisban igen kellemetes, rossz május szokott rá következni. Ezen hónapi égiháborúk nedves esztendőre mutatnak. Ha a szivárványok kék és sárga színei szépen és jól látszanak, néhány napra jó időt lehet várni. A húsvét körüli nedves idő rossz rozsaratást okoz. Ha Szent György-nap körül a rozs akkora, hogy a varjú benne elbújhatik, gabonabőségre mutat.

MÁJUS			
18	1	H	Munka ünnepe
	2	K	Zsigmond
	3	Sz	Tímea, Irma
	4	Cs	Mónika, Flórián
	5	P	Györgyi
	6	Sz	Ivett, Frida
	7	V	Gizella
19	8	H	Mihály
	9	K	Gergely
	10	Sz	Ármin, Pálma
	11	Cs	Ferenc
	12	P	Pongrác
	13	Sz	Szervác, Imola
	14	V	Bonifác
20	15	H	Zsófia, Szonja
	16	K	Mózes, Botond
	17	Sz	Paszkál
	18	Cs	Erik
	19	P	Ivó, Milán
	20	Sz	Bernát, Felícia
	21	V	Konstantin
21	22	H	Júlia, Rita
	23	K	Dezső
	24	Sz	Eszter
	25	Cs	Orbán
	26	P	Fülöp, Evelin
	27	Sz	Hella
	28	V	Emil, Csanád
22	29	H	Magdolna
	30	K	Janka, Zsanett
	31	Sz	Angéla

MÁJUS

Szirom borzong a fán, lehull,
fehérlő illatokkal alkonyul.
A hegyről hűvös éj csorog,
lépkednek benne lombos fasorok.
Megbú a fázós kis meleg,
vadgesztenyék gyertyái fénylenek.

(Radnóti)

Mit jövendöl a 100 éves naptár?

Szép idő lesz: ha az esti pír aranyszínű. Ha napnyugtakor a vizeken s mezőkön sűrű köd keletkezik. Ha a szárazon tenyésztő békák magasra ülnek és brekegnek. Rossz idő következik: ha reggel pír van. Ha a hegyek ormait köd borítja. Ha az esti pír igen vörös.

JÚNIUS			
22	1	Cs	Tünde
	2	P	Kármen, Anita
	3	Sz	Klotild
	4	V	Bulcsú
23	5	H	Fatime
	6	K	Norbert, Cintia
	7	Sz	Róbert
	8	Cs	Medárd
	9	P	Félix
	10	Sz	Margit, Gréta
	11	V	Pünkösd
24	12	H	Pünkösd, Villő
	13	K	Antal, Anett
	14	Sz	Vazul
	15	Cs	Jolán, Vid
	16	P	Jusztin
	17	Sz	Laura, Alida
	18	V	Arnold
25	19	H	Gyárfás
	20	K	Rafael
	21	Sz	Alajos, Leila
	22	Cs	Paulina
	23	P	Zoltán
	24	Sz	Iván
	25	V	Vilmos
26	26	H	János, Pál
	27	K	László
	28	Sz	Levente, Irén
	29	Cs	Péter, Pál
	30	P	Pál

JÚNIUS

Nézz csak körül, most dél van
[és csodát látsz,
az ég derüs, nincs homlokán redő,
utak mentén virágzik mind az ákác,
a csermelynek arany taréja nő
s a fényes levegőbe villogó
jeleket ír egy lustán hősködő
gyémántos testü nagy szitakötő.

(Radnóti)

Mit jövendöl a 100 éves naptár?

Jó idő lesz: ha a Szent János bogarai igen fénylik. Ha az égen a csekély fehér felhők szétfoszlanak. Ha sok bárányfelhő létez. Ha a dongók este sűrűn repülnek. Rossz idő vagy eső szokott lenni: ha sok béka jő elő. Ha a macskák nyalják s tisztítják magukat. Ha a tyúkok a porban fürdenek. Ha a kutyák füvet rágnak. Ha a vakondok magasra túrnak.

JÚLIUS			
	1	Sz	Tihamér
	2	V	Ottó
27	3	H	Kornél, Soma
	4	K	Ulrik
	5	Sz	Emese, Sarolta
	6	Cs	Csaba
	7	P	Apollónia
	8	Sz	Ellák
	9	V	Lukrécia
28	10	H	Amália
	11	K	Nóra, Lili
	12	Sz	Izabella, Dalma
	13	Cs	Jenő
	14	P	Őrs, Stella
	15	Sz	Henrik, Roland
	16	V	Valter
29	17	H	Endre, Elek
	18	K	Frigyes
	19	Sz	Emília
	20	Cs	Illés
	21	P	Dániel
	22	Sz	Magdolna
	23	V	Lenke
30	24	H	Kinga, Kincső
	25	K	Kristóf, Jakab
	26	Sz	Anna, Anikó
	27	Cs	Olga, Liliána
	28	P	Szabolcs
	29	Sz	Márta, Flóra
	30	V	Judit, Xénia
	31	H	Oszkár

JÚLIUS

Düh csikarja fenn a felhőt,
fintorog.
Nedves hajjal futkároznak
meztélábas záporok.
Elfáradnak, földbe búnak,
este lett.
Tisztatestü hőség ül a
fényesarcu fák felett.

(Radnóti)

Mit jövendöl a 100 éves naptár?

Jó időt remélheti: ha napnyugtakor jó idő volt. Ha a csalogányok szorgalmasan énekelnek. Ha reggel és este a füst egyenesen a magasra száll. Ha eső ködde változik. Rossz idő: ha napkeletkor égiháborúk vannak. Ha a kakasok napnyugat után kukorékolnak. Ha a tyúkok szomorúak. Ha a vízi madarak sokat fürdenek.

AUGUSZTUS			
31	1	K	Boglárka
	2	Sz	Lehel
	3	Cs	Hermina
	4	P	Domonkos
	5	Sz	Krisztina
	6	V	Berta, Bettina
32	7	H	Ibolya
	8	K	László
	9	Sz	Emőd
	10	Cs	Lőrinc
	11	P	Zsuzsanna
	12	Sz	Klára
	13	V	Ipoly
33	14	H	Marcell
	15	K	Mária
	16	Sz	Ábrahám
	17	Cs	Jácint
	18	P	Ilona
	19	Sz	Huba
	20	V	Szt. István ünn.
34	21	H	Sámuel, Hajnal
	22	K	Menyhért,
	23	Sz	Bence
	24	Cs	Bertalan
	25	P	Lajos, Patrícia
	26	Sz	Izsó
	27	V	Gáspár
35	28	H	Ágoston
	29	K	Beatrix, Erna
	30	Sz	Rózsa
	31	Cs	Erika, Bella

AUGUSZTUS

A harsány napsütésben
oly csapzott már a rét
és sárgáll már a lomb közt
a szép aranyranét.
Mókus sivít már és a büszke
vadgesztenyén is szúr a tüske.

(Radnóti)

Mit jövendöl a 100 éves naptár?

Közönségesen jó időre mutat: ha a juhok még estén is vígan ugrándoznak a mezőn. Ha huzamos eső után a baglyok éjjel igen huhognak. Ha szél a napjárást követvén, változik. Ha a harmat reggel sokáig a faleveleken megmarad...

SZEPTEMBER			
35	1	P	Egyed, Egon
	2	Sz	Rebeka, Dorina
	3	V	Hilda
36	4	H	Rozália
	5	K	Viktor, Lőrinc
	6	Sz	Zakariás
	7	Cs	Regina
	8	P	Mária, Adrienn
	9	Sz	Ádám
	10	V	Nikolett, Hunor
37	11	H	Teodóra
	12	K	Mária
	13	Sz	Kornél
	14	Cs	Szeréna
	15	P	Enikő, Melitta
	16	Sz	Edit
	17	V	Zsófia
38	18	H	Diána
	19	K	Vilhelmina
	20	Sz	Friderika
	21	Cs	Máté, Mirella
	22	P	Móric
	23	Sz	Tekla
	24	V	Gellért
39	25	H	Eufrozina
	26	K	Jusztina
	27	Sz	Adalbert
	28	Cs	Vencel
	29	P	Mihály
	30	Sz	Jeromos

SZEPTEMBER

Ó hány szeptembert értem eddig ésszel !
a fák alatt sok csilla, barna ékszer :
vadgesztenyék. Mind Afrikát idézik,
a perzselőt ! a hűs esők előtt.
Felhőn vet ágyat már az alkonyat
s a fáradt fákra fátylas fény esőz.
Kibomló konttyal jő az édes ősz.

(Radnóti)

Mit jövendöl a 100 éves naptár?

Jó idő következik: ha a hónap elején sok futó csillag látszik. Ha nem esik harmat, vagy ha esett is, hevenyében elszárad. Ha az éjjelek rendkívül hidegek. Ha a tejút az égen igen tisztán látszik. Rossz idő: ha a galambok vízben fürödnek és későn repülnek haza.

OKTÓBER			
	1	V	Malvin
40	2	H	Petra
	3	K	Helga
	4	Sz	Ferenc
	5	Cs	Aurél
	6	P	Brúnó, Renáta
	7	Sz	Amália
	8	V	Koppány
41	9	H	Dénes
	10	K	Gedeon
	11	Sz	Brigitta
	12	Cs	Miksa
	13	P	Kálmán, Ede
	14	Sz	Helén
	15	V	Teréz
42	16	H	Gál
	17	K	Hedvig
	18	Sz	Lukács
	19	Cs	Nándor
	20	P	Vendel
	21	Sz	Orsolya
	22	V	Előd
43	23	H	Nemzeti ünnep
	24	K	Salamon
	25	Sz	Blanka, Bianka
	26	Cs	Dömötör
	27	P	Szabina
	28	Sz	Simon
	29	V	Nárcisz
	30	H	Alfonz
	31	K	Farkas

OKTÓBER

Hűvös arany szél lobog,
leülnek a vándorok.
Kamra mélyén egér rág,
aranylik fenn a faág.
Minden aranysárga itt,
csapzott sárga zászlait
eldobni még nem meri,
hát lengeti a tengeri.

(Radnóti)

Mit jövendöl a 100 éves naptár?

Langy időt várhatni: ha a fák ősszel másodszor virágozni kezdenek. Ha Szent Mihály körül a gubacsok üresek vagy vizenyősek. Ha a madarak ősszel soványak. Ha Szent Mihály körül sok eső esik s a szelek délről vagy délnyugatról fújnak. Korai télre mutat: ha júliusban a hangyák halmaikat szokottnál hamarabb összehordják.

NOVEMBER			
44	1	Sz	Marianna
	2	Cs	Achilles
	3	P	Győző
	4	Sz	Károly
	5	V	Imre
45	6	H	Lénárd
	7	K	Rezső
	8	Sz	Zsombor
	9	Cs	Tivadar
	10	P	Réka
	11	Sz	Márton
	12	V	Jónás, Renátó
46	13	H	Szilvia
	14	K	Alíz
	15	Sz	Albert, Lipót
	16	Cs	Ödön
	17	P	Hortenzia
	18	Sz	Jenő
	19	V	Erzsébet
47	20	H	Jolán
	21	K	Olivér
	22	Sz	Cecília
	23	Cs	Kelemen
	24	P	Emma
	25	Sz	Katalin
	26	V	Virág
48	27	H	Virgil
	28	K	Stefánia
	29	Sz	Taksony
	30	Cs	András, Andor

NOVEMBER

Megjött a fagy, sikolt a ház falán,
a holtak foga koccan. Hallani.
S zizegnek fönn a száraz, barna fán
vadmirtuszok kis ősz bozontjai.
Egy kuvik jóslatát hullatja rám,
félek ? Nem is félek talán.

(Radnóti)

Mit jövendöl a 100 éves naptár?

Hosszú és kemény tél következik: ha július augusztusnál melegebb, október hideg s annak másik felén délnyugatról keletkezett viharok voltak. Ha komló, makk és kemény magú gyümölcs termett. Ha november hó száraz és nem fagyos.

DECEMBER			
48	1	P	Elza
	2	Sz	Melinda
	3	V	Ferenc, Olívia
49	4	H	Borbála
	5	K	Vilma
	6	Sz	Miklós
	7	Cs	Ambrus
	8	P	Mária
	9	Sz	Natália
	10	V	Judit
50	11	H	Árpád
	12	K	Gabriella
	13	Sz	Luca, Otília
	14	Cs	Szilárda
	15	P	Valér
	16	Sz	Etelka, Aletta
	17	V	Lázár, Olimpia
51	18	H	Auguszta
	19	K	Viola
	20	Sz	Teofil
	21	Cs	Tamás
	22	P	Zénó
	23	Sz	Viktória
	24	V	Ádám, Éva
52	25	H	Karácsony
	26	K	Karácsony
	27	Sz	János
	28	Cs	Kamilla
	29	P	Tamás, Tamara
	30	Sz	Dávid
	31	V	Szilveszter

DECEMBER

Délben ezüst telihold
a nap és csak sejlik az égen.
Köd száll, lomha madár.
Éjjel a hó esik és
angyal suhog át a sötéten.
Nesztelenül közelít,
mély havon át a halál.

(Radnóti Miklós)

Mit jövendöl a 100 éves naptár?

Ha december elején és végén s egész januárban langy idő van, a tél március végéig betart. Ha karácsonyig szakadatlanul hideg van, akkor fel szokott engedni. Hideg december kora tavaszt és jó esztendőt jövendöl. Ha ősszel sok köd volt, sok havat lehet várni...

MONOSTOR NEVÉNEK EREDETÉRŐL

MONOSTOR *

Pusztamonostor, Komárom az új rendszer. Esztergom vármegyében, hajdan külön határú puszta, jelenleg többnyire szőlő O-Szőnynél és O-Szőny határával egyesített, s róla általában ugyan szólunk, egyébiránt némely esetei Komárom városa történeteivel azonosak. Erős sánczai az utóbbi magyar forradalomban, különösen Komárom vára ostrománál híresek lettek.

Forrás: Magyarország geographiai szótára, melyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leíratik
Kiadta: Fényes Elek, Pesten 1851.

MONOSTOR HIVATALOS NEVE *

A komáromiak kedvenc kiránduló helye, ahol igen sok komárominak van szőlője, gyümölcsöse, nyaralója, uj nevet kapott, illetve a régi történelmi nevét kapta ujra vissza. Komárom-Esztergom megye legutóbbi közgyűlése ugyanis hozzájárult Komárom város azon határozatához, hogy Pusztamonostor neve a helyhez fűződő történelmi emlékek miatt *Koppánmonostor* legyen ezentúl.

Pár száz esztendővel ezelőtt, amikor Monostor helyén a bencés rendnek volt apátsága, Koppánmonostor volt a neve. Ezen a néven említik a régi okiratok is. Ez a régi, feledésbe ment történelmi név újul most fel a Koppánmonostor elnevezésében. Nevét onnét kapta, hogy a Koppán nemzetség egyik tagja ott monostort emelt. Koppánmonostor már 1222-ben említik az okiratok. Az apátsági épületnek ma már semmi nyoma sincs és emlékét ma már csak a „ koppánmonostori apát" cím őrzi.

(Koppánmonostor ma apátsági jelkép, melyet 1999-ben: a Boldogságos Szűz Máriáról elnevezett koppánmonostori apát, Dr. Simon József győr-nádorvárosi plébános visel. Ezt a címet a győri megyés püspök adományozza.)

Forrás: Komáromi Lapok 1931. november 21. száma

KOPPÁN (MONOSTOR) *

(1222 : Monasterium de Koppan , 1413 : Koppanmonostor) A község nevében a *Katapán* > *Katpán* > *Koppán* személynév rejlik. Ennek eredete valamilyen ótörök személynév, amely valószínűleg méltóságnév is volt.

Komárom várát és környékét a Katapán-nemzetség szállta meg. Nevüket egyesek Catpánnak, Katpánnak vagy Kathpánnak, mások Koppánnak írták. A monostort a Katapán-nemzetség egyik tagja építette a 12. században. A monostorban a török háborúkig Szent Benedek-rendi szerzetesek éltek. 1529-ben II. Szulejmán seregei elől a szerzetesek elmenekültek. A monostort 1537-ben Baranyay Mátyás, a tatai vár kapitánya elfoglalta. 1529-től a komáromi várhoz tartozott. 1757-ben még romos állapotban is felismerhető volt. Követ széthordták, s emlékét a koppánmonostori apáti cím és a koppánmonostori település neve őrzi.

Forrás: Komárom Megye Helyiségneveinek Rendszere, Budapest 1986

MONOSTORI SZŐLŐK NÉPESSÉGE 1900-BAN:

300	római katolikus
4	evangélikus
11	református
315	összesen

KOPPÁN MONOSTORA *

Az a vallásos buzgóság, mely árpádházi királyainkat jellemezte, követőkre talált az ősi nemzetségek tagjaiban is. Komárom vármegye dunántúli részében három benedekrendü apátság emlékét őrizték meg az oklevelek, s bár azok részben még a középkor folyamán megszűntek, mégis rövid ideig tartó fenállásuk alatt maradandó emléket hagytak az utókorra.

A Duna mentén, az egykori komáromi várszerkezet székhelye közelében, a mai monostori puszta helyén, emelkedett Koppán monostora, melynek alapfalai a monostori szőlők felső végén néha ma is felszínre kerülnek. E monostor az Árpádok alatt virágzó Koppán (Katapán) nemzetség székhelyén, valószínűleg az e nemzettségből származott Katapán (1138.) fehérvári prépost, vagy a nemzettség másik hasonnevű tagja által alapíttatott, a ki 1190 - 1198. közt szintén a fehérvári prépostságot bírta. E monostorról legkorábban 1222-ben értesülünk, 1233-ban említik a monostor népeit, 1247-ben a katapáni apát egyik tisztje tanúskodik az apát helyett, valamely birtokügyben. 1259-ben a Koppán nembeli János fiát Miklóst, mint a monostor kegyurát említik, a ki Márton apáttal együtt jelenik meg egy peres ügyben.

Az apátság birtokai közül csak nagyon kevésnek emlékét őrizték meg az oklevelek. Az 1268. évi oklevél szerint az apátság birtoka volt az előtte elfolyó Duna-ág fele, továbbá Örs mellett és Szakállasnál voltak földjei. Az Igmánd faluval szomszédos Csanakon az apátság népei laktak. 1383-ban az Örs melletti földön kívül Keszőben is birtokos volt az apátság. Mária királynő 1383-ban Herke Andrást nevezte ki apáttá, de a kegyurak tiltakozása következtében e kinevezést visszavonta.

A XVI. század elején Lajos volt az apát, a ki 1407-ben az esztergomi

érsek egyháznemeseivel, az apátság tulajdonában levő halfogók megrongálása miatt perlekedett. 1411-ben az eddig független apátság Tatával egyetemben a pannonhalmi apát fennhatósága alá került. A szerzetesek valószínűleg a huszita támadások hírére megerősítették a monostort, hogy az esetleges támadások ellen könnyebben védekezhessenek. 1413-ban, midőn András apát Rozgonyi Simon s több léli nemes ellen pert indított, Koppánmonostora, mint megerősített hely említtetik. (Orsz. Lev. DI. 10,078). Ez időtájt Gergely volt a monostor várnagya, a kivel azonban a kegyurak örökös viszálykodásban állottak. A XV. század közepén Fegyverneki Dénes áldozópap volt a monostor kormányzója. Hogy miként jutott e tisztséghez, nem tudjuk, de csak a század vége felé állott helyre a törvényes kormányzat, mikor Miklós apát állott a monostor élén.

A XVI. század elején Balázs lett a monostor főnöke, a ki jelentékeny munkásságot fejtett ki a rendbetételében, s gyakran megfordult Pannonhalmán is, hogy a rendben keresztülviendő újítások érdekében tanácskozzék. Bár az 1508-ban Koppán monostorában megtartott vizsgálat alkalmával ellene is vádak hangzottak, mégis, mivel azokat nem bizonyították be, továbbra is megmaradt az apátság birtokában. A mohácsi vész előtti apátok sorát Pesthy János zárja be, a kit II. Lajos király rendeletére 1519-ben Czonczó (Zomzó) jószág birtokába iktattak.

Az apátok névsorát a rendelkezésünkre álló adatok alapján, a következőleg állíthatjuk egybe : Márton 1259, Herke Endre 1387, Gál 1395, Lajos 1407, András 1413 - 1438, Gergely 1449, Fegyverneki Dénes kormányzó 1452, Miklós 1480, Balázs 1500 - 1511, Pesthy János 1519.

Forrás: Sörös Pongrácz : Komárom megyei benczés apátságok. Tört. és Rég. Egylet 1905. évi ert. - Ortvay i. m. II. 788.

**** A forrásidézeteket a korabeli helyesírással közöljük.***

EGY KIS HELYTÖRTÉNET:

KOMÁROM SZ. KIR. VÁROS ÉS KOMÁROMÚJVÁROS TÖRTÉNETE *

Irta : dr. báró Nyáry Pál

Komárom szab. kir. megyei városhoz tartozó Koppán monostort a Koppán nemzetség egyik tagja alapította, valamikor Katapánnak hívták. 1222 körül keletkezhetett, „Sörös Pongrácz : Komárommegyei bencés apátság „ c. műve szerint. Az apátság lakóhelyének nyomai még 1928-ban is láthatók voltak, ez a telek ma Szilágyi János komáromi lakós, gazda tulajdona. Ez a monostor apátság Pannonhalmához tartozott, de az idők folyamán sok gazdát cserélt, azonban még ma is címében él. A megyéspüspök a Koppánmonostori címet egyháziaknak adja kitüntetésül. 1922-23-ban az O.F.B. a felosztott földrészeket házhelyek alakjában az itteni lakosoknak adta, melyeken azok „Faksz"-kölcsönös házakat építettek, ezek száma kb. 40. A természetes szaporodás és a munkaalkalmak által lehetővé tett bevándorlás folytán Koppánmonostor ma kb. 1000 lelket számol. Területe 230-240 kat.hold. A lakosság legnagyobb része föld- és szőlőmunkás. A nők egyrésze a komáromi lengyár alkalmazásában áll. Mivel a cseh törvény arra kényszerítette az itteni jobbára a Csehkomáromból való szőlőbirtokosokat, hogy szőlőjüket cseh állampolgárokkal és onnan hozott eszközökkel műveljék meg, az itteni lakosság kiszorul a szőlőművelésből és kénytelen a község határán kívül munkát keresni.

Koppánmonostori községi elemi népiskola. Az első 1887-ben létesült, Vásonkeöy Imre ószőnyi földbirtokos által adományozott telken és r.k. jellegű volt 1 tanerővel, s mint ilyen a szőnyi plébániához tartozott. 1897-ben ment át városi kezelésbe és közigazgatási jellegű volt. 1904-

ben két tantermes iskola épült tanítói lakással, ami 1905-ben nyílt meg. Ez az iskola teljesen modern, a legtökéletesebb felszereléssel van ellátva. 1927-ben felépült az igazgatói lakás és az 1928-ban történt villamosításkor, mind az iskolába mind az igazgatói lakásba és tanítói lakásokba bevezették a villanyt. Az iskolaépület a község legnagyobb és legszebb épülete, 10 méteres tantermekkel, egészséges szellőzőberendezéssel, világos, nagy ablakokkal, olajozott padlóval, stb. Az iskola növendékei monostori és egyidőben Ujszállás-pusztáról adódtak, valamint a vasútmenti őrházak lakóinak gyermekei. Az 1936/37. tanévben 113 mindennapi és 56 általános továbbképzőiskolai tanuló járt. Állandó emelkedést mutat a létszám. Az iskola falában van elhelyezve a helység 24 hősi halottjának az emléktáblája, melyet a jelenlegi koppánmonostori Haladás Férfikar Egyesület 1932-ben állított fel.

Itt említjük meg a Koppánmonostori Haladás Férfikar Egyesületet, mely 1934-ben alakult meg Hiszek Nándor és Tóth Kálmán János tanítók kezdeményezésére. Belügym. által jóváhagyott alapszabálya van, igen szép működésre tekinthet vissza rövid fennállása óta. Tagjainak száma 28, alapító tag : 8, pártoló tag : 4. Célja a magyar dalkultúra fejlesztése. Hazafias ünnepeken működik közre. Karnagya : Tóth Kálmán tanító.

Koppánmonostoron működik az iskolában az Ifjúsági Vöröskereszt Egyesület is, melyet Hiszek Nándor alapított. Mai vezetője : ifj. vitéz Harsányi József tanító.

Nem feledkezhetünk meg a Polgári Lövészegyletről sem, melyet Koppánmonostoron, 1935-ben Tóth Kálmán János tanító alapított. Ma 75 taggal igen számottevő egyesület. Vezetői : Tóth Kálmán János és ifj. vitéz Harsányi József tanítók, oktató : Gáspár Gyula.

Forrás: Magyar Vármegyék és Városok Multja és Jelene, 1938.

* ***A forrásidézeteket a korabeli helyesírással közöljük.***

FORRÁSOK MONOSTOR TÖRTÉNETÉBŐL:

1899. MÁRCZIUSI VÁLASZTMÁNYI ÜLÉS:*

1.) Lelovits János pénztárnok választmány elé terjeszti az 1899 évi hegyközségi pénztári számolásokat.

A választmány megvizsgálván az előterjesztett számadásokat, konstatálja, hogy a múlt (1898) évi harmincz forintnyi pénztári maradvány hiányzik a pénztárból, mit Lelovits János pénztárnok elismerni nem akar, azt állítván, hogy ő azt a pénzt nem is látta, fölsem vette, így tehát a pénztárban nem is lehet.

Minthogy pedig a pénztári törzskönyv és az 1899 április 23ikán felvett választmányi ülés jegyzőkönyve is mutatja, hogy a nevezett összeg a pénztárba befolyt, mégpedig a következő czímeken : pénztári maradvány 1898. évről 4 ft 16 kr. Továbbá Zechmeister János hegybíró átadása folytán a permetező használati díjból 9 frt. 70 kr. az előző évekről hátralékokból 17 frt 05 kr. - ennélfogva meghagyja a választmány Lelovits János hegyközségi pénztárnoknak, hogy a közgyűlés idejére a nevezett összeggel beszámoljon, hogy így magát a törvényes eljárás következményeitől megkímélje. Egyébként 1899 évi számadás rendben találtatott, s pénztárban levő 95 frt 32 kr pénztári állomány Zechmeister János hegybíró kezébe letétetett.

2.) Lelovits János felszólal, jelentvén a választmánynak, hogy az 1898

évi számadásban a maga kárára el számította magát, amennyiben Pintér István volt hegymester nyugtáira 35 frt 35 krt, hanem 37 frt 35 krt fizetett ki, továbbá ő 1899 év folyamán nem 3 frt bírság pénzt, hanem csak 2 frtot vett be, így tehát ő 3 frt erejéig meg van károsulva.

A választmány megvizsgálván 1898 évi számadást és nyugtákat, s csakugyan úgy találta, hogy Lelovits János pénztárnok 2 frttal csakugyan többet osztott ki.

Minthogy a hegyközség nem kívánja el senki áldozatát avagy károsodását, a választmány kimondja, hogy Lelovits János pénztárnok a nevezett 2frt összeget és azon 1 frtot, mely mint birság pénz be nem folyt, a még nála levő 30 frt 91 krból levonhatja, ezen leírás folytán a közgyűlés előtt csak 27 frt 91 kr.-ral tartozik elszámolni.

3.) Fehér János választmányi tag kérdést tesz a permetező használatából befolyt díjakról.

Zechmeister János hegybíró tudomására adja a választmánynak, hogy ezen a czímen ha jól emlékszik nem sok, csak valami 5 vagy 6 frt. folyt be, mely összegnek Lelovits János pénztárnoknál vagy Hegedűs Mihály választmányi tagnál kell lenni.

Utasítja a választmány a pénztárnokot és a pénztári ellenzőt, hogy ezen összegről az évi szárszámadásban elszámolás tétessék.

4.) Következett az 1900 évi költség előirányzat megállapítása. - Minthogy az elmúlt évben a kiadások csökkentek, s valószínűleg az idén sem fognak magasabbra emelkedni, kimondja a választmány, hogy a költségvetési előirányzatot lejjebb szállítja, s azt 342 frtban állapítja meg a következőképpen :

Helyettes hegybíró-pénztárnok fizetése	40 frt.
Jegyző fizetése	40 frt.
Hegyőr fizetése	135 frt.
Hegyközségi elöljárónak esetleges kiküldetésére napi díjúl állag	20 frt
Pásztorok fizetésére	72 frt

1899. ÁPRILISI VÁLASZTMÁNYI GYŰLÉS:

1.) A mesgyejáró bizottság először és meghallgatván a felsőhegyen lakók abbeli panaszát, hogy a monostori Dunaág elzárása folytán vizök megrontatása fog beállani, melyet az ideig minden nemű szükségleteikre használtak.

Határozat

E városi hatóság útjain felirat intéztessék a Nm-h. Kir. Földművelési Minisztériumhoz, hogy miután a monostori - és Szt.páli szigetek között a monostori Dunaág elzáratott, ezen szabályozási művelet következtében e sekély víz állás mellett a víz úgy ivásra, mint Dunai féle használatra poshadtsága miatt alkalmatlan lesz, kérelmeztetik, miszerint a felső- és középső hegyen egy-egy híd állíttassék fel.

3.) Prantner Lipót szöllejénél megállapítja a mesgyejáró bizottság, hogy nevezett birtokos az öreg-szép útra dűlő kerítésével kiljebb jövén, az úttestből mintegy 120 cm-t elfoglalt.

5.) Takács Dávid (felső) szöllejénél megállapítja a mesgyejáró bizottság, hogy szöllejének az ácsi országútra dűlő oldalán az árokkal egy meterrel kiljebb jött.

6.) Fehér János birtokos szöllejénél is azt konstatálja a mesgyejáró bizottság, hogy szöllöjének déli oldalán az útestből jelentékeny részt elfoglalt, nem különben szöllöjének az északi oldalán a Duna felöl.

1899. MÁJUS 14.-EI VÁLASZTMÁNYI ÜLÉS:

5.) Több hegyközségi birtokos panaszt emelt a katonaság ellen, mivel úgy a gyalogos, mint lovas katonák nem tekintve azt, hogy a szöllő magán tulajdon, szabadon járnak kelnek a szőllők között így gyalog, mint lóháton, s igen érzékeny károkat okoznak.

1899. MÁJUS 28.-AI VÁLASZTMÁNYI ÜLÉS:

2.) Hegedűs Mihály választmányi tag kéri a választmányt, miszerint intézkedés létessék, hogy a hegyközség tulajdonát képező s elfoglalt területek és utak mérnökileg mielőbb felmérettessenek, hogy azon helyeken a tulajdonjog végre törvényesen megállapítva legyen.

1899. SZEPTEMBER 24.-EI VÁLASZTMÁNYI ÜLÉS:

3.) Nagys. Tuba János úr választmányi tag fölszólal a hegyközségi dűlő utak elfoglalása dolgában, s kéri a választmányt, hogy helyszínen vizsgálatot tartván, a foglaló birtokosokkal - ha lehet - barátságosan megegyezzék, ha pedig ez czélra nem vezet, akkor azok ellen semmi halasztást nem tűrve a városi hatóságnál azonnal emeljen óvást és kérjen megtorlást.

1900. MÁRCIUS 25.-I VÁLASZTMÁNYI ÜLÉS:

IV. Tárgy

A hegyközségben lakók kérelme.

Több hegyközségi birtokos azon kérést terjeszti a közgyűlés elé, hogy a hegyközségi elöljáróság, vagy a közgyűlés hasson oda, hogy a hegyközség területén temető létesítessék, s a Basadombon levő ledűlt feszület oda felállítassék, s az iskolánál levő haranggal, mint régente, reggel, délben és este harangozzanak.

Határozat

Minthogy a közgyűlés ezen tárgyban határozatot nem hozhat, kimondatik az, hogy a közgyűlés folyamodványt terjeszt elő a városi tanács elé, melyben a p.monostori lakosok föntebbi kérelmének kifejezést ad.

1900. ÁPRILIS 8.-I VÁLASZTMÁNYI ÜLÉS:

2.) Zechmeister J. hegybíró tudomására hozza a választmánynak, hogy Lelovits János volt pénztárnok a pénztárból hiányzó 27 frt. 91 krt. pénztári maradványt időközben megtérítette, s kéri a választmányt, hogy a közgyűlés azon határozatát, mely szerint Lelovits János ellen a városi hatóságnál feljelentés tétessék - mellőzze.

5.) Következik az idei mesgyejárás idejének a megállapítása, melynek napjául május hó 6ikát jelöli meg a választmány. Ezen tárgyról elfogadja a választmány Nagys. Tuba János úr választmányi tag azon indítványát, hogy az idei mesgyejárás alkalmával a választmány nem foglalkozik magán felek panaszával, hanem csak a hegyközségi utakat és tulajdonokat fogja megvizsgálni, mely alkalommal a városi mérnök segítségével a hegyközségnek minden tulajdona kimérendő és kizövekelendő.

1900 AUGUSZTUSI VÁLSZTMÁNYI ÜLÉS:

Hegybírói választmány elé terjeszti az 1900 április 29.-iki rendkívüli közgyűlés azon egyhangúlag hozott határozatát, mely szerint a hegyközségi választmány utasíttatik, hogy a cs. és kir. katonaság által a már régebben tervbe vett p. monostori kocsiút ügyében az illetékes hatóságoknál eljárjon.

Határozat

A közgyűlés ezen határozatának megfelelőleg az egybegyűlt, választmányi ülés kimondja, miszerint, felkéretik a ter. Városi hatóság, hogy

az 1900 év aug. 22-ikére az ügyben kitűzött tárgya lásson odahatni szíveskedjék, hogy p. monostori birtokosok alábbi kívánságai, melyek jogokban gyökeredzenek; tekintetbe véttessenek. Először is kívánja a p. monostori birtokosság, hogy a szőlők mellett tervbe vett kocsiút legalább 8 méter széles legyen, minthogy a most is használatban levő kocsi-út (a régi ácsi ország-út) legkisebb szélessége 8 m némely helyen pedig 9-10 m. Továbbá kívánja a birtokosság, hogy a tervbe vett út mielőbb és kifogástalanúl t. i. egyenletesen, s kövicsesel feltöltve készíttesék el.

1900. SZEPTEMBER 30.-AI VÁLASZTMÁNYI ÜLÉS:

Az egybegyűlt választmánynak hegybíró jelenti, hogy a mai ülésnek egyedüli tárgya az idei szüret idejének a megállapitása.

Több választmányi tag hozzá szólása után az idei szüret ideje október hó 6-20-ig állapíttatik meg, de kimondatott az is, ha esetleg valamelyik birtokos, valami kóros-ok miatt előbb óhajt szüretelni, azt csak hegybírói engedéllyel teheti, s a pásztorok csak október 20-ig tartatnak a hegyközség részéről.

Egyúttal nagys. Tuba úr indítványozza, hogy a közgyűlésből kifolyólag hivassék össze a választmány már továbbra el nem halasztható mesgyejárás megtartására a városi mérnök kikérésével, olyképen, hogy az csak a hegyközségi utak felmérésére s kijelölésére terjedjen, mivel ezekből több hely foglalás történik, míg ellenben a magán panaszok elintézése ez alkalommal figyelembe nem vehető.

Ez indítványt, a közgyűlés elfogadja s elhatározza, hogy felhívja mielőbb a választmányt a mesgyejárás megtartására.
Turi Nagy János indítványozza: sűrgettessék meg a hatóságnál a tervbe vett monostori új kocsi-út készítése, mivel a régi ácsi országút már teljesen járhatatlan.
A közgyűlés kimondja, miszerint megkeresést fog intézni a Városi Tanácshoz, kérve: hasson oda, hogy e nagyon is rég óhajtott új monostori kocsiút mielőbbi elkészítése minden monostori szőlőbirtokosra nézve égetően szükséges, mivel a régi út már használhatatlan, de meg a katonaság gyakorlatok alkalmával többször elzárja, miáltal a szabad közlekedés akadályozva van.

1900. NOVEMBER 18.-AI VÁLASZTMÁNYI ÜLÉS:

Hegybíró jelenti, hogy Lelovits István hegyőr időközben a hegyközség területéről eltávozott s így a hegyőri teendőket nem végzi, de a hegyközségi szabályzatok értelmében nem is végezheti.
Hegybíró ezen előterjesztése után a választmány Lelovits István hegyőrt a hegyőri szolgálatból elbocsátja.
A volt hegyőr elbocsátása folytán megürült hegyőri állásra a választmány Puskás István hegyközségi lakost választja meg, kinek hegyőri fizetés folyó november 1 től folyósíttatik, minthogy már folyó hó 9 ike óta ideiglenesen ő tölté be a hegyőri állást.

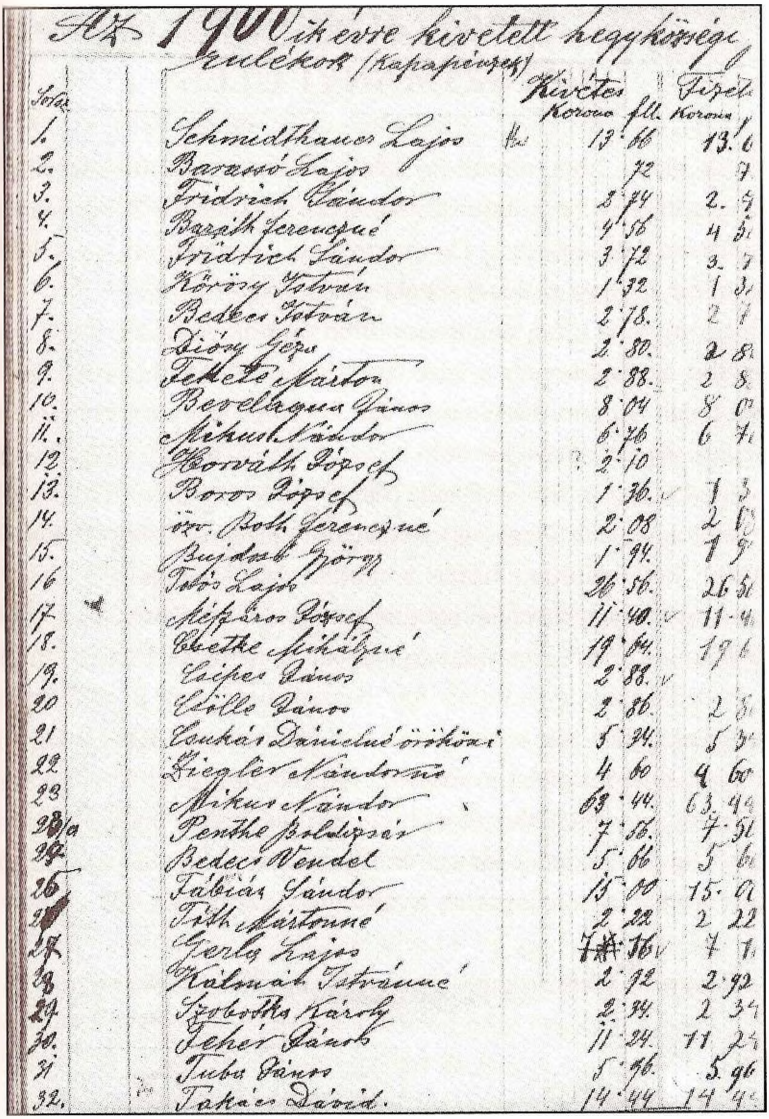

Az 1900 ik évre kivetett hegyközségi járulékok (kapapénzek)

Sorsz.		Kivetés Korona fill.	Fizetés Korona
1.	Schmidthauer Lajos	13 66	13 6
2.	Barassó Lajos	72	7
3.	Fridrich Sándor	3 74	2 5
4.	Bazsik Ferencné	4 56	4 5
5.	Fridrich Sándor	3 72	3 7
6.	Kövesy István	1 32	1 3
7.	Bedecs István	2 18	2 1
8.	Diósy Gépe	2 80	2 8
9.	Tekeres Pártos	2 88	2 8
10.	Bevelaqua Vince	8 04	8 0
11.	Mikus Sándor	6 76	6 7
12	Horváth Józsefné	2 10	
13.	Boros Józsefné	1 36	1 3
14.	özv. Both Ferencné	2 08	2 0
15.	Bujdosó György	1 94	1 9
16	Tóth Lajos	26 56	26 5
17.	Kiss Boros Józsefné	11 40	11 4
18.	Bedecs Mihályné	19 64	19 6
19.	Csipes Vince	2 88	
20	Csillo Vince	2 86	2 8
21	Csukás Dániel örökösei	5 34	5 3
22	Ziegler Sándorné	4 60	4 60
23	Mikus Sándor	63 44	63 4
23/a	Penthe Boldizsár	7 56	7 5
24	Bedecs Wendel	5 66	5 6
26	Fábián Sándor	15 00	15 0
27	Tóth Pártosné	2 22	2 22
28	Gerle Lajos	7 16	7 1
28	Kalmár Istvánné	2 92	2 92
29	Szobotka Károly	2 34	2 3
30.	Scheer Jakab	11 24	11 2
31	Tuba Vince	5 96	5 96
32.	Takács Dávid.	14 44	14 4

1900 évre kivetett hegyközségi járulékok (kapapénzek) részlete

1902. JÚNIUSI VÁLSZTMÁNYI ÜLÉS

2; Elnök jelenti, hogy a múlt hó 14.-én tartott rendkívüli közgyűlésen kimondatott, hogy a kútkészítéshez értők adjanak be 2 hét alatt kút kitéglázásról költségvetést. De hozzá egy sem érkezett be s kéri a választmányt, hogy az ügyet megbeszélés tárgyává tegye.

Több hozzászólás után, nagyságos Tuba úr indítványozza, hogy vegye tekintetbe a választmány a felső hegyi lakosok azon kérelmét, amely szerint nekik nagyon is szükségük van 2 kútra s azért készíthessen oda a hegyközség 2 kutat s a két itató közre egyet. De a 3 kút felállítása csak úgy vihető ki, ha az érdekelt összes felek az előforduló minden munkálatok egyetértéssel, egyetemlegesen és teljesen ingyen teljesítik. Egyúttal kinyilvánítja, hogy a kutak így készüljenek, hogy a követelményeknek megfelelhessenek, vagyis a felső hegyiek legalább is 15-16 m az alsó 6-7 m mélységű legyen, mindegyik 1 1/2 m átmérővel. A szükséges téglaanyag így beszerezhető lesz a 600 korona ajándékösszegből, míg a faanyagot, a hegyközség kérhetné a várostól. A kútkiásási és felépítési munkálat lelkiismeretes, pontos és folytonos végzéséről egy nyilatkozatot hajlandó készíteni, melyet minden érdekelt fél alá fog írni s aki ezt nem tenné, vagy az aláírással magára vállalt munkát nem teljesítené, a kút használatától eltiltatik.

Ez indítványt a választmány örömmel és egyhangulag elfogadja.

1902 JÚNIUSI VÁLASZTMÁNYI ÜLÉS:

Többen kérdést intéztek a választmányhoz, hogy vajon melyik úton szabad Monostor felé a közlekedés, mert már sajnosan tapasztalták, hogy egyes katonatisztek által kirendelt közkatonák megállítják a kocsikat.

E kérdésre a választmány nevében Dr. Gaál Gyula úr felelt, ki elmondja, hogy a városi hatóság a katonai hatósággal úgy egyezkedett a monostori utakat illetőleg, hogy mindaddig, míg a katonai hatóság a monostori szőlők alatt tervbe vett új kocsiutat el nem készítteti, a monostori szőlőbirtokosok az összes közlekedési utak használatában meghagyatnak. S még valakit netán közlekedés közben akadályoznának, tegyen jelentést azonnal a városi hatóságnál.

Mely értesítést a választmány köszönettel tudomásul vesz.

Egyúttal kimondja a választmány, hogy jegyzőkönyvbe vétessenek azok, kik a használatban levő utakon megállíttattak vagy visszatereltettek.

Erre vonatkozólag Herbszt János elmondja, hogy őt is már visszafordulásra akarta kényszeríteni egy hidászkatona, de nem hallgatott reá s a tavasz folyamán Prantner Lipót vendéglős kocsisa, ki a szőlőbe trágyát hozott, úgyszintén Nagy Ferencz fuvaros ugyanilyen katona által elfogatott. -Prantner kocsisa kényszerült a trágyát az iskola előtt lerakni s a katonától kisérve a monostori erődbe behajtani. Mindkettő megbüntettetett egyenként 10 koronára, mely összegből nagy könyörgésre egyenként 8 korona 50 fillér elengedtetett s így Prantner és Nagy egyenkint csak 1 korona 50 fillért fizettek-.

** A forrásidézeteket a korabeli helyesírással közöljük.*

főmérnök *
Komárom szab. kir. város mérnöki hivatalától.

173/1929 szám

Tárgy : A pusztamonostori uj köztemető rendezése.

POLGÁRMESTERURNAK

Helyben.

42

1995/1929 sz. felhivására a kiadott ügyirat kapcsán javaslatunkat a következőkben terjesztjük elő :

A pusztamonostori uj köztemető megnyitásának és használatba vételének első feltétele egy temetőrendezési terv elfogadása és kötelezővé tétele, mely a nyitandó utakat, sírhelytáblákat, fásításokat és létesítményeket előzetesen megállapítja s amelynek betartása a temető rendszeres fejlesztését biztosítja.

Javasoljuk a hivatalunk által készített és csatolt rendezési terv elfogadását és kötelezővé tételét. Ennek elfogadása esetén a végrehajtás első lépései lennének a temető bekerítése, a fásítások eszközlése a főutak maradandó megjelölése és az első két sírhelytábla kijelölése.

A létesiteni óhajtott ravatalozó és hullakamra elhelyezését a terven szintén feltüntettük és magukra az építményekre vonatkozólag részletes terveket és költségvetést szintén csatolunk. Ez a költségvetés 3637 P. 05 f. összegre jut és azt a kiadást jelenti, amibe a két épületnek a szokásos jóminőségi építési, új anyagokból történő felépítése kerülne. Ha azon-

ban az építkezéshez a város közönségének tulajdonában meglévő anyagot, és pedig dunakavics, bontási tégla, bontási faanyagok és tetőfedőpala kerülnének felhasználásra, úgy csupán 1480.05 P. készpénzkiadás merülne fel és 2157.—P. értékü uj anyag circa 1/3 rész értékű bontási és más meglévő anyaggal lenne pótolható.

A költségvetés nem terjeszkedik ki a bekerítés és fásítás költségére, mert - értesülésünk szerint - ezekre vonatkozólag történt is már intézkedés.

Komárom, 1929 április hó 19-én.

Komárom szab. kir. megyei város polgármesterétől.

5959/1929 szám.

Tárgy:
Pusztamonostor hegyközségben új köztemető létesítése.

HATÁROZAT:

A kiadóhivatal jelentéséből megállapítom, hogy a képviselőtestületnek a fenti tárgyban intézkedő 5230/1929 sz. határozata szabályszerűen ki lett függesztve, az ellen a kifüggesztés tartama alatt felebbezést senki be nem nyújtott és a határozat jogerőre emelkedett.

Ennek végrehajtása iránt a következőképpen intézkedem :

1. Utasítom a mérnöki hivatalt, hogy az újonnan létesítendő köztemetőnek 173/1929 mh. sz. alatt bemutatott és a képviselőtestület által elfogadott rendezési terve alapján tűzze ki a természetben a létesítendő utak és az első két sírtábla sarokpontjait s ezeket a földbe vert tartós jelekkel jelölje meg.

2. Megbízom a mérnöki hivatalt azzal, hogy az ugyancsak a 173/1929 mh. sz. jelentéséhez csatolt tervek és költségvetés alapján saját hatáskörében intézkedjen a tervezett ravatalozóépület és hullakamra felépítése iránt. Az elfogadott építési összköltségelőirányzat 3700 P.-t tesz ki, ebből 2500 P. készpénzben, 1200 P. pedig a háztartási alap tulajdonában lévő anyagokban. A készpénzkiadásokat előterjesztései és azokhoz csatolt igazolt számadások alapján fogom értesíteni, a meglévő építési anyagok rendelkezésére bocsájtása iránt pedig külön intézkedem.

3. Felkérem Dr. Csukás István főjegyző urat, hogy a fentiek szerint létesítendő köztemető használatára vonatkozólag készítsen szabályrendelet tervezetet és azt további eljárás céljából nyújtsa be hozzám.

4. Erről a határozatomról tudomásulvétel és feljegyzés céljából értesítem a számvevőséget.

Komárom, 1929 évi augusztus hó 13-án.

m. kir. kormányfőtanácsos,

29/ 1930 Koppánmonostori ravatalozó és hullaház építése

Komárom szab. kir. város tekintetes Mérnöki Hivatalának
Komárom

Ajánlólevél

Komárom szab-kir. város részére építendő halottas ház és hullakamra építési munkálatára.

I. Ácsmunka
1. Munkavezető ára bér 1. - P. -
2. Segéd árabér -. 90 -
3. Az iparjog és or. bet. segélyzőnél stb. felmerülő költségekért mindazig a kereseti összeg után pluszként 10 %.
4. A munkánál adódó hasznavehetetlen hulladék faanyag a munkavezetőt illeti.

Komárom 1929 augusztus hó 25-en

Édes Kálmán
ács iparos

Határozat

A munkálat ezen ajánlatot követő potajánlatában megadott feltételek mellett É. K. ácsiparosnak kiadatott.
Komárom, 1929. augusztus hó 27-én.

Főmérnök

Ár ajánlat

A Puszta monostori Ravatalozó ház és Hulla ház építésére.

Mivel hogy az anyagot a város adja és már egyszer használva volt ennél fogva több előre nem látható fog igénybe venni.
Ugy mint szegek kiszedése és fa válogatása. Ennél fogva ajánlatom erre a bérbe adom be.

Egy vezető ember ára bére	120. P.
Egy segéd ára bére	100. P.

Betegsegélyző és kereseti adó esetén 20 %-kot számítok föl.

Komárom 929 VIII/ 25.

Tisztelettel

Horváth János
ács Iparos

Horváth János Urnak
ács iparos

Hivatkozásnak f. hó 25-én kelt és a pusztamonostori új temetőben építendő ravatalozó és hulla kamra ács munkáira beadott ajánlatára - értesítjük, hogy a munkálatot kedvezőbb ajánlat jogán más vállalkozónak adtuk ki.

Komárom, 1929 VIII/ 26-án

polgármester

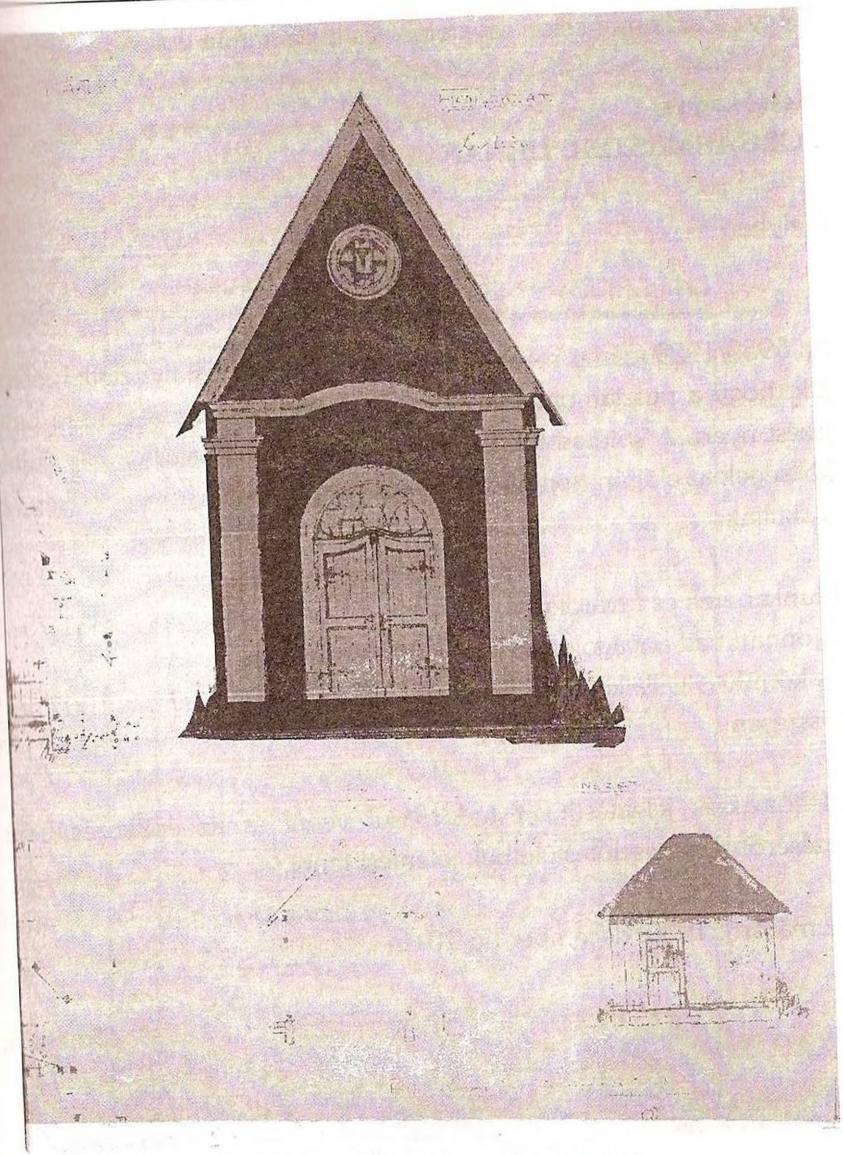

A pusztamonostori ravatalozó terve

Tárgy : Pusztamonostori ravatalozó és hulla kamra épitése.

Méltóságos
POLGÁRMESTER URNAK

Helyben.

Az 5959/1929.számu megbízatásunkra hivatkozással tisztelettel jelentjük, hogy a pusztamonostori ravatalozó és hulla kamra építése befejezést nyert. A kőtéren talált bontási anyag felhasználásával az építési költségek az előirányzott 2500.- pengővel szemben a következőképpen alakultak:

Munkabérek és fuvarokra	1331.75 P
Ujonnan vett anyagokra	
és kőműves vállalkozó vállalati dija.	1567.46.“
Összesen :	2899.21 P-

Méltóztassék jelentésünket tudomásul venni és az építkezés befejezéséről a képviselőtestületnek jelentést tenni.

Komárom, 1930. december hó 10-én

főmérnök

** A forrásidézeteket a korabeli helyesírással közöljük.*

Alapíttatott 1883.

SZTRATYIL FERENC

SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ
: ÉS CIMFESTŐ :

KOMÁROM,

ORSZÁG-UT—UJTELEP.

Kimutatás.

Komárom, 1914. XII 3.

SZÁMLA.

Komárom ref. kir. város pénztára urnak.

Pesthonostori ravatalozónál	P.	f.
Készült márvány munkák		
1 db - gerebtetős nyitó vörös üveg	28.	00
" Kereszt nyitó vörös üveg	11.	00
" Siltörős ablak a 4-08 -	9.	24
1 " Körös ablak	2.	00
	50.	24

Arra Ottone 1 ongo 24 filér

Alázattal

Sztratyil Ferenc

A számlázott munka pénztárunk által igazolva. P 50·24 Ötvenkét fillér

Kiegyenlítve.

Komárom 1914. dec. 5-én

Pénztáros

A pusztamonostori ravatalozónál készült számla másolata

KÖLTSÉGIRÁNYZAT A KOPPÁNMONOSTORI NEPOMUKI SZENT JÁNOS - SZOBOR TERVEIHEZ. *

Összesen : 826.62 P.
1935. február hó 7én

248/1934

Tárgy : A Koppánmonostoron fel állított Nepomuki Szent János szobor restaurálása és megfelelő elhelyezése.

Hivatkozási szám : 3992/1934.

Polgármester Úrnak
Helyben

A szobrot megvizsgáltuk és olyan korban levőnek talállék, hogy ezidőszerint nincs még szükség restaurálására, legfeljebb kisebb csorbulásokat lehet rajta kiigazítani.
Megfelelő elhelyezésére a következő javaslatot tesszük szüntessük meg a jelenlegi elhelyezést és helyezzük át a szobrot a koppánmonostori községi útnak ahhoz a kanyarulatához, mely Hanik János volt csordája előtt van. Itt a szobrot olyan szerencsésen lehet felállítani, hogy

beleessen a kanyarulatot megelőző és követő egyenes szakaszok tengelyébe, ami azt jelenti, hogy az úton közlekedők jöve is menet is magukkal szemben, az út tengelyében állva látják a szobrot. A megfelelő elhelyezés és a szobornak az időjárás viszontagságaival szemben való védelme érdekében javasoljuk még a szoborral egy erre a célra épített fülkében elhelyezni.

A fülke elé az ájtatóskodók részére imazsámolyt terveztünk.

A javaslatainknak megfelelően kidolgozott tervet és költségelőirányzatot csatoltan beterjesztjük.

A munkálatok keresztvitelét vállalati úton javasoljuk, de amit módunkban áll, azt szolgáltassuk természetben. Ennek az elgondolásnak megfelelően csoportosítottuk a költségelőirányzatot, melynek végösszege 849 P 37 f. a készkiadások 689 P 37 f-re rúgnának, természetbeni szolgáltatás értéke 160 P-t tenne ki.

Komárom, 1935 február 6.

* *A forrásidézeteket a korabeli helyesírással közöljük.*

Komárom szab. kir. megyei város
mérnöki hivatalától.
248/1934 számhoz.

Tervezet

a koppánmonostori
N. Szt. János-szobor
elhelyezéséhez.

52

M. = az általános tervre **1:50.**
a helyszínrajzra **1:2880.**

Komárom, 1935 január havában

főmérnök

Nézet.

Alaprajz.

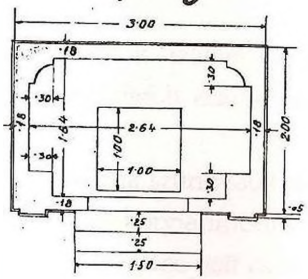

FORRÁSOK MONOSTOR TÖRTÉNETÉBŐL

1929. ÉV*

Jegyzőkönyv.

I.

Felvétetett Pusztamonostoron a községi népiskolában 1929. évi március hó 10. én d.u. 3 órakor tartott évi rendes közgyűlésről. ...

I. A hegybíró-pénztáros kéri, hogy a megkerült rendszabályok felolvastassanak, ami megtörténvén Hiszek Nándor vállalkozik annak részletes megmagyarázására.

II. A hegyközség ügyeinek a vezetésére rendebb választmány is tagjának a megválasztása. ...

III. tárgy Hegyközségi bíróvá egyhangulag Friedrich János városi főszámvevő úr, helyettes hegybíróvá : Váradi János, hegyjegyzővé Tóth Kálmán János közs. isk. tanító választották meg.

IV. tárgy. Hegyőrré a közgyülés megválasztja Kirizs János helybeli lakos, nős egyént, kit megbíz a harangozás és póstakihordás elvégzésével is. Fizetését a választmány állapítja meg és a közgyülés hagyja jóvá. Ugyanezen választmány és közgyülés állapítja meg és hagyja jóvá a többi tisztséget betöltő egyének tiszteletdíját is.

II.

Felvétetett Pusztamonostoron 1929. évi március hó 17. én a hegykösség választmánya által tartott választmányi ülésről. ...

I. Elnök megnyitja az ülést, üdvözli a megjelent választmányi tagokat, mely ülés után kitér azon körülményre, hogy őt Pusztamonostor hegyközség hegybírónak felkérte és egy hangúlag megválasztotta. Köszönettel fogadta el ezen tisztséget s beszédében kijelentette, hogy a hegyközség ügyeit mindig szeretettel és odaadással fogja támogatni.

Mielött a rendes tárgysorozatot megkezdhették volna, szót kért Hiszek Nándor ig. , v. tag. Méltatja rövid néhány szóban márc. 15 ének jelentőségét s kitér a törvénytisztelet fontosságára, mely egyedüli alapja az ország jólétének és megnagyobbodására. ...

IV. A kármegállapító bizottság napidíjának megállapítása. A kár megállapítására kettő választmányi tag a hegyjegyzővel kivonul a szinhelyre, hol jegyzőkönyvet vesz fel. ... Napidíj fejében pengőt ajánl megállapítani a választmány. ...

A rendes tárgysorozat lefolytatása után Elnök említést tesz azon örvendetes hirről, miszerint Pusztamonostor villanyosítása küszöbön van s a közeljövőben megvalósul. Úgyszintén a monostori kocsiszint javítása is tervbe vétetett, melynek alsó és felső itatói szakaszán bizony a közlekedés különösen a tél idején valósággal lehetetlen és életveszélyes. A választmány örömmel tudomásul veszi az elnöklő hegybíró kijelentéseit. ...

III.

Felvétetett Pusztamonostoron, 1929. évi április hó 14.-én a községi iskola egyik tantermében megtartott hegyközségi közgyűlésről. ... Elnök ismerteti a választmány által előirányzott költségvetést s rátér annak főbb pontjaira. Részletezi a kiadásokat, melyek előreláthatólag felmerülnek a csősztartással kapcsolatban - s a bevételeket is felsorolja. Miután ez megtörténvén Elnök felszólítja a közgyűlést, hogy a

választmány által megalkotott költségirányzathoz, nevezetesen a kapa- és póstakihordói pénz (díj) 1 pengőről kettő pengőre való felemeléséhez kinek van hozzászólása. Sok hozzászólás után az Elnök határozatilag kimondja, hogy a kapapénz (hegyközségi adó) holdanként kettő pengő, a póstakihordói és harangozói díj családonként szintén kettő pengőre emeltetik fel. Így a választmány költségelőirányzata a közgyűlés által jóváhagyatván, meghatározást nyert a helyettes hegybíró-pénztáros évi 150 pengő-, a hegyjegyző évi 120 pengő-, a hegyőr évi 480 pengő fizetése és egyébb kiadások a hegyközségi szervezet fenntartásával kapcsolatban. III. tárgy : A kármegállapító bizottság tagjainak kijelölése és azok napidíjának megállapítása. A választmányi ülés a kármegállapító bizottság tagjainak napidíjául 3 pengőt hoz javaslatba. Miután a közgyűlés a javaslathoz hozzájárult, Elnök felszólítja a közgyűlést, hogy nevezzenek ki 3 tagot a kármegállapító bizottság tagjaiul. A közgyűlés ajánlata a hegybíróra, Halák János és Mészáros Istvánra esik, kik a megbizatást elfogadják. ...

IV.

Felvétetett Pusztamonostoron 1929. évi július hó 14.-én tartott s a községi iskolában lefolyt választmányi ülésről.

I. tárgy : A hegyőr lemondása és annak elfogadása. Kirizs János hegyőr lemondását benyújtja írásban, melyben önként lemond hegyőri megbizatásáról. Elnök a lemondást tudomásul veszi. II. Leszámolás a volt hegyőrrel, új hegyőr alkalmazása 1929. évi január hó 1.én kezdődött 1929. évi július hó 15.-ig tartott. Az ezen időre megállapított bérét a pénztárnok neki kifizetvén, félévi és félhónapi szolgálati idejére kielégíttetett. Miután a hegyőr a pénztárossal alulírott hegyjegyző jelenlétében

leszámolt, s semminemű hátralékban nem találván, a felmentést megkapja. Elnök a pénztáros és a hegyjegyző azon bejelentésére, hogy a hegyőrrel a kapapénzek beszedésével kapcsolatos leszámolás megtörtént, amennyiben hat és félhónapi fizetését 260 P.-t, azaz kettőszázhatvan pengőt megkapván s a pénztári maradvány a hegyközségi adókból f. évi július hó 14.-én 6 pengő 96 fillér, azaz Hat pengő 96 fillér, a hegyőr lemondását elfogadja. III. Uj hegyőr alkalmazása. Miután Elnök felszólítja a választmánytagjait, hogy történt-e gondoskodás új hegyőrről. Ezen hivatás betöltésére Barassó Lajos v. tag jelentkezett. A választmány szétválasztani akarja a harangozást a hegyőrségtől, mivel azt már egy személy teljesíteni nem tudja. Igy a hegyőr és a harangozás külön fizetendő s fizetésük külön-külön nyer megállapítást. Harangozónak jelentkezett Lelkes István és Kirizs József. Ez utóbbi kéri az elmaradt mult évi 60 pengő díjának kifizetését, mint harangozói illetéket. Több hozzászólás után Elnök Barassó Lajost hegyőrnek kijelenti és elfogadja, fizetését évi 480 P.- azaz Négyszáznyolcvan pengőben állapítja meg. A harangozói illeték 72 P.- azaz Hetvenkettő pengőben nyert megállapítást. A harangozásra jelentkezők kettő heti gondolkodási időt kaptak, mert biztosat mondani nem tudtak. Hegyjegyző indítványozza, hogy az ujonnan megválasztott hegyőr az eskü letételére jelenjen meg alkalmas időben a hegybíró hivatali helyiségében. Elnök az indítványt elfogadja s határozatilag kimondja. ...

V.

Felvétetett Pusztamonostoron, 1929. évi szeptember 22-én d.u. 4 órakor a községi iskolában megtartott hegyközségi választmányi ülésről. ...

I. Elnök örömmel adja tudtára a választmánynak, hogy Pusztamonostor villanyosítása már küszöbön van, amennyiben ha a legközelebb tartandó közgyűlésen is elfogadtatók, annak megépítését még e hó, legkésőbb még a jövő hónap elején megkezdik. A választmány örömmel és köszönettel tudomásul vette. II. Elnök nagyobb vonásokban ismerteti a hegyközségek szervezetéről és rendtartásáról szóló ujonnan megjelent törvényt (1929. XVII.tc.) - mely szerint Pusztamonostor-hegyközség további fenntartása oly kiadásokkal jár, mely kiadásokkal terhelnék a lakosság anyagi erejét, holott a szőlővel betelepített területek összeje nem haladja meg a 80 knt. holdat, sőt a betelepitett területek is szórtan (400 - 600 - 1000 (öl) fekszenek. A többi 70-80 knt. terület csak puszta - vagy szántóföld, amelynek nincs akkora eshetősége a kártételnek, hogy megemelné a hegyközség ujjászervezését. Választmány hozzájárul az elnöki indítványhoz s Elnök a hegyközség feloszlását, ezen tárgy közgyűlés elé vitelét határozatilag kimondja. III. Póstakihordás és harangozás ügye. Mivel a hegyközség feloszlásával kapcsolatban megszűnik a testület is, mely a póstakihordói és harangozói díjakat megállapítsa, több hozzászólás után a választmány úgy határozott, hogy amennyiben e tárgy a jövőre nézve a lakosság együttes érdeke lesz, mint érdekeltség fogja saját kebelén belül - a közeli közgyűléssel egyetértileg - annak elintézési módját keresni. Elnök a határozathoz hozzájárul. IV. Az 1929. évi hegyközségi - póstakihordói -, és harangozói díjak. A folyó évi fenntnevezett adókat illetőleg a választmány egyhangúlag úgy határozott, hogy mivel az 1929. évi hegyközségi járulékok még az új törvény életbeléptetése előtt kivettettek, s a megválasztott helyettes fizetést, illetőleg tiszteletdíjat is állapított meg, s folyó évre azokat teljes egészben beszedessenek ez év december hó végéig, hogy az elszámolás lehetségessé váljék.

Elnök a választmány határozatához hozzájárul s a kivetett adók beszedését határzatilag kimondja. V. Indítványok során Hiszek Nándor ig.-tanító, választmányi tag, azon alkalommal, hogy a hegyközség megszűnésével hegybíró elhagyja az elnöki széket, köszönetet és hálás tiszteletet tolmácsol úgy a választmány, mint az egész lakosság nevében azon fáradhatatlan munkásságáért, amelyben eddig ezt a hegyközséget kivitte a haladás útján, pártfogásáért, melynek köszönhető új temetőnk szépítése, a hegyközség villanyosítása. Hiszek Nándor választm. tag kéri azonban a hegybírót, mint elnököt, s mint városi főtisztviselőt, hogy tartsa meg továbbra is a lakosságot jóakaratában s tegye mindenkor magáévá azon ügyeket, melyek Pusztamonostor szebb-jobb jövőjét elősegítik. Elnök a szíves megemlékezést jólesően megköszöni s igéri, hogy Pusztamonostor érdekét mindenkor megvédi, azt segíti, s annak gondoskodásáról el nem feledkezik. ...

VI.

Felvétetett Pusztamonostoron, 1929. évi október hó 20.-án a községi elemi iskolában megtartott hegyközségi közgyűlésről. ...
Elnök üdvözli a megjelenteket s rátér a tárgysorozat I. és legfontosabb tárgyára. Ismerteti nagyobb másokban a hegyközségek szervezetéről és rendtartásáról szóló ujonnan megjelent 1929. évi XVIII.tc.-et, mely szerint Pusztamonostor hegyközség további fenntartása oly kiadásokkal jár, mely kiadások túlterhelnék a lakósság anyagi erejét. Itt a lakosság 95 %-a földművelési napszámos, ami kevés földje van, az szántóföld. A szöllővel betelepített területek összege nem haladja meg a 80 kat. holdat, amelyek elaprózva s jobbára kivesző félben vannak. A többi 170-80 kat. hold szántóföldön nincs akkora lehetősége a kártételnek, hogy megérdemelné a hegyközség további fenntartását. A

közgyűlés hozzájárul az elnöki indítványhoz, mely után elnök Pusztamonostor hegyközség feloszlását az 1929. dec. 31.-iki hatállyal határozatilag kimondja. II. Póstakihordás és harangozás ügye. Mivel a hegyközség feloszlásával kapcsolatban megszünik az a testület is, mely a póstakihordói és harangozói díjakat megállapítaná és beszedné, ez az ügy a lakósság együttes érdeke lévén a közgyűléssel egyetértileg egy érdekeltség keresse meg annak alkalmas elintézési módját. Ezúttal a közgyűlésen oly kevesen jelentek meg, hogy a póstakihordás és a harangozás ügyét elintézni nem volt lehetséges, több hozzászólás után a közgyűlés úgy határozott, hogy egy külön érdekeltség összehívása válik szükségessé, amely majd alkalmas módot talál ezen ügy elintézésére. ...

1929. év Pusztamonostor választmányának tagjai :

Friedrich János hegybíró elnöklete mellett
Váradi János helyettes hegybíró
Tóth Kálmán hegyjegyző

Bakcsics Ferenc, **Barassó Lajos, id. Bedecs Ferenc,** Borsós István, Gáspár Gyula, **Halák János, Herbszt András**, Herbszt József (vincellér), Hiszek Nándor, Jankovics Mihály, Kardos Antal, Köcski Sándor, Kőrösi István, Kreft Ferenc, Lelovics István, Lelovics Istvánné, Lipóczki Gyula, Majer Imréné, Mészáros István, **Molnár Imre** (vincellér), **Molnár János**, Molnár Miklós, **Nádasy István dr.**, Nejter Ferenc, Panyi Vendelné, Rucska Miklós, özv. Szalai Istvánné, Szilágyi Ferenc, **Szilágyi** János, Tajcs József, Tábor Károly, **Velez Zsigmond**

* ***A forrásidézeteket a korabeli helyesírással közöljük.***

NÉHAI WENINGER ERNŐ VOLT SZŐNYI ESPERESPLÉBÁNOS FÖLJEGYZÉSEI. *

A monostori régi iskola 1887.-ben épült. A fundust és egy hold szántóföldet Vásonkeőy uraság ajándékozta, azonban a csekély számú és szegény napszámosokból álló kath. hitközség nem volt képes rendes tanítót fizetni. Mindenféle kétes alakok alkalmaztattak tanítóul, mert ámbár a díjlevélben 300 frt. készpénz és 1 hold szántóföld biztosíttatott a tanító fizetéséül, ennek fele sem folyt be, s a tanítók megszöktek Monostorról. 1896-ban Monostor közigazgatásilag egyesítetvén Komárommal, s 1897-ben a katolikusok átadták iskolájukat a városnak, mely 1905-ben palotaszerű épületet emelt az iskola és tanító számára Monostoron. A monostoriak a régebbi időben az ujszőnyiekkel egy hitközséget képeztek, halottaikat az ujszőnyi temetőben temették. Hitéletük ápolására 1874.-ben a monostori Basa dombon egy szép vörösharaszti kőből kereszt állíttatott, mely az egész vidéket uralta, s a Dunára is szépen ellátszott. Basadomb akkor Vásonkeőy Imre tulajdonát képezte és kopár terület volt. A nyolcvanas években Basadomb parcellázva eladatott, s a komáromi tulajdonosok a hegyet egészen beültették szöllővel, s a monostori híveket a kereszttől egészen eltiltották. Sőt egyik reggelen a hatalmas és erős kőből készült kereszt ledöntve találtatott. Így hevert romokban 1901.-ig a monostoriak egyetlen vallási tárgya : a basadombi kereszt. - Régi kath. iskolaépületük tetején kis fatorony volt, melyben kis harangocska függött, - ezt a kath. tanító naponként 3 szor meghúzta, imára híván a híveket. Midőn 1897-ben az iskola elközösittetett, ez a kis harang is

elnémult, mert a községi iskolai tanító Konkoly János - dacára, hogy katolikus volt - a harangot meg nem húzta, de mást sem engedett bemenni lakásába, hogy harangozhasson.

Végre 1901.-ben Komárom városa a monostoriak számára temetőt adott, - a hívek ekkor a basadombi keresztet kijavítva a temetőbe áthelyezték, itt egy tornyocskát épitettek, amelybe az iskolaépületben függő harangot áthozták, - a haranghoz Baráth Ferencné még egy harangocskát vett 80 frt.-ért amely, - miután Kutrovácz Ernő felszentelt püspök Győrött megszentelte, szintén a temetői toronyban helyeztetett el. Ugyanez év őszén Sárkány Ferencz komáromi főkapitány egy Nepomuki szent János szobrot állított fel Monostoron, amely a temetővel s a temetőben felállított kereszttel együtt 1901. október ...-án Veninger Ernő szőnyi plébános és kerületi esperes által ünnepélyesen megáldott. Ezen idő óta a temetőben levő haranggal mindennap háromszor imádságra harangoznak és minden év szt. Mihály napja utáni vasárnap délután a monostoriak búcsút tartanak, amikor a szőnyi plebános a temetőben prédikációval egybekapcsolt litániát mond.

* *A forrásidézeteket a korabeli helyesírással közöljük.*

EGY KIS HELYTÖRTÉNET

KIÉ VOLT A TORNYOS- VILLA? KI VOLT TUBA JÁNOS? *

Tuba János , takarékpénztári igazgató, volt országgyűlési képviselő, született Komáromban 1855 deczember 5.-én. Középiskolai tanulmányait Komáromban és Pápán végezte, hol jogot is hallgatott. Jogi tanulmányainak a budapesti egyetemen történt befejezése után Komárom város aljegyzőjévé, majd 1884-ben főjegyzőül választotta meg, mely tisztét két éven át töltötte be.
1891-ben a Komáromvidéki Takarékpénztár vezérigazgatója lett. Ez állásában működik ma is és nagy érdemei vannak e virágzó pénzintézet újjászervezése körül. 1880-ban megalapította a Komáromi Lapokat, melynek jelenleg is főszerkesztője. 1892-ben szülővárosa képviselője lett György Elekkel szemben és 1905-ig képviselte Komáromot a parlamentben, hol a szabadelvű párt híveihez tartozott. Komáromba mindig élénk részt vett a közügyek terén és érdemeket szerzett a város fejlesztése körül. 1891-ben rendezett szép sikerű helyi iparkiállítás rendezésében mint a végre-hajtóbizottság elnöke vett részt. Mint szerkesztő számos cikket írt lapjában.

Forrás: Magyarország Vármegyéi és Városai Magyarország monográfiája (1899-1900)

Tuba János síremléke, Rigele Alajos pozsonyi szobrászművész alkotása. „ Szülővárosának élve nemzetének dolgozott „ - olvashatjuk sírkövén. S Komárom valóban sokat köszönhet Tuba Jánosnak. Pályafutását jogi diplomával városi aljegyzőként kezdte 1878-ban. 1884-ben már főjegyző, 1829-1905-ben az országgyűlésben képviseli

szülővárosát, 1892 és 1918 között a Komárom-vidéki Takarékpénztár igazgatója. Ő indítja meg 1880-ban a Komáromi Lapokat, az ő kezdeményezésére valósul meg 1891-ben a város iparát fellendítő ipari és gazdasági kiállítás, egyik fő szorgalmazója az állandó dunai vashíd megépítésének, kezdeményezője a Klapka-szobor felállításának, a Jókai Egyesület megalakításának, amely társelnökévé választja. Az államfordulat után egyik kezdeményezője a Magyar Népszövetség nevű kulturális szervezet megalakításának.

Forrás: Séták a város temetőiben

Összeállította: **Monostori Éva**

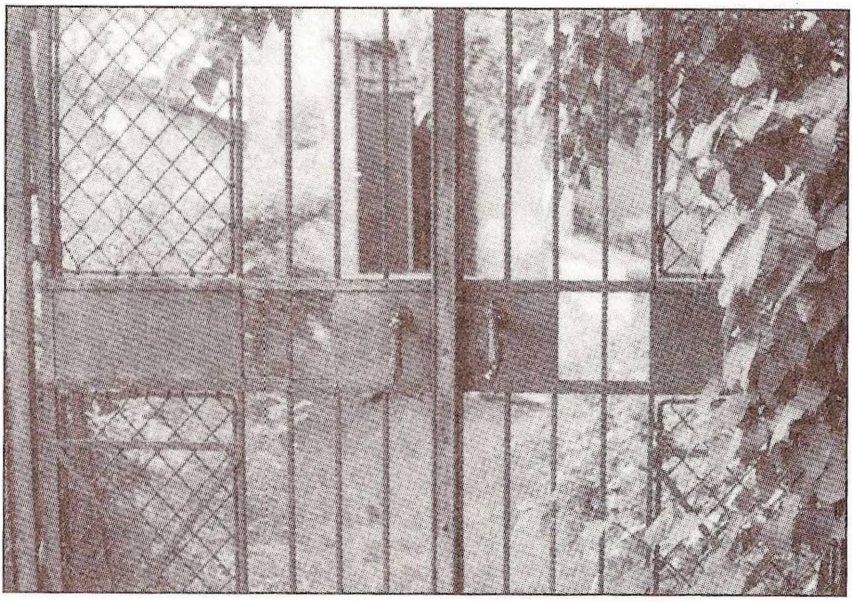

A Tornyos-villa még zárt kapuja

**** A forrásidézeteket a korabeli helyesírással közöljük.***

„FEKETE MÁJUS“

A nyolcvan évvel ezelőtt elmúlt történtekről, a történelembe „A komáromi magánakció“ néven bevonult véres eseményről szeretnék itt röviden beszámolni.

A Magyar Tanácsköztársaság idején szomszédaink igyekeztek minél nagyobb területet elfoglalni hazánkból. 1919. április 16-án a román királyság, majd 27-én a Csehszlovák köztársaság csapatai támadták meg az országot, elfoglalván Észak-Komáromot is.

1919. április végén környékünkön az a hír járta, hogy a cseh légionáriusok és elvtársak alig várják, hogy a magyarok formálisan megtámadják őket, hogy csatlakozhassanak a Vörös Hadsereghez. A győri vagongyár és ágyúgyár fellelkesített munkásai, továbbá tatai, tatabányai, ácsi felfegyverzett munkások és katonák érkeztek Dél-Komáromba és Szőnybe, hogy Komáromot felszabadítsák. A Budapestről ellenzett, itt mégis kiadott parancs április 30-án 11.00 órára tűzte ki az akció megindítását, melyet egyáltalán nem tartottak titokban. A parancs a munkászászlóaljak közreműködésében és a tüzérségi támogatás kérdésében nem intézkedett. Mellőzték a harcfelderítést, sőt a lőszerutánpótlást is - pontosan a csak „formálisnak“ vélt támadás miatt.

A résztvevő erőkről, magáról a lefolyásról a különböző források, különböző tájékoztatást adnak. A támadók száma 1700 -2400 fő lehetett, 3 db mozsárágyú vagy aknavető, több géppuska.

A védők 1100-1800-an lehettek.

A támadás a monostori átkeléssel kezdődött, ami eleinte sikeresnek volt mondható.

A cseh várparancsnokság időközben Érsekújvártól segítséget kért, ahonnan egy szerelvényen jelentős számú katona érkezett. Az új erők visszanyomták a hősiesen harcoló, de lőszerhiánnyal küzdő magyarokat, majd elfoglalták a kishidat és hatalmukba kerítették az Erzsébet szigetet. Egy kézirat szerint árulás következtében a cseh helyőrség felkészülten várta a támadást. Szándékosan engedték be a szigetre a magyarokat, adott jelre megszólaltak a cseh géppuskák és aratott a halál. Néhányan ugyan a Dunába vetették magukat, de őket is utolérte a gyilkos golyózápor. A polgári ruhát viselő foglyokat azonnal kivégezték.

A halottak számáról is megoszlanak a vélemények. A Komáromi Újság - a fenti cím alatt - ír az eseményekről és a munkásság részéről 137, a védők részéről 25 halottat említ.

A Vörös Hadsereg Főparancsnoksága részére összeállított jelentés szerint az összes halott 289, a civil ruhás kivégzettek száma pedig 30 fő. Az észak-komáromi katolikus temetőben található emlékművet 102 hősi halált haltnak emelték.

A dél-komáromi emlékmű nem tartalmaz adatot. Ezt nem is sokan láthatták, mivel a Monostor melletti vasúti hídfőnél található.

A Testvériség, a Győri és Győr Vármegyei Szociáldemokrata Párt hivatalos napilapja is megemlíti, hogy a cseh várparancsnok értesült a komáromi munkások tervéről és a komáromi férfiak nagy részét internáltatta. A napilap cseh és kétszáznál több magyar halottat említ, „legnagyobb részét újszőnyi katonák képezik" - írja. Szó szerint ismerteti a május 3-án megtartott Hullaszemle jegyzőkönyvét, amely 99 azonosítatlan és 18 felismert halottat sorol fel részletesen. (Becsült koruk, a náluk talált tárgyak, ruházata, stb. alapján történt.)

Rágondolni is rossz, mennyi lehetett köztük a fiatal és milyen borzasztó érzés lehetett a hozzátartozóknak így felismerni szeretteiket.
Úgy tűnik, nyolcvan év távlatából a hősi halottak számát nem lehet megállapítani. Az viszont vitathatatlan tény, ha csak egy halt volna meg feleslegesen, az is nagy veszteséget jelentett volna. Itt pedig száznál is többen vesztek el egy nem kellően átgondolt és előkészített, felesleges vérbefúlt csata, egy kétségbeesett kísérlet következtében.
Emléküket - ezzel az írással is - megőrizzük.

Hegedüs Béla

SZÁZÖTVEN ÉVE TÖRTÉNT

Klapka György

Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc utolsó - talán a legjelentősebb - eseményei Koppánmonostort is érintették. Az itt, illetve a környéken zajló csatákon kívül Nagyherkályon írták alá a vár feladásának feltételeit tartalmazó okiratot, amelyben először Klapka György várparancsnok az egész ország részére amnesztiát követelt.

Az eseményekről már az 1999-es kalendáriumunkban is megemlékezhettünk volna, de a település, az intézmények bemutatása mellett - anyagtorlódás miatt - nem került sor erre. „Jobb későn, mint soha!" - felkiáltással, most megtesszük :

Kitörés Komáromból 1849. augusztus 3-án

A szabadságharc egyik legfényesebb győzelmét hozta a százötven évvel ezelőtti augusztus 3-i kirohanás a komáromi várból. A mintegy 30 ezer fős ellenséget valamennyi állásának feladására és egészen Pozsonyig való visszavonulására kényszerítették.

A csatározás Monostoron és környékén zajlott. Erre figyelmeztet az ácsi erdőben lévő emlékmű.

Klapka György, az ütközet főparancsnoka a következőképpen emlékezik vissza :

„ Augusztus 2-án az alábbi parancsot adta ki : Asserman ezredes két hadoszloppal, amelynek mindegyike 12 századból és 6 ágyúból állt, éjfélkor Ószőnyön át Almás felé vonul. Miután az ellenséges őrséget lefegyverezte Tömörd, Mocsa, Nagyigmándon keresztül az ostromló sereg hátában Ács és Lovad felé támad, hogy az ellenség Dunán való átkelését elvágja." (Mint később kiderült, ezzel fél órát késlekedett.)

Kosztolányi és Krivátsy ezredesek ugyancsak két hadoszloppal a fővezér vezetése alatt Mocsa ellen nyomulnak, azt beveszik és összeköttetésbe lépnek Assermannal. Azután megtámadják Csémet, a herkálypusztai sáncokat, az ácsi erdőt és az ellenséget a Dunának vagy az annak a háta mögött előnyomuló csapatokra nyomják.

A parancsot végrehajtották és 3-án 17.00 óra után „az ellenség rendetlen futásban Ácsra vonult„ - írja Klapka.

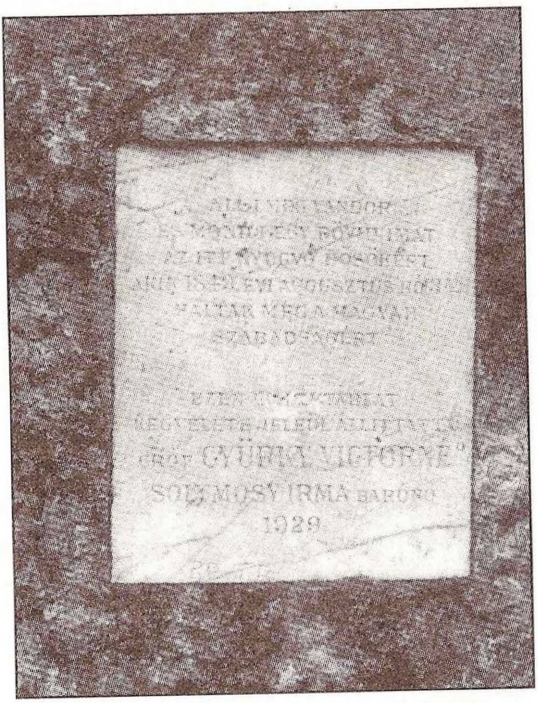

Az ácsi erdőben lévő emlékmű

Itt megpróbáltak megállapodni, de rövid harc után innét is előzték. Nem maradt más számukra, mint a Dunán való gyors menekvés. A hadizsákmányt részletezi a komáromi Szigler testvéreknél nyomtatott „ SZÓZAT Komárom rendíthetetlen várából a feldunai hív magyar néphez !" című falragasz.

(Lásd az illusztrációt, melynek egyik eredetije e sorok írójának íróasztala felett függ.)

Most szó szerint idézem Klapkát :

„ Éjszaka szállt a vidékre. A Dunán még néhány lövést váltottak : a lovadi híd lángba boríttatott, megvilágítva a partokon ezen a magyarokra nézve oly dicsteljes nap véres nyomait. - A csapatok ki voltak merülve, éjjeli tanyául tehát Ácsot választottam. A szükséges óvó intézkedéseket megtéve, a dunai csatározás, a sebesültek és haldoklók nyögése és jajgatása, és az egész éjjel folyton ömlő zápor dacára, egy óra múlva mindnyájan a legmélyebb álomba merültek."

A következő napokban Klapka Győrött hatezer újoncot toboroz, de hiába küldte azonnal futárait Kossuth-hoz és Görgeyhez, hiába ígérte nekik, hogy négy hét alatt a komáromi helyőrségen kívül még harmincezer embert hadba állít. Kossuth már csak Törökországban hallott az augusztus 13-i győzelemről, Görgey pedig Nagyváradon, akkor, amikor seregével a végzetes augusztus 3-ai világosi fegyverletételt végrehajtotta.

„ A mosolygó kék égről alácsapó villám nem sújtott volna úgy le, mint ezek a hírek ! - írja Klapka emlékeiben. Azonnal megtettem az intézkedést, hogy Komárommal összeköttetésünket biztosítsam, s elhatároztam, hogy mostantól fogva csak az elsáncolt tábor és a rám bízott várművek védelmezésére szorítkozom." És ezt becsülettel megtette, de ez már egy másik történet.

Hegedüs Béla

SZÓZAT

Komárom rendithetlen várából a feldunai hiv magyar néphez!

Áldott légyen e nap testvéreink és ellenségeink a szabadság és testvéri
riségben!

Áldott! mert győzelmet a győzet kiáradtunk nektek.

Győzelmet, mellyet a komáromi sereg e folyóhó 3. virrad ellenállhatlanul; csapást és vesztességet mellynek bűrére a serga fekélék nyomorú lebelében megdand a lelkekre.

Ott panaszolják a szétvert zsoldosoknak szaradványai leszakott fővel már Pozsony, vagy Bécs falai alatt rémült arcinak futásukat a vészhegyeket.

Mondhatják: vérsitettünk.

30 s pedig többnyire 24 fontos ágyúkat, többeket futásközben a Dunába is taszitván be.

5000 lőfegyvereket

30 teli löszer kocsikat, s azonkivül rakéta készleteket.

Legalább 50 megrakott társzekereket.

2624 vágó ökröket.

804 hizó sertéseket.

35 mindennemü élelmi czikkekkel s felszerelési szerekkel terhelt hajókat.

Elbuliottak s foglyokká lettek körülünk ezrenkint.

Igy fajdulnak fel a nyomorú németek, — és mi ürvendünk.

Igen is atyánkfiai, veszitettek mindent, mi velök volt; — mert ti győzne. a tömérdek szakmány kost imindent előszámlálni.

Csak a becsületet nem veszité, — de miért nem?

Mert ki pusztn zsoldért a népek leigazása végett botor és elég merész közdeni, annak becsülete nem lehet.

A becsület a mi részünkön van, mert népjog és egyenlőségért rivnak.

Es azért áldja meg az igazságos isten fegyvereinket.

Légyen isten nása köszönet érte vitéz seregünknek!

De azért atyámfiai puszta köszönettel be ne érjuk!

A kigyónak, ha fejét összetaszák is, teste napestig mozog. —

Szabadság harczunknak dicsőségteljes napja a fáradalom téjáni pihenőpont alkonyatkor még nem közelit, — s a kigyó kinjaiban farkát ide s tova mozgatja még.

Ha valaha, most kell gyámolitani seregünket, — szaporitani a nép ostromos elszánt karjaival.

Még egy erő kifejtés — nemzetünk! — és biztositva lesz sziuk földe a szarnokok bitorlásától.

Biztositva szabadságunk, mellyért már annyi ezer drága rokonunk vére folyt.

E vér, beszéért és elégtételért kiált fel hozzátok atyánkfiai alól.

Csatlakozzék tehát a sereghez minden hazától egy férfi, hol többen vannak, egy kajlák alatt, —, kinek kora a 30 évet felül nem halja.

Gyakorlott, a már heres edzett honvédeink oldalán mindenki hősökké válva lehet.

Ezt tartja Ang. 5. kiadott rendeletünk is, mellyre az ország kormányzó emöke által fel vagyunk hatalmazva.

De hisznk, nektek rendelet sem kell; mert magyarok vagytok, és nem engedhettitek, hogy ezen édes szülőföld a német vérí és pénzi szívó tenyéje legyen.

Éljen a szabad haza, s annak hajthatlan kormánya!

Kelt Komáromban Augusztus 6. 1849.

Klapka György m. k.
vezérőrnagy.

Ujházy László m. k.
Klapka György m. k.

Nyomatott Szigler testvéreknél.

A KOMÁROMI JÓPAPIROS

Szeptember 27-én, a városunkhoz tartozó Nagyherkály pusztán írták alá a megadás feltételeit tartalmazó okiratot, és hogy október 4-én átadják a várat. De szabadon, emelt fővel távoznak az erődből. Haynau fogát vicsorgatva adja ki a harmincezer menlevelet - az akkori, úgynevezett „komáromi jópapirost".

A világosi fegyverletétel után a komáromi váron még csaknem két hónapig lengett a nemzeti lobogó. Haynau hét hétig néz farkasszemet Komárom védőivel, rohamra azonban nem meri elszánni magát. Ezzel, mintegy beismeri, hogy az utolsó honvédsereget képtelen legyőzni.

A menlevéllel Klapka harmincezer embert mentett meg Haynau kegyetlen bosszújától, a börtöntől, a bitófától.

Klapka bölcs előrelátással a várba szorult, vagy a várba menekült „civileket" is kinevezte a várőrség tisztjeivé, altisztjeivé, így rájuk is érvényes volt a „szabad elvonulás".

„Klapka sokkal nemesebb szívű volt, - írja Szinnyei - hogysem polgártársait a bakó kezére juttassa. Még ugyanaznap - szeptember 24-én - 200 tisztviselőt nevezett ki honvédtisztnek, hogy azok is menlevelet kapjanak. Így lett a törvényszéki bíróból hadbíró-százados, országgyűlési képviselőből őrnagy..."

„ MENLEVÉL

.... számára, aki innen akadálytalanul visszatérhet ... megyei születési helységbe ...-ra, és mint a komáromi helyőrséghez tartozó megilleti őt minden személyi és vagyoni biztonsággal kapcsolatos kedvezmény."

A várvédők elszántságáról, hazaszeretetéről városunk szülötte Szinnyei József hadnagy, a hűséges krónikás így ír naplójában : „... Ekkor felszólítá gróf Nobili Klapkát - aki a várat átveszi - intézné a huszárokhoz azon kérdést, vajon volna-e kedve valakinek közülük az

osztrák szolgálatba lépni jelenlegi rangjának megtartásával ? Klapka ezt is megtette. Felszólítását mély csend követé, senki se lépett ki a sorból. Egy vén altiszt azonban hangosan és nyugodtan így szólt : Tábornok úr ! az osztrákhoz nem lépünk át, de ha a hazának ismét szüksége lesz ránk, mindnyájunkra számot tarthat ön ! ..."

A legénység zászlajához rohant - olvashatjuk tovább a naplóban - ezen golyóktól átlyuggatott szent jelvényhez, melyet annyi csatában, oly sok ütközetben kísért, hogy utólszor csókólja meg azt, és abból emlékül vigyen magával egy darabot."

Nagyherkályi tábla, ahol a tisztes feltételeket aláírták

Hogy ez mennyire igaz, a Hadtörténeti Múzeum kiállításán ma is látható ebből a megmentett komáromi zászlóreliquiából.

Ilyen fegyverletételt alig ismer a világ.

Tetteik és harcuk maradandó, lelkesítő tanulságul szolgál mindazoknak, akik a haza és az egyetemes emberi haladás ügyéért szálltak, és szállnak síkra.

Hegedüs Béla

Alapy Gyula dr.:*

KI VOLT AZ „ARANYEMBER".

Ha másról nem ismernék is Komáromot, mint megvívhatatlannak tartott öreg váráról, melynek egyik bástyájáról a kőszűz tekint alá és kezében koszorút tart (tehát nem fügét mutat, mint azt a néphit tartja) s Komárom legnagyobb fia, koszorús regényírónk : Jókai Mór több regényének eseménye itt játszódik le, e régi falak között, ezek révén nemcsak az ország ismerte meg Komárom városát, de az egész művelt világ is.

Az Aranyember le van fordítva németre és más idegen nemzetek nyelvére is, legendás hőse nemcsak a regény meséjében élt, de a színpadról (és a mozivászonról) is megszólalt és így széles néprétegekben lett ismerőssé érdekes alakja.

Méltán érdekelhet bennünket tehát az a kérdés : élt-e a valóságban az Aranyember, vagy csak a költő buja, színpompás képzelete varázsolta elénk Levatinoszi Timár Mihály uramnak, a dúsgazdag kereskedőnek alakját, akit csodáltunk, szerettünk, féltettünk és még talán meg is sirattuk, mikor Jókai Aranyemberét olvastuk.

Kétségtelen, hogy Jókai e regényhőse Komáromban élt, a költő gyermekkorában halt meg (1833-ban) és mesés gazdagsága nemcsak a kisváros kíváncsi népének képzeletét izgatta, hanem a híres messze földön elterjedt azon túl is. Ha végigtekintünk Komárom vagyonos családin a múlt század első évtizedeiben, mindjárt rá kell találnunk arra a névre, amely mögött az Aranyembert keresnünk kell. Komáromban egyébként mindenki tudta azt Jókai regényének megjelenése idejében,

hogy az Aranyember nem volt más, mint Domonkos János dúsgazdag gabonakereskedő, több vármegye táblaírája, ki komáromi görögkeleti szerb egyház temetőjében porlad és várja az igaznak feltámadását.

Ki volt ez a Domonkos János ?

A komáromi híres rácok közül való a családja, akikről Komárom legszebb utcáját nevezték el Rác-utcának. A rácok pediglen a vár régi védőinek, a hős naszádosoknak utódai, kik a mohácsi veszedelem idejében településnek meg Komáromban. Sokan kapnak közülük nemességet és ezek, miként a Pestyek, Domonkosok névben, hanem egyébként is magyarokká lesznek és a város legelőkelőbb polgárságát alkotják. Legfényesebb napjaink Mária Terézia uralkodása után ragyognak reájuk, mikor a kereskedelem a francia forradalom megindította világháborúk alatt hatalmas lendületet vesz.

Hűséges segítő társa e kereskedelemnek a Duna, melynek szűzi hátát még nem szántja ekkor gőzhajó kereke. Lovak vontatják a hatalmas tölgyfahajókat, melyek mindegyikében ezer és ezer mérő gabona, egy-egy tekintélyes vagyon úszott. Ekkor alakul ki a híres szekeresgazda osztály, a vontató-lovasgazda, itt terem a jeles hajósnép, mely a szabályozatlan Duna tőkéket, zátonyokat rejtő, csalfa tükrén biztos kézzel kormányozza a partról vontatott hajót, - itt alakul meg az első hajóbiztosító társaság is messze földről Komáromba járnak hajót építetni, mert itt találhatók a legkitűnőbb superok, a hajóácsok, de Komáromban készülnek a gyönyörű tulipános ládák is. Nevezetesek a göröncsérjei, kordován csizmái, itt van a híres hófehér cipő, ropogós cigánypecsenye, lúdfertály, ott árulják a Szent Háromság előtt való téren. Komárom vidám jólét, bőség, gazdagság van, ez a Kánaán, és ennen kis király Domonkos János, az Aranyember.

Komáromban bizonyos félelmes tisztelet veszi körül alakját. A nép

azt suttogja, hogy megölt egy gazdag törököt és annak elvette tömén-telen kincsét. Törököt ölni akkor nem is számított gonosz tettnek, hanem romantikus színben tűnt fel a gyilkos is, ha törököt küldött a próféta virágos kertjébe. Száz esztendeje takarodott ki csak akkor még a török a Bánáról. Azóta persze nagyot fordult a világnak kereke. Sőt, az egész világ kifordult a sarkaiból.

Szerezte légyen Domonkos János a vagyonát ilyen félkéz-kalmár úton, avagy tisztes munkával, bizonyos, hogy igencsak dúsgazdag ember volt őkegyelme. Nem kellett ahhoz törököt se ölnie. Akkor folytak a francia háborúk. Az inszurrekciók idejében lóra ült a nemesség és az utolsó nemesi felkelés alatt, 1809-ben erősítik meg Komárom várát a hatalmas földsáncokkal. A munkások tízezrei dolgoznak itt a szekerek ezreivel, négy-öt vármegye küld ide kétkezi munkásnépet, kik fölött külön királyi biztos tart rendet. Ezeket az embereket élelmezni kellett, a háborúba induló katonaságot is, a lovakat zabbal ellátni, mert ismeretesen hangzott az anektoda boldog emlékezetű Mária Terézia idejéből : életünket és vérünket áldozzuk, - de zabot nem. Azt már nem. Tehát a zabot meg kellett vásárolni, meg a búzát is, meg sok miegymást. A komáromi híres gabonakereskedelemre felvirradt a hajnal, szállítanak a hadseregnek. Elő az összeköttetésekkel, megindulnak a kijárások, ennek sok a csínja-bínja. Ismerni kell a hátsó kiskapukat, mert hát nem lehet ajtóstul betörni a házba, azután igaz az is, hogy a kerék is jobban forog, ha megkenik. Aki ezekben a tudományokban otthonos volt, az, mint manapság mondjuk, nagyszerű üzletet csinált és megütötte a nagylutrit, a mai hadseregszállító mértékét.

Domonkos Jánosnak dehogy is kellett megölnie a szegény törököt, tömérdek kincsét elvinnie, elég volt, ha a komáromi várerődítések munkásnépe számára búzát liferált, a felkelő vitéz nemesség lovasainak zabot szállított : gazdagságának a nyitjára az is elég biztosan rávezetett.

Tehát virágzó gabonakereskedés van, sok tölgyfahajója úszik a kék Dunán, ügynökségei vannak Magyaróvárt, Baján és a Tisza mentén : Tiszavasváriban. Itt él egyetlen fivére is, és későbbi általános örököse: Domonkos Sándor.

Tudnunk kell, hogy a dúsgazdag Domonkos János sohasem nősült meg és agglegényi állapotban halt meg 1833-ban, hatvanhárom éves korában, Komáromban.

Arcképe - melyet a komáromi múzeum őriz - energikus ember benyomását kelti bennünk. Szerb típus. Fekete hajú, sűrű szemöldökű, sűrű vérű, villogó szemű ember, talán indulatos is volt, de mindenesetre erős akaratú. Csak így lehetett üzletet vezetni és rendben tartani. Széles, erős bajusza alatt éles metszésű szája nem árult el érzéki vonásokat. A szakállát borotválja. A mellén rendjelet visel.

Három nőtestvére van : Éva, Anna, Júliánna : Belgrádi Sándorné, Jovánovics Mihályné, Kirovits Mártonné. Mikor végrendelkezik 1833-ban, mind a három özvegy asszony már, ezeknek 30.000 - 30.000 forintot testál. Egyébként általános örökösévé Sándor öccsét nevezi ki. Még a komáromi görögkeleti eklézsiának hagy 3.000.- forintot.

Üzletében társa is volt, László Ferenc : tőle azonban barátságos egyezséggel vált el. A gazdag ember öntudatával írja végrendeletében:

„... Semmi némű adosságom nincsen, melyet lélek esmérettel vallok és bizonyítok, azért ha akármely obligatio, quietantia, számadás vagy wechnel ne talántán elő jönne és akár mi szín alatt adossá tenne: ezen Rendjeimmel meghazuttolom....“

Önérzetes szavak, melyeknek igazán hitelt kell adnunk. Kevés ember írta ezt le utána energiával Komáromban !...

A közmondás azt tartja : Akinek az Isten hivatalt ad, észt is ad hozzá. Ezt meg lehetne változtatni olyanformán, hogy akit a gondviselés vagyonhoz juttat, annak hivatalt is ad.

Domonkos János is táblaíró, tehát tekintélyes ember, mert gazdag, befolyásos. Jótékonyságáról semmi hír se maradt ránk. Végrendeletében nincs egy szó se kegyes alapítványokról, egyházán kívül. Talán életében osztott elég alamizsnát. Legfelsőbb kitüntetést is kapott.

Nagy jólétben és bőségben élt. Annyi tokaji bora volt, hogy halála után ezer és ezer palack maradt a pincéjében. Ez arra enged következtetni, hogy nagy házat vitt. Háza a Szombathy utcában volt, üzletei és raktárai pedig a Dunaparton levő hatalmas telken. E mögött van a görögkeleti temető, melyben nyugszik a dúsgazdag Aranyember. A síremléke a kápolnától jobbra áll.

Halála után a Szombathy-utcai Domonkos kúria nagy-nagy vígságok tanyája lesz : itt laknak a szép Domonkos kisasszonyok. Híres vármegyei nemes famíliák sarjai vezetik őket az oltárhoz : Pázmándy Dénes, Bossányi Rudolf, Zámory Adolf, egyiket pedig délvidéki szerb, de szintén nemes ember : Zákó István. A nagy vagyon négyfelé szakadt. Fiu örökös nem maradt. A megaranyozott Domonkos címernek ma már nincs gazdája.

Ez az Aranyember, tehát Domonkos János története. Hites felesége nem volt. Hogy egyébként járt-e a Senki szigetére, vagy volt-e valahol puha, meleg fészke, hol fehér, gömbölyű karok ölelték és forró csókok várták, ki tudná megmondani, ezt a titkát megőrzi a komáromi ráctemető csendes lakója.

A többi mind mese, szép, ragyogó mese. A legnagyobb magyar mesemondónak, Jókai Mórnak a legszebb meséi közül való.

Komáromi Kalendáriom - 1916.

Lejegyezte: **Monostori Éva**

* ***A forrásidézeteket a korabeli helyesírással közöljük.***

AZ ÁCSI CSATA *

Legendás história

Elbeszéli: Kolozs

Az 1848-49-iki vér- és szabadságharcz fényes ütközeteihez sok legenda lapadt.
Mint minden háborúban, úgy a szabadságharcz alkalmával is láttak egyesek olyant, ami tényleg talán meg sem történt.
És csakis a környékben lakó nép tartotta meg annak emlékét, legendára szőve.
Meg nem írattak a történelemben, éppen azért, mivel nincsen történeti alapjuk.
Az ilyen legendák közé tartozik a következő is, amely a Komárom környékén lakó nép ajkán még mai nap is él.
Én egy öreg negyvennyolczastól hallottam, aki a „Hunyadi huszárok"-nál szolgált akkoriban.
Nem teszek hozzá és nem is veszek el belőle semmit.
Úgy adom le, amint hallottam.

A véletlen hozott össze a jó magyarunkkal, aki megkínálva engemet finom kis magyar hegy levével, a következőképpen mesélte el nekem a históriát.
- Hát bizony kedves ifjú barátom, - kezdte az öreg hadfi a szót, - sok olyas történt meg akkor, amiről maguknak még fogalmuk sincsen.
Látni, látni, végigcsinálni a dolgot, kedves öcsém-uram, akkor azt lehet fogalma arról, hogy mik is voltak akkoriban.
Nagy katona volt a honvéd.
A piros sapkás, a fehér tollas, a halál fejes, ezek mind rettenthetetlen ficzkók voltak. Nem ismerték, hogy mit jelent az, félni.

Ők csak előre tudtak menni, de soha hátra.
Nem törődtek a sivító puskagolyókkal, de még a bömbölő ágyuk nagy, marha golyóbisának is fittyet hánytak.
Hát ezek, mondom, derék legények voltak.
Hanem tudja kigyelmed, mit jelent az a szó: „Hunyadi huszár"?
- Hallottam, illetőleg olvastam nagy hírüket, - feleltem az öregnek.
- Ha hallotta hírüket, akkor tudja, hogy kik voltak azok.
Én is köztük voltam, öcsémuram.
Ide nézzen ni, ahol ni van ez a kis vágás! - azzal félrehajtotta hófehér, hosszú haját a homlokáról az öreg és egy rettenetes sebhelyet mutatott.
Úgy-e, az jóképű egy kis dolog! Mi?
De ez semmi. Nézzen ide!
Azzal az öreg sorra mutatta éktelen nagy sebeit.
Volt vagy 14 sebe a testén. Mind hatalmas, nagy. Vagy kard, vagy golyótól ered.
- Úgy-e, öcsém, ezt elbírni, ebből kievickélni nem kicsinység.
Ilyet csak egy „Hunyadi huszár" tud ám!
Lássa ezt a sebet itt a homlokomon, ott kaptam az ácsi csatában.
És tudja-e, hogy kitől? - Ugye nem is sejti? Mi!?
Az öreg harcos szemei kigyulladtak, lelkes fény lobogott bennük. Leemelte kalapját és felemelkedve mondta;
- Ez a seb, ő felségétől, Ferencz József király urunktól ered.
Én egy kissé hitetlenül néztem az öregre, hisz tudtam, hogy ő felsége soha nem volt az ácsi ütközetnél.
- Biztos az, bátyám uram? - kérdeztem egy kissé mosolyogva az öreg harczost?
- Micsoda, hogy bizos-e? - pattant fel az öreg nagy tüzesen.
Hát iszen, csak nem vagyok bolond, a saját két szememmel láttam.

Egy kis híjján múlott, hogy el nem fogtam ő felségét, az isten tartsa meg őt sokáig.

- De ha csak hasonlított hozzá. Talán valami osztrák tisztecske lehetett, aki nagyon hasonlított hozzá.

- Már ezt ne mondja kigyelmed. Felismertük sokan. Láttuk őt hiszen ismertük a képét.

- Igazán érdekel kedves öregem, - szóltam - mesélje el, hogyan történt. Én ezt még soha sem hallottam.

- No, így már igen! Tehát hallgasson meg, öcsémuram.

Mondom, hogy a „Hunyadi huszárok"-nál szolgáltam.

Akkoriban Klapka védte Komárom erős várát.

Komárom várát az osztrák sereg vette körül.

Ott volt akkor az osztrák hadseregben maga a király is.

Ifjú, gyerekember volt akkor még őfelsége. Mint osztrák tiszt, akkor tartotta tűzpróbáját.

No mondhatom, hogy ugyancsak szép kis tűzpróba volt az. Majdnem a drága életébe került.

Persze mi akkor nem ilyen szemmel néztük a király urunkat.

Akkor nem volt felkent, koronás uralkodónk, akit én most nagyon tisztelek és kívánom, hogy még soká, számtalan évig éljen.

Hanem zsarnokunk osztrák császár volt.

És bizony, gyűlöltük őt.

Hát elég az hozzá, hogy ott volt őfelsége is az osztrák seregben.

Nagy tisztkar vette körül és vigyáztak nagyon drága életére.

Mondom, hogy az osztrák sógor, mindenáron be akarta venni Komárom várát.

No, hát ennek nagyot kaczagtak a magyarok.

A jó erős várnak meg se kottyant az a sok agyaggolyóbis, amit a sógorék belélövöldöztek.

A szűz, amott a várfalán gúnyosan mosolyogva mutatta nekik a fügét. Boszankodtak is ezen őkelmék.

Még az hozzá - nem akarom szaporítani a szót, - nem bírtak velünk, ekkor jöttünk oda mi, felmenteni a megszorongatott Komáromot az ostrom alól.

Az volt ne mulass!

Szegény sógor, egy-kettőre már Ácsnál volt, úgy kergettük kigyelmét. Bizony alaposan kiporoltuk a nadrágját.

Szaladt, mint a nyúl.

Az ágyuk még bömböltek, okádták a gyilkoló tüzet ellenünk.

De mi volt ez nekünk.

Megrohantuk. A felét elsöpörte a kartács közülünk, de mi vágtattunk előre.

Másodszor már nem volt idejük tölteni, mert akkor már nyakukon voltunk.

És miután leszögeztük az elfoglalt ágyukat, üzőbe vettük az ellenséget.

Dolgozott a kard, no meg a karikás.

Mert ez volt ám egy félelmes fegyver a kezünkben.

Rendre szedtük le vele az osztrák sógort.

Én akkoriban már őrmester voltam és egy csapat legény volt alattam.

Hát egyszer csak, amint igy űzzük a megfutamodott ellenséget, látjuk, hogy nem messze tőlünk egy csapat osztrák tiszt vágtat.

- Utánuk! - ordítottam és azzal vágtatva repültünk a menekülők után.

Elértük őket. Nagy tusa keletkezett. Egy pár legényem elesett, de hát azután az osztrák tiszt mind otthagyta a fogát.

Egy fiatal, pelyhedző állu tisztecske menekült meg csupán.

Sarkantyúba kapta a lovát és repült vele.

Kitünő lova volt.

Sorra maradoztak el embereim, mert lovaik nem győzték a versenyt a nemes paripával.
Az úgy repült, mint a nyúl.
Egyedül én, meg még két társam voltunk a nyomába, vagy tíz-tizenöt lépésnyire.
Hát egyszer csak hátra néz a menekülő és én majd hanyatt vágódtam a nyeregből.
Egyszerre kiáltottuk fel én és társaim:
- A császár!
Megismertük.
Amint meghallotta, hogy felismertük, rémesen megijedt és lehajolva lova nyakára, vágtatott előre.
Jól ülte a lovat.
Engem elfogott a mámor és a dicsvágy. Elhatároztam, hogy élve fogom el a császárt.
Nyeregkápámban ugyan ott volt a pisztoly és gyerekjáték lett volna lelőnöm, de nekem élve kellett.
Majd elviszem nagy örömmel Görgey tábornok úrhoz, gondoltam.
Sarkantyúba kaptam lovamat és repültem utána.
Már csak hat lépésnyire voltam tőle.
Elővettem karikásomat, hogy lefogjam.
Ekkor egy széles patak vágta keresztül az útunkat.
A császár keresztül ugratott rajta.
Az én beste lovam megtorpant. A becstelen dögje nem ugrott az istennek sem.
Hiába volt a sarkantyú, az ostor, a szép szó, lovam nem ugrott.
Az én beste lovamnak köszönhette a császár, hogy elmenekült.

Bizony, ha akkor utána tudok ugratni, vagy pedig az ő lova nem ugorja keresztül a patakot, akkor nem ülne ma a trónon.

Hát így volt kedves öcsémuram!
Én látszólag elhittem a dolgot és dícsértem az öreget.
Ez jól esett neki.
Még egy pár embertől hallottam e legendás történetet és semmit sem hozzátéve, sem elvéve, úgy, ahogy hallottam, írtam le.

Lejegyezte: **Oplaznik Mária**

* ***A forrásidézeteket a korabeli helyesírással közöljük.***

A FEKETELŐPOROS SPORTLÖVÉSZET

Már a nagyszüleim is monostoriak voltak, s szüleim, kis kitérő után, itt építették föl családi házukat, ahol húgommal felnőttünk.

Családalapításom után én sem szakadtam messzire, Komáromban vásároltunk lakást, s ott is dolgoztunk feleségemmel. Néhány év után, akkor már két nagy gyerekkel, mi is beköltözhettünk monostori családi házunkba.

Ez a falu jelenti számomra a hazát, az otthont.

Mindig érdekelt a történelem, a múzeumok, a régiségek. Néhány éve egy különleges hobbinak szentelem kevés szabadidőmet. Ez az elöltöltős, feketelőporos sportlövészet és a témához kapcsolódó irodalom, szakkönyvek gyűjtése, fordítása és írása. Gondolom, jó néhányan fölkapják most a fejüket: „Itt egy újabb fegyvermániákus! Minek nekünk elöltöltős lövészet, hisz úgy is tele van az ország illegális fegyverrel, s a hagyományos sportlövészet sokkal több, jobbnál-jobb sportlövőt foglalkoztat.„

Valóban így van, de egy sportolót véletlenül sem szabad egy lapon említeni a bűnözőkkel, s a modern fegyvereket alkalmazó, kizárólag teljesítményorientált lövészsport sem adja azt az élményt, mint egy kétszáz éves muskétával leadott egyetlen lövés.

A romantika soha nem hal ki az emberekből. Lehet gyárigazgató, vagy segédmunkás, ha a történelem, a régmúlt eseményei megérintették a lelkét, egy kicsit részese szeretne lenni azoknak az eseményeknek, vagy ápolni szeretné őseink hagyományait, esetleg tisztelegne az elődök önfeláldozása, bátorsága előtt.

A szerző egy Hawken-puskával Süssenbrunnban

Az elöltöltős fegyverekkel végrehajtott lövészversenyek a múltat, történelmet tisztelő embereknek nyújtanak lehetőséget a hagyományok ápolására, megemlékezésekre és nem utolsó sorban sportlövői felkészültségük bizonyítására.

A sportág űzője olyan ritka „madár", aki egy kicsit régész, egy kicsit műszaki szakember, egy kicsit történész és nagyon sportlövő. Régiséggyűjtői szemével csodálja Daniel Boone, „ Bőrharisnya „ 200 évvel ezelőtti hosszú csövű puskáját, vagy Samuel Colt régimódi revolvereit, amik bizony a vadnyugat meghódítói, aranyásói, kalandorai, vadászai számára nélkülözhetetlen és hatásos eszközei voltak. Műszaki ismereteinek birtokában átérzi a feladat nagyságát, ami az adott korban egy lőfegyver elkészítésekor, vagy egy jelentősebb fejlesztési lépés kísérletezésekor jelentkezhetett. Gondoljuk csak át, mennyit fejlődtek a lőfegyverek a svédországi Loushultban 1861-ben talált és a legkorábbi európai tűzfegyverekkel kapcsolatos tárgyi emlékeknek tartott kisméretű kézi ágyútól a múlt század végi, 900 m-ről is biztosan célba találó kitűnő

elöltöltős Rigby - puskáig. A feketelőporos lövésznek az is élményt ad, ha megismeri a kor történelmét, amelyben fegyvere, vagy annak eredetije született. Tiszteli és ápolja őseink tárgyi, szellemi hagyatékát, hagyományait és biztosan nem fegyvermániákus.

A régi eszközök használatára, a romantikus élmények újbóli átélésére egyre több embernek adnak lehetőséget a világszerte szaporodó, ma már hazánkban is működő elöltöltős klubok.

Az első hivatalosnak mondható sportszerű e századi elöltöltős lövészversenyt 1931. február 22-én rendezték az USA-ban, Portsmouthban (Ohio), 67 lövész közreműködésével. A sikeres találkozót következő évben megismételték és nem sokkal később a két szervező, „ Red „ Farris és Oscar Seth megalapította az első sportegyesületet.

Az USA-ban egyre népszerűbb hobbi az ötvenes évektől Nyugat-Európában is terjedni kezdett. Az 1971-ben megalakult nemzetközi szövetség (MLAIC) 1972-ben Madridban világbajnokságot rendezett, amelyet azóta két évente megismételnek.

Évtizedek óta élénk Ausztriában is az elöltöltős klubok élete. Egyik legjelentősebb versenyük a Bécsi Nagydíj, amit minden év szeptemberében a Bécs melletti Süssenbrunnban, az osztrák Kereskedelmi Minisztérium sportklubjának modern lőterén, ideális körülmények között, nagyszámú közreműködővel rendeznek meg.

Régóta a Komáromi Olajmunkás SE, (ma már Molaj SE) sportlövő szakosztályának vagyok a tagja. Néhány éve klubkapcsolataink szélesítésére osztrák lövészklubokkal vettem föl a kapcsolatot. Egy bécsújhelyi klub meghívására 1993 márciusában baráti, ismerkedő lövészversenyen vettünk részt Matzendorf - Höllesben. Itt találkoztunk Werner Salzl kitűnő schwechati lövésszel, aki az elöltöltős lövészsport sok élményt adó érdekességeiről, s abban elért eredményeiről beszélt. Akkor hallottunk erről a sportágról először.

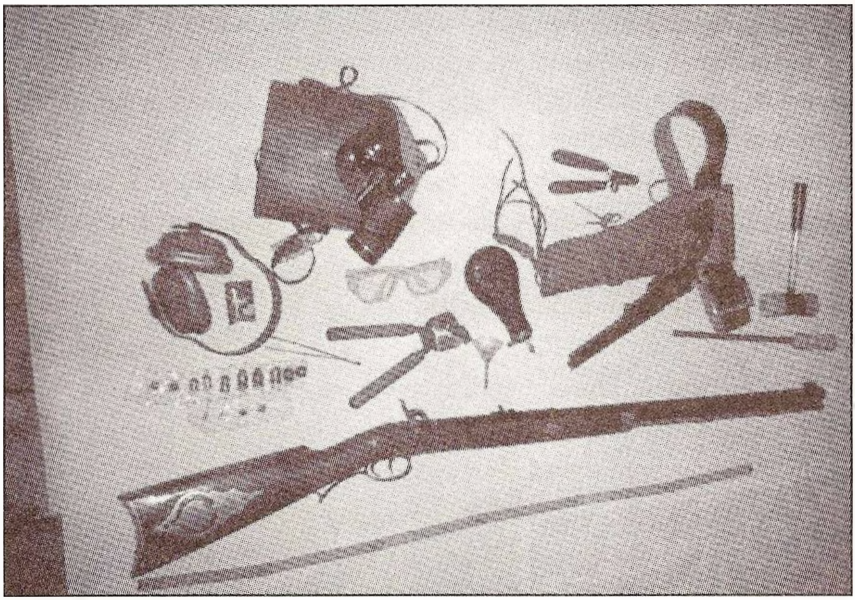

Elöltöltős felszerelés Hawken-puska és 1851-es Colt Navy revolver

Hazaérve a tapasztalatokról és élményekről meséltünk sporttársainknak. Néhány régiségeket szerető, de az újdonságokra is nyitott kollégánk kiderítette a fegyverek hazai beszerzési lehetőségeit, törvényi rendelkezéseket és megvásároltuk első elöltöltőseinket, amelyek egykor volt legendás fegyverek mai, modern technikával gyártott pontos, biztonságosan működő másolatai. Közben osztrák barátainkkal is szorosabbá vált kapcsolatunk, értékes tudnivalókat szereztünk a számunkra eddig ismeretlen sportágról, eszközeiről és gyakorolhattuk azok kezelését.

Az első hazai bemutatóra 1995. március 19-én Komáromban, az Igmándi Erődben került sor. A bemutatóversenyen szlovák, osztrák és magyar lövészek vettek részt és természetesen meghívták Észak- és

Dél- Komárom hagyományosan jó kapcsolatot tartó vezetőit is. A versenyt a két város alpolgármestereinek pisztolylövése nyitotta meg. Az erőd öreg falai fokozott erővel verték vissza a száz éve nem hallott dördüléseket. Az öreg fegyverekből kitörő tűz és hatalmas füst láttán a nézők is átélhették egy kicsit az egykori katonák, vadászok érzéseit, képet alkothattak a múltról és egy picit talán jobban tisztelik a történelmet, elődeink tetteit.

A hazai és a környező országok sportsajtója dicsérőleg számolt be a nagysikerű bemutatóról. A következő versenyt a hatóságok törvényi rendezetlenség miatt nem engedélyezték. A vonatkozó kormányrendelet megengedi ugyan az elöltöltős fegyverek engedély nélküli vásárlását, tartását, de a működtetésükhöz szükséges feketelőporét már nem, mert az robbanóanyagnak minősül. Azóta is osztrák és szlovák sportbarátaink nyújtanak lehetőséget, hogy edzéseken és versenyeken náluk vehessünk részt, közte az említett nívós Bécsi Nagydíjon.

1997-ben megalakult a Magyar Elöltöltős Fegyveres Lövészek Szövetsége, amely az illetékes hatóságokkal közösen keresi olyan rendeleti feltételek kialakítását, amelyek lehetőséget biztosítanak a sportversenyek hazai megrendezésére.

A sportág bemutatásával és eszközeinek balesetmentes használatával foglalkozó szakkönyvem megírásával remélem hozzájárulhattam az érdeklődők, a történelmet szeretők, a hagyományokat tisztelők és őseink régi fegyvereit megőrző és ápoló sportbarátok tudásának gyarapításához.

Ágoston Géza

102 ÉV MÖGÖTTÜNK

102 év telt el azóta, hogy településünk önálló iskolát kapott. Elődeink nyomdokain járva a ma követelményeinek eleget téve dolgozunk azért, hogy tanítványainkkal együtt öregbítsük iskolánk hírnevét.

Az évforduló évében új programokkal színesítettük tanévünket a gyerekek, a szülők, s településünk lakói örömére. Ezen programokból ma már városszerte számontartott hagyomány lett. Hegedűsné Pap Adrienn ötlete volt a Zenés Irodalmi Délután, mely a tanárnő szervezésében évről-évre megújult formában kerül a közönség elé.

Sportversenyek sokasága várja a sportra vágyókat, de egyik sem olyan, mint amelyet Túri Józsefné álmodott meg. Az ő elképzelései alapján mérik össze erejüket a felső tagozatosok testnevelő tanáraikkal együtt a Monostori Játékokon.

Az elmúlt tanévben József Attila születésnapján, a költészet napját a városrész felnőtt lakóival együtt köszöntöttük. Emlékezetes volt id. Egyed Gábor szavalata és iskolánk nyugdíjas pedagógusának, Iglódi Attilánénak felolvasása is.

A legnagyobb látogatottsága az immár hagyományosnak mondható Iskola Gálának van. Itt szinte valamennyi tanulónk bemutatkozik valamilyen művészeti ágban. S miközben a szülők és az érdeklődők szórakoznak, a belépődíjjal a Monostori Gyerekbarátok Alapítványt támogatják.

Nem feledkezhetünk meg az év legnagyobb ünnepéről, a karácsonyról. Tanulóink és az óvoda apróságai bensőséges ünnepi hangulatot varázsolnak a tornatermünkbe, településünk idős lakóinak. Sajnos vannak szép számmal olyan idős emberek is, akik személyesen nem tudnak eljönni egészségi állapotuk miatt. Róluk sem feledkezünk meg, hiszen

a 6. osztályosok betlehemes műsorával, Egyedné Hargitai Ildikó vezetésével házról-házra járnak , s juttatják el a Részönkormányzat ajándékcsomagjait.

Természetesen nem csak ünnepnapokból áll az év, s kemény tanulmányi munka folyik a megújult, megszépült iskola falai között.

Ez évben először adott helyet iskolánk a körzeti, Muller Ferenc kémia versenynek, melynek feladatait iskolánk tanára, Hargitai Ildikó állította össze.

Szép sikernek könyvelhetjük el, hogy ebben az évben elnyertük a Klapka György Alapítvány helytörténeti vetélkedőjének megrendezési jogát. Ez a vetélkedő nem csak Dél- Komárom, hanem Észak-Komárom iskolásainak is lehetőséget adott arra, hogy a verseny során megismerkedjenek szűkebb lakóhelyünkkel. A verseny feladatait összeállította Győriné Danyi Szilvia. Tanulóink a városi, a megyei és az országos vetélkedőkön is előkelő helyezést értek el.

A tanulás, a felkészülés mellett természetesen jut idő játékra, kirándulásra is. Ezen a tavaszon tizenöt gyermekkel együtt 120 km-s kerékpártúrára mentünk a Fertő-tó mellé. A Hansági Nemzeti Park védett állat- és növényvilágával ismerkedtünk és átlátogattunk az ausztriai Kismartonba is. Napok múlva is éreztük izmainkban a Lajta hegység lankáit, emelkedőit.

Eltelt a tanév, de a nyár beálltával sem tudtunk eltávolodni tanítványainktól. A Bükk, a Mecsek után a Vend-vidéken, Apátistvánfalván „ ütöttünk „ tábort. Igaz, hogy a nyár legcsapadékosabb időszakában, de ettől eltekintve, remek nyolc napot tölthettünk együtt. Megtapasztaltuk az Őrségben, hogy mit jelent a vendégmarasztaló sár, láttuk Kétvölgyben, hogy egy tapasztalt mester miként alkot műremeket egy maréknyi agyagból. A szomszédos Ausztria güssingi várában pedig rájöttünk arra, hogy a múltban is csak lovon

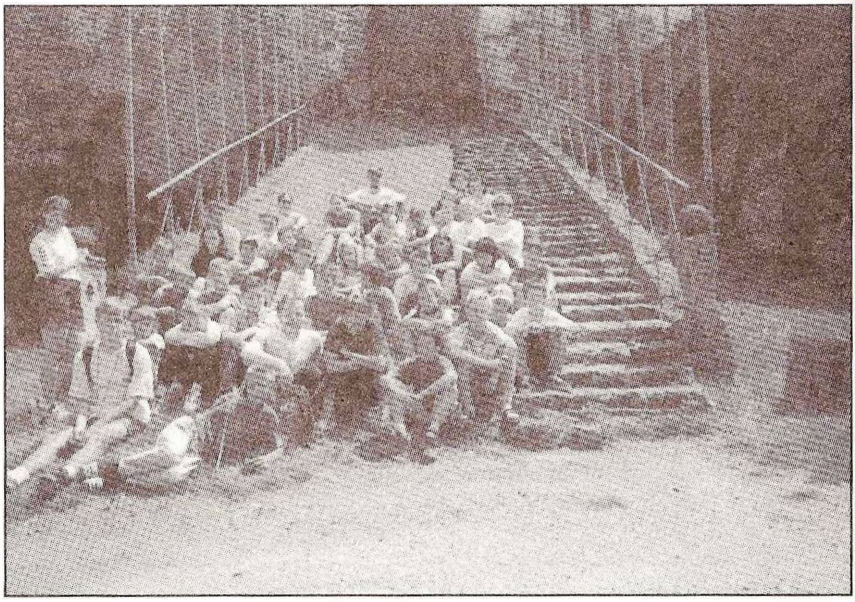

A güssingi várban

közlekedtünk volna. Sikerült bebizonyítanom, hogy kis hazánkban nem lehet eltévedni, még akkor sem, ha térkép nélkül vezetem a csapatot. Vándorlásaink során állandó társam Egyedné Hargitai Ildikó. Nyári táborozásunk alkalmával segítségünkre volt a győri Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola két hallgatója, Narancsik Éva és Horváth Erzsébet, valamint Egyed Gábor és Monostori Éva, akiknek ezúton is megköszönöm segítségüket.

Végül, de nem utolsó sorban, a teljesség igénye nélkül, álljon itt néhány kiemelkedő verseny eredménye:

Rákóczi Szövetség, megyei történelem verseny

1. hely Tóth Tímea
Lipka József
Szeiman József

7. hely Fellner Adrienn
Mátrai Beatrix
Szeiman József
Felkészítő tanár: Győri Árpádné

Tó kupa - városi verseny

3. hely Grónai Adrienn
Szőcs Tibor

4. hely Kiss Csaba

5. hely Szeiman József
Bivsev Sándor
Felkészítő tanár: Túri Józsefné

Egészségnevelési verseny

4. hely Bedecs Andrea
Kaszás Anikó
Kovács Eszter
Nyári Marianna
Szeder Brigitta
Felkészítő tanár: Győriné Danyi Szilvia és Holbik Beáta

Irinyi János megyei kémia verseny

1. hely Lipka József

4.hely Szeiman József

Felkészítő tanár : Egyedné Hargitai Ildikó

Könyvtárhasználati vetélkedő

2.hely Bedecs Andrea
Jurán László
Jurán Veronika
Szeder Brigitta
Várszegi Erik

Felkészítő tanár : Duláné Veres Márta

Városi könyvtár meseíró pályázat

1.hely Lipka József

Varga Tamás megyei matematikai verseny

10. hely Várszegi Erik

Felkészítő tanár : Egyedné Hargitai Ildikó

Zrínyi Ilona megyei matematikai verseny

9. hely Várszegi Erik

Felkészítő tanár : Egyedné Hargitai Ildikó

Hevessy György területi kémia verseny

4. hely Lipka József

6. hely Szeiman József

Hevessy György Országos kémia verseny megyei fordulója

4. hely Lipka József
5. hely Szeiman József
Felkészítő tanár : Egyedné Hargitai Ildikó

Megyei mesevetélkedő városi fordulója, 1. hely

Megyei mesevetélkedő területi fordulója, 2. hely

Megyei mesevetélkedő döntője,

3. hely Farkas Viktória
Filó Bernát
Tóth Lajos
Tóth Tímea
Felkészítő tanár : Kesziné Dudás Mariann

Nyelvünkben élünk megyei verseny

4. hely Szeiman József
Felkészítő tanár : Hojka Jánosné

Polgári védelem körzeti döntő

3. hely Babirák Katalin
Grónai Adrienn
Musicz Anikó
Steczina Péter
Szeiman József
Szőcs Tibor
Felkészítő tanár : Turi Józsefné

Ifjú Fizika megyei verseny

9. hely — Lipka József
Felkészítő tanár : Bohunka Lászlóné

Kiskomárom futóverseny

1. hely — Szőcs Tibor

2. hely — Kocsis Zoltán

3. hely — Bivsev Sándor
Vörös Péter

4. hely — Szeiman József
Felkészítő tanár : Túri Józsefné

Technika verseny megyei döntő

1. hely — Lipka József
Musicz Anikó
Szeiman József
Felkészítő tanár : Duláné Veres Márta

Gárdonyi Géza területi matematika verseny

1. hely — Babirák Katalin

3. hely — Kun Katalin
Várszegi Erik
Lipka József
Felkészítő tanár : Egyedné Hargitai Ildikó

Magyar Mezőgazdasági Múzeum pályázata

2. díj Lipka József

Verseghy nyelvművelő megyei verseny

5. hely Lipka József

Megyei kerékpáros iskola kupa

2. hely csapatban

4. hely egyéniben Vörös Péter
Felkészítő tanár : Duláné Veres Márta

Fekete István prózamondó verseny

2. hely Nagy Zsuzsanna
Felkészítő tanár : Hojka Jánosné

Hermann Ottó környezetismereti országos verseny

1. hely Farkas Viktória

6. hely Tóth Zoltán

8. hely Filó Bernát

10. hely Fenyvesi Balázs
Felkészítő tanár : Túri Józsefné

Összeállította: **Juhász Gáborné**

„ELMÚLT EGY ÉV ...''

Az 1998/1999. tanévben az óvodánkban dolgozó pedagógusok legfontosabb feladata volt az intézményünkre szabott, úgynevezett helyi program összeállítása. Környezeti adottságainkat alapul véve a környezeti nevelés hatja át ezt a dokumentumot. Az 1999/2000. tanévben már e program alapján neveljük a hozzánk bekerülő gyermekeket.

Nagyon fontos, óvodánk életében megismételhetetlen évfordulót, 25. születésnapunkat ünnepeltük 1999. június 3-án. Ekkor volt névadónk is, ezentúl Napsugár Óvoda a miénk. Gyerekek és mi felnőttek is büszkén viseltük az erre az alkalomra készített napocskás pólókat. Nagy örömünkre szolgált, hogy névadó - születésnapi ünnepélyünkön sok kedves vendéget fogadhattunk. Eljöttek Komárom város vezetői, óvodapedagógiában jártas szakemberei, a város óvodáinak óvópedagógusai, volt munkatársaink és természetesen sok-sok szülő. Ünnepi műsorunkat a helyi iskola tornacsarnokában tartottuk. Ezúton is köszönjük ezt a lehetőséget az iskola vezetésének. Külön köszönet még azért is, hogy, mint „ nagyobb testvér „ ők is készültek néhány műsorszámmal köszöntésünkre.

Köszönjük településünk adakozó állampolgárainak, hogy sikerült színvonalasan, maradandó emléket is nyújtva ünnepelnünk.

Névadónk másnapján, igazi, hangulatos gyermeknapot rendeztünk a szülőkkel karöltve. Természetesen a célunk az volt, hogy minden kisgyerek a lehető legjobban érezze magát. Reggeli után bűvész szórakoztatta az érdeklődőket, aki remek hangulatot teremtett. Ezután meglepetésként egy hatalmas szülinapi tortát csodálhattak és kóstolhattak meg a gyerekek, melyen megszámlálhatatlan marcipán figura

Névadó ünnepségünkön

volt. Ezt és a sok-sok finomságot köszönhetjük az ügyesen „szervezkedő„ szülőknek.

Különböző udvari játékok, és egy igazi tűzoltó autó is szórakoztatta a gyerekeket. Szerencsére a tűzoltó bácsik gyermekszeretőek és türelmesek voltak.

A nyári nagytakarítás ideje alatt nagy változások történtek, óvodánk belső helyiségei megszépültek. Az elhasználódott, évek óta gondot okozó parketta és műpadló helyére szép és világos műpadló került. Az átjáró folyosóra járólapot kaptunk. Ezt elsősorban a Koppánmonostori Részönkormányzatnak köszönhetjük. Azonban a munkáknak még közel sincs vége, hátra maradt az elhasználódott, folyamatosan beázó tető cseréje.

Megkezdődött az új tanév, gyermeklétszámunk sem csökkent. Azonban számunkra kicsit fájó, személyes dolog, hogy dajkánk Rauch Sándorné, aki indulásunk óta velünk van, ez év végén búcsút vesz tőlünk. Megkezdheti majd megérdemelt nyugdíjas éveit, melyhez nagyon jó egészséget kívánunk neki. Így a jövő év elejétől új munkatárssal indulhatunk.

Mi így várjuk az ezredfordulót.

Szamaránszki Erzsébet

„ELINDULTAM SZÉP HAZÁMBÓL...''

Nehéz dolog dicsérni olyan valakit, aki nagyon közel áll hozzánk, főleg akkor, ha az illető történetesen a húgom.
Koczka Andrea népdalos sikerei azonban arra ösztönöztek, hogy néhány sorban bemutassam őt e kalendárium oldalain keresztül a kedves olvasóknak.
Húgom már óvodás korában is állandóan énekelt, ez akkoriban még nagyon zavart engem, s eleget maceráltam érte.
Iskolába kerülve két tanárnő - Gábor Lászlóné és Kővári Edit - felfigyeltek tehetségére. Énekhangját továbbfejlesztve szép sikereket ért el és be kell vallanom, hogy most már nagyon büszke vagyok rá.
A különböző versenyekre Kővári Edit készíti fel és kíséri el. Szép eredményeket, sikereket és elismeréseket tudhat már magának fiatal kora ellenére, mint például :

Komáromi városi verseny	I. helyezése
Tatabányai megyei verseny	II. helyezése

Jutalma ezen a versenyen az volt, hogy képviselhette Komárom-Esztergom megyét a XXVIII. Dunántúli Schneider Lajos Népdal Versenyen, melyet Mohácson rendeztek meg. A versenyről hatalmas élményekkel és megfontolandó tanácsokkal tért haza. Húgom itt középiskolásokkal vette fel a versenyt annak ellenére, hogy ő még csak az általános iskola hetedik osztályát tapossa.
Elhozta a Kocson megrendezett Apáczai Könyvkiadó által szervezett megyei verseny első helyezését is. Az országos döntőt Celldömölkön rendezték meg 1999. március 15-én, ahol szintén képviselte megyén-

ket. A 12-14 éves korosztályban indult és hozta magával Monostorra az országos rendezvény első helyezettjének kijáró díjat.
Jelenleg is több megmérettetés előtt áll, folyamatosan készül rá. Belátom tévedésemet, ami az énekét illetti. Ma már nem zavar, ha hallom énekelni, eredményeit látva elismerem tehetségét, büszke vagyok rá.

Kedves húgom, további sok sikert kívánok !

Keresztes Zoltán

Andrea a díjjal

EGY FANTASZTIKUS IDŐTÖLTÉS: A NÉPTÁNC

Váradi Adrienn vagyok, a komáromi Garabonciás Folklór Egyesület tagja. Kisiskolás korom óta járok táncolni Komáromba, ahol heti két próba alatt rengeteg koreográfiát tanulunk. Ez az időtöltés nagyon sok időt és energiát igényel, de meghozza gyümölcsét is, hiszen a jó hangulat mellett nagyon sok szereplési lehetőségünk van. Így juthattunk el a legkisebb falvaktól a távoli nagyvárosokig, illetve országokig.

Ebben az évben az északi rokonainkat, finn testvérvárosunkat, Lietot látogathattuk meg. A Finnországba vezető út nagyon hosszú, fárasztó, de ezzel együtt csodálatos volt.

Megnézhettük a nagyhírű német fővárost Berlint, a hatalmas kikötőt Hamburgot, majd a sasnitzi kikötőből egy „kis'' komppal mentünk át Svédországba. A komp autók mellett buszokat és vonatokat is szállított. Stockholmban és Sasnizban is hosszú órákat kellett várnunk a komp indulásáig, ám mi megoldottuk a helyzetet. Táncoltunk, énekeltünk, megnéztük a várost és gyönyörködtünk a végtelenbe nyúló tengerben. A kompon való átkelés fantasztikus volt. A járat 13 emeletes volt, ahol kabinokban voltunk elszállásolva. Persze itt tartózkodtunk a legkevesebbett. Ahelyett, hogy kipihentük volna magunkat, egész éjjel (ami csak nevében éjjel, hisz hajnalig világos volt) a fedélzeten és a liftben múlattuk az időt.

A fedélzetről hihetetlenül szép látvány tárult elénk, s korán reggel léphettünk Finn földre. Itt megnéztük az egykori fővárost, Turkut, majd a tőle pár km-re lévő Lietoba mentünk.

Az itt élő emberek nagyon kedvesek voltak. Minden napra programokat terveztek nekünk, mint pl. szaunázás, tengerparti pihenés, vagy a fergeteges búcsúest. Természetesen mindez sok-sok szerepléssel is járt, melyet nagy lelkesedéssel fogadtak. Rengeteg mesét, legendát

és játékot tanultunk tőlük. Megkóstoltunk híres ételeket, melyek nagyon ízletesek voltak.

A sok élmény, az utazás egyszer véget ér, s nekünk is haza kellett jönnünk. Remélem, hogy lesz még alkalmam újabb élményeket megosztanom Önökkel, s lesz még lehetőségünk utazni, világot látni.

Mindez persze csak azért vált számomra lehetségessé, mert tagja vagyok a helyi néptánccsoportnak, melynek szakmai vezetője Gábor Klára és Keltai Gábor. Ez egy fantasztikus időtöltés, nagyszerű dolog. Jó a társaság, sok és érdekes táncformát gyakorolunk és táncolunk, ám egyre kevesebb új gyerek jelentkezik. Remélem ezzel a kis élménybeszámolóval sikerült néhányatokban felkelteni az érdeklődést és Monostorról is egyre többen leszünk, akik művelik ezt a szép műfajt.

Váradi Adrienn

Fellépés után Neuvirth Évivel

GYÖNGYÖM, GYÖNGYÖM...

1948 óta élek Monostoron. Itt végeztem el az általános iskolát, majd ebben az intézményben töltöttem 22 évet, mint tanító, s innen jöhettem nyugdíjba is. Több mint 10 évig voltam napközis nevelő. Nagyon szerettem a különféle foglalkozásokat, amiben alkothattak a gyerekek. Ezek között volt a gyöngyfűzés is.

A gyönggyel gyermekkoromban találkoztam először. Még egészen kislány voltam, mikor édesapám megajándékozott egy érdekes nyaklánccal, mely tarka, csőszerű, hajlékony, apró, piros és sárga gyöngyökből állt, keskeny, piros szalaggal ellátva a végeken. Sokáig megőriztem.

20 éves korom körül vásároltam az első doboz gyöngyöt (gyerekeknek valót), melyben az aprótól az egészen nagyig, remek, különféle formák voltak. Szabadidőmben nézegettem, válogattam, fűzögettem, míg gyöngysorokká és nyakláncokká váltak.

Sokat gondolkoztam, hogy mit kezdjek az aprólékkal, hiszen a tűn nem csúsztak át. De ezt a problémát is megoldottam. Körömlakkal belakkoztam a cérna végét 1-2 cm hosszan, s így az megkeményedve remekül helyettesítette a gyöngyfűző tűt. Így biztos volt a találat ! Nem kellett hosszú ideig célozgatni 1-1 gyöngyszemet.

A dobozban találtam kapcsokat, így elkészült az első többsoros nyakláncom, melyet számos követett. Dicsérték is, hogy milyen dekoratív.

A megmaradt gyöngyszemekkel fehér blúzokat díszítettem. Mondanom sem kell, hogy egyedi gyöngydíszítéseim nem maradtak érdeklődés nélkül.

Egyre jobban megszerettem a gyöngyöt, mint díszítő elemet és mint anyagot. Figyelmet, koncentrálást, türelmet igényel, és az alkotás örömét adja cserébe.

Egy alkalommal lehetőségem nyílt a gyöngyözés alaposabb megismerésére, foglalkozására. Jelentkeztem egy gyöngyfűző tanfolyamra.

Azalatt a fél év alatt az alapvető ismereteket, gyakorlatokat, fortélyokat sajátíthattam el. Barátságra tettem szert, ötleteket cseréltünk, megtudhattam, honnan szerezhető be olcsón a nyersanyag. Így ismét előtérbe került e kedves anyag és a vele való foglalatosság.

Tanítói éveim során sok diákkal ismertettem meg e tevékenységet. Kiállításokon ismerhették meg munkáinkat diákjaink, majd a város érdeklődő lakossága.

Öröm látni, miképp formálódik egy gyöngysor, nyaklánc, karkötő, fülbevaló, kitűző, fityegő vagy állatka a színes gyöngyhalmazból az apró kis ujjak között. A sikerélmény szinte soha nem maradhat el.

De nézzük csak meg jobban, mi is a gyöngy ?

A test díszítése azóta létezik, amióta ember él a földön. Feltehetően a ruházatot is megelőzte. Ez a díszítés lehet életre szóló (tetoválás), lehet lemosható (festés) és lehet levehető (ékszer).

Az ékszer anyaga minden, a közvetlen környezetben megtalálható, vagy előállítható anyag. Ilyenek pl. az ásványok, állati fogak, csontok, az ámbra, a borostyán, korall, csiga, a különböző fémek, az üveg és üveggyöngyök. A növényi rostokból, állati szőrzetből szőtt, tollból, virágból font díszek is ékszerek.

A gyöngy alapanyagát az üveget akkor fedezték fel, amikor tüzet gyújtottak és a homok megolvadt kristályai különleges formákba rendeződtek. A gyöngydíszítés a legrégebbi idők óta nagy szerepet játszik a női öltözékek díszítésében, sőt a magyar viseleten különösen. Itt megfigyelhetjük a férfi öltözet díszítését is. Gyöngykivarrás a palástón, mentén, kacagányon, ezüst-aranyba foglalt drágaművű ötvösmunkákból gyönggyel díszített boglár szolgált a magyar díszruhák ékesítésére. A babona szerint a gyöngy könnyet jelent és misztikus erőt tulajdonítanak neki. Csaknem minden betegségnek volt valami gyógyhatású drágaköve vagy gyöngye.

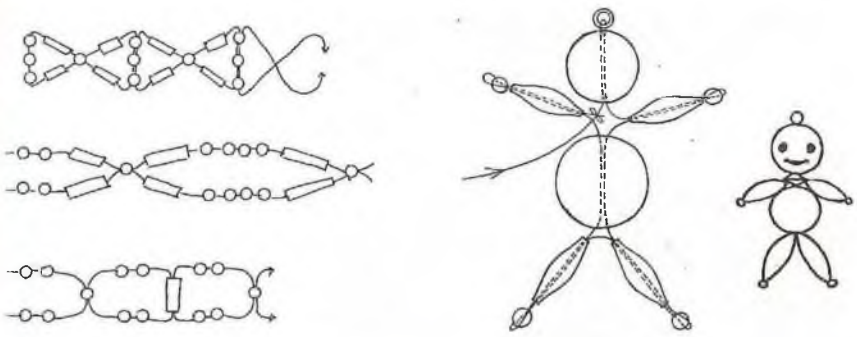

Ötletek az otthoni munkához

A gyöngy becses volta különféle hamisításokra és utánzásokra bírta az embereket.

Az üveggyöngy nagy konkurensét, a híres „Strass"-t, Strasser József, bécsi üvegtechnikus találta fel.

Kb. 100 évvel ezelőtt Mikimoto japán tanár tenyésztett keleti gyöngyöket, amelyek olyan tökéletesek, hogy tenyésztet voltukat csak nagy szakértők ismerhetik fel.

Ízléssel, ügyességgel egy olcsó üveggyöngyből készült füzér, vagy ruhadísz is olyan örömet szerez ma, mint a hajdani valódi gyöngyökből készült pazar ékszerek.

Ajánlom a gyöngyöt azoknak, akik sajátkezűleg vállalkoznak egy-egy dísz elkészítésére, akik szeretnének önmaguk által készített dísszel, kabalafigurával szeretteiknek örömet okozni, és azoknak, akiknek fantáziáját megmozgatta a felhasználás sokfélesége, az alkotás.

Segítséget találnak különféle kiadványokban, mint pl. a Gyöngyvarázs kötetei, a Gyöngy-világ kötetei, vagy a Jó játék a gyöngyfűzés. Valamint a különböző újságok, hetilapok ötlet-rovata.

Jó szórakozást, kellemes és hasznos időtöltést kívánok mindenkinek !

Iglódi Attiláné

MIKULÁSOK VOLTAK ÉS LESZNEK!

A nagy dolgok spontán születnek, mint ez az ötlet is, amely annyira egyszerű és magától értetődő, hogy ha nem is gondolkodik rajta az ember, akkor is nyilvánvalóvá válik és szembe jön vele.
Nevezetesen az, hogy a Mikulásnak szakálla van és ha neked is van, akkor Te is lehetsz Mikulás. S ha mindehhez hozzájön az, hogy átérzed azt, amit csinálsz, kapsz is valamit. Amikor felöltöd a piros ruhát és sapkát, felhúzod a nagy csizmát egy kicsit Te is azzá válhatsz, akit annyira várnak a gyerekek, aki olyan jó és tökéletes. A jóságos, nagy csizmás, szemüveges, fehér szakállú öreg emberré lehetsz, aki örökké fiatal és fáradhatatlan marad, mert azok közé viszi el az ajándékot, a mosolyt és vidámságot, akik maguk is fiatalok, gyerekek vagy bár idősek, de a találkozás örömétől ők is újra azzá a vidám gyerkőccé lehetnek, akik hajdan voltak. S ez akkor is jó, ha csupán egy perc az egész.

Ezen egyszerű ötlettől vezérelve kerekedett fel az a 6 szakállas Mikulás és a hozzájuk tartozó két krampusz, hogy igazi Mikulássá válva végigjárja a várost és intézményeit. Végigjárták mindazon helyeket ahol várták és azokat is, ahol nem várták őket, s elvitték magukkal az ajándékozás örömét.
Kellemes emlékképként jut eszembe, hogy az összes ovis csoportban akadt olyan kisgyerek, aki megkérdezte:
- Mikulás bácsi mikor lesz hó?
Erre minden Mikulás azt válaszolta, nem sokára, majd ha kimegyek és megrázom a szakállamat. S láss csodát ! Amint kiléptünk az ajtón nagy pelyhekben eleredt a hóesés. S nem is akárhogyan, hiszen a harmadik helyre érve, már tolnunk is kellet „ teherszánunkat", mert elakadt a hóban.
Délután pedig az összes Mikulás találkozott a Közösségi Házban, ahol adományokból - melyeket személyesen gyűjtöttünk össze - összeállított

csomagokat oszthattunk szét a városi gyerekeknek. Nagy öröm volt számunkra, hogy olyan kisgyerekeknek is tudtunk csomagot adni, akiknek lehet, hogy este üres maradt volna a kis csizmájuk. Kedves emlék az is, hogy a Nevelőházban sírva fakadt az örömtől a nevelőmama, mondván feléjük már két év óta nem járt senki. Szívszorító volt meghatottsága, pedig nem is a saját gyermekei miatt érzékenyült így el.

A tavalyi mikulásnap egyik szép pillanata

S ilyen képként él bennünk az is, hogy esti sétánk alkalmával talál-koztunk egy idős házas-párral, akik elénekelték nekünk Szent Miklós énekét. Ezt persze mi, Mikulások hallgattuk szájtátva. De énekre, s versre fakadt a jegyző, a rendőr, a tanító, s még nagyon sokan. Találkoztunk olyan édesanyával, aki este hazament, hogy felöltöztesse és lehozza az utcára gyermekét. Így alkalma volt elmondani a sok nehézségek árán betanult versét.

S akadt olyan kislány is, aki kétszer is utánunk futott, hogy minden versét elmondhassa. S biztos vagyok benne, hogy nem csak azért az egy-két szem cukorkáért tette, amivel megajándékoztuk.

Mi Mikulások ennyi mindennel gazdagodhattunk. S mint ahogy egyik társunk találóan megjegyezte: „Ma újjászülettem!" mondom én is zárszónak, hogy miért ne születhetnénk újjá mi is minden évben.

Szabó János

A MOSOLY ÉRTÉKE

A mosoly értéke semmibe sem kerül, de sokat ad.
Gazdagabbá teszi azokat, akik kapják és mégse juttatja koldusbotra azokat, akik adják.
Egy pillanatig él csak, de az emléke örökre megmarad.
Senki sem olyan gazdag, hogy meglehetne nélküle, és senki sem olyan szegény, hogy ne lenne gazdagabb tőle.
Boldoggá teszi az otthont, táplálja a jóakaratot és a barátság biztos jele.
Nyugalom a megfáradtaknak, napfény a csüggedőknek, világosság a szomorkodóknak és a természet legjobb orvossága a bajok ellen.
Mégse lehet megvenni, elkérni, kölcsön adni vagy ellopni, csak önként lehet adni.
Ezért hát mosolyogj!

(D. Carnegie)

KOPPÁNMONOSTORI SPORTEGYESÜLET

Bizton állíthatjuk, hogy a világon a sportágak közül a legnagyobb népszerűségnek a futball örvend. Minden ország, megye, település rendelkezik saját csapattal. Koppánmonostoron is ezért jött létre 1992-ben a Koppánmonostori Sportegyesület. A városrész büszkélkedhet egy szépen rendberakott pályával, melyen vasárnaponként bajnoki labdarúgó-mérkőzést játszik a csapat, a helyi, nem kis létszámú, lelkes monostori szurkolótábor előtt.

Az egyesületen belül évről-évre történtek kisebb-nagyobb változások. A vezetőség tagjai között új arcok tűntek fel, valamint a keddi és péntekenként tartott edzéseket is más-más vezette.

A tavalyi fordulót eredményesen, a harmadik helyen zártuk. Jelenleg a nyolcadik helyen vagyunk, de még változtathatunk rajta, hisz a szezon még nem zárult le.

Említésre méltó viszont ificsapatunk, amely sikeresebb és csapatában jóval több a helybeli játékos, mint a felnőttekében.

Reméljük, hogy továbbra is aktívan működik az egyesület, mert a bizonyíték, hogy igény van rá, az, hogy a helyi nézőközönség még idegenbe is hűen elkíséri a csapatát.

Kőrösi Flórián

MONOSTORI KULTURÁLIS EGYLET

A Monostori Kulturális Egylet 1997-ben alakult 17 fővel. A tagok első feladata az volt, hogy a meglehetősen rossz állapotban lévő kultúrházat a szűkös anyagi javak korlátozásában, lehetőségeik szerint rendbehozza. Mivel az épületben a fűtés nem igazán megoldható, ezért inkább rendezvényeiket a nyári és tavaszi hónapokban tartják. A bálok közül talán a legkiemelkedőbb volt a pár hete megrendezett szüreti mulatság, melyről egybehangzó pozitív véleményt adtak a jelenlevők. Itt említem meg, hogy idén már sokadszor tartottuk meg a falunapot. E jeles sikere a Kulturális Egylet néhány tagját dicséri. A nyáron megrendezett falunapok ötletes és szórakoztató programot ajánlottak Monostor minden korosztályának. A rendőr, a karate és táncbemutató mellett főzőverseny is van. De a nap fénypontja a minden évben a meghívott vendégzenészek és színészek produkciói . Ez a nap melyen a falu lakosai találkoznak és jól érzik magukat, nagy eseménynek számít.

Sajnos mostanában az Egylet tagjai nem tevékenykednek olyan aktívan, de reméljük a kis csapat megmarad azért, hogy Monostorból továbbra is egy összetartó közösséget kovácsoljon.

Kőrösi Éva

KOPPÁNY ÍJÁSZ EGYESÜLET

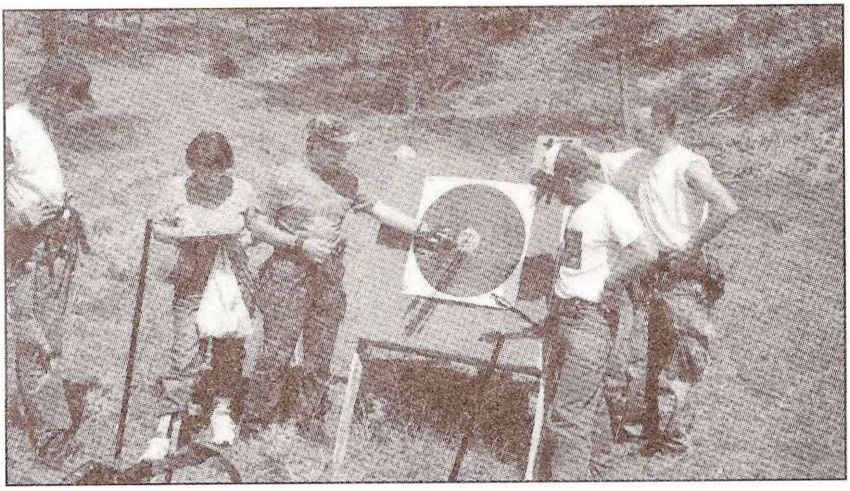

A verseny egyik pillanata

Egyesületünk 1995-ben alakult, főként koppánmonostori és komáromi fiatalokból. Nevét az egyesület székhelyéről Koppánmonostorról kapta, de nem sértés ha az emberek Koppány vezérrel társítják, hiszen az ősmagyarok íjászhagyományai is részét képezik az íjász sportnak.

Tevékenységünk főként versenysportra koncentrálódik, több szakág versenyein szerepelnek versenyzőink. Ezek: FITA Pálya és terep, valamint az IBO 3D vadász szakágak. A társaság taglétszáma az évek során fokozatosan emelkedett, kialakult egy 3-4 fős válogatott mag, akik a versenyzés területén az első és másod osztályú minősítést szerezték meg. Ez a csapat az elmúlt évek során 64 versenyen indult, köztük számos EB, VB válogató versenyen, valamint Országos bajnok-

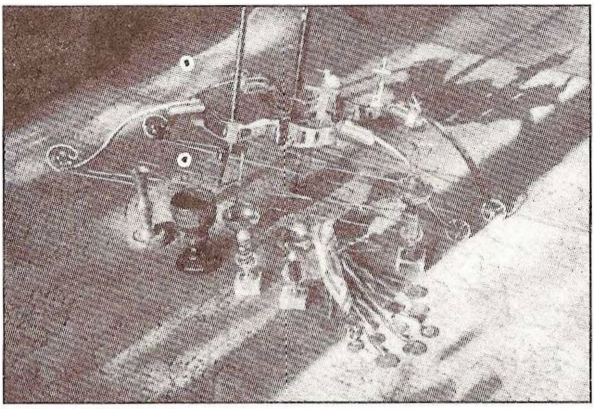

A díjak

ságon. Néhányan a legrangosabb szakágban a FITA Pálya mezőnyben az első 10 között szerepelnek. Ez a mezőny nemzetközi szinten is kimagasló, hiszen a magyar íjászválogatott csapata többszörös Világ és Európa bajnok ebben a kategóriában.

Tagjaink a versenysporton kívül szórakoztatóbb, úgymond hobbi versenyeken is részt vesznek, főként vadászversenyeken, ahol az örömíjászat és nem az eredmény a lényeges.

Évente egy alkalommal, a Komáromi Napok keretei között saját versenyt is rendezünk a Komáromi Városi Sportcsarnokban, ahol bárki bepillantást kaphat az íjászat rejtelmeibe.

Az egyesület működését szinte teljesen önerőből finanszíroztuk. Költségvetésünkön valamelyest javított egy minimális önkormányzati támogatás, illetve néhány szponzori felajánlás. Az elmúlt évek alatt kialakítottunk egy teljestávú felkészülésre alkalmas pályát, ami azonban a NOKIA építkezését követően beépült, így megszűnt. A kialakult helyzetben az egye-sület közgyűlése megszüntette az eredeti formát és Komáromból Nyergesújfalura helyezte át tevé-kenységét, egye-sülve a ZOLTEK SE-vel.

Tasnádi László

ÚJJÁSZÜLETŐ VAGY ELSORVADÓ A HAGYOMÁNY?

10 éves születésnapját ünnepelte idén szüreti felvonulásunk, melyet itt, Monostoron rendeztünk meg.

Az évek során számos variációnak lehettek szemtanúi azon kedves érdeklődők, akik végigkísértek bennünket. Kezdetben Komáromból indultunk és jöttünk Monostorra, majd fordult az irány és Komárom lett a végcél. 1993-ban maratoni felvonulásunk volt, mely Ácsról indult és a szőnyi Petőfi Sándor Művelődési Ház volt a végállomás.

1996-ban a Millecentenárium évében a Szőnyben élő Vödrös Laci bácsi elképzelésének lehettünk részesei. Élőképekben, a római kortól indulva, ölthettük fel a korok jelmezeit és vonultunk végig Komáromon

és a különböző településeken. Nem véletlenül említettem, hogy településeken, hisz ezen alkalomból Ács mellett, Almásfüzitő és Naszály is partnerünk volt.

Mi, Koppánmonostor és Ács lakosai Árpád népeként, a honfoglaló ősmagyarok stilizált jelmezeiben pompázhattunk, melyek nagyobb része itt készült Monostoron, a Koppánmonostori Részönkormányzat támogatásával. Akadtak azonban kölcsönzött jelmezek is, melyeket Budapestről szállítottuk erre az alkalomra.

Ezek a jelmezek azóta is számos rendezvényen mutatósan szerepeltek, s bizonyára a Milleniumi Rendezvényeken is büszkén viselhetjük majd a 2000. év nyarán.

Szüreti hagyományműsorunk állandó vendége a komáromi Garabonciás Folklór Egyesület, melynek táncosai az időjárás viszontagságaival hősiesen megküzdve, kellemes színfoltjai ren-

dezvényünknek. Művészeti vezetőjük Gábor Klára és Keltai Gábor. Könnyed, vidám összeállításukat idén is végignézhettük a művelődési ház színpadán.

10 év óta folyamatos és állandó társaim e programban , Ács község lovasai, szekeresei, akik idejüket és energiájukat nem kímélve kisegítenek bennünket, hiszen az elmúlt években nem akadt helybeli fogatos, aki vállalta volna részvételét.

Külön köszönetet érdemelnek közülük azok , akik még a szervezési munkában is segítségemre voltak. Név szerint : Mayer József, Dosztál József, Nagy Kálmán és Peka István. Ezúton is köszönjük segítségüket.

Itt illik megemlítenem, hogy a must és bor, melyet a helyi iskola lelkes tanulói osztogatnak, a Komáromi Mezőgazdasági Rt Borászatának adománya. Gyermekeinket pedig kedves barátnőm, Juhász Gáborné fogja össze az iskolában és terelgeti a felvonulás folyamán.

E sok szép szó után, meg kell említenem, hogy rendezvényünk a kezdeti lelkesedést leszámítva évről évre kevesebb érdeklődőt vonz. Érdemes tehát átgondolnunk, hogy próbálkozzunk-e még tovább, vagy pedig hagyjuk elsorvadni ezt a viszonylag nagy múlttal rendelkező hagyományt, melyet megyénkben az elsők között elevenítettünk fel. Kérem kedves olvasóinkat, ha találkoznak plakátjainkkal, vagy szóróanyagunkkal, és kedvet éreznek a bekapcsolódáshoz, keressenek meg bennünket. Szívesen fogadunk minden érdeklődőt, rendezvényeink nyitottak és megfogadjuk az építő tanácsokat is.

Azzal a reménnyel búcsúzom, hogy a 2000. évi felvonuláson találkozunk.

Monostori Éva

Fotók: Korábbi felvonulásaink egy-egy pillanata népviseletben és „ősmagyarként„

MEGYEI VADÁSZNAP A POSTA-RÉTEN

A zászlóavatás

A Duna-ág keretezte rét festői környezetet biztosított a Komárom-Esztergom megyei vadásznapok ünnepének. Miután felszállt a szarvasbőgési hangulatot ébresztő reggeli pára, megkezdődött a hagyományos vadpörkölt főzőverseny. Tíz órakor vadászkürt köszöntötte a nagyszámú közönséget. A hivatalos programot Perl József, az OMVK Komárom-Esztergom Megyei Területi Szervezetének elnöke nyitotta meg, aki ünnepi beszéde végén a Hubertus Kereszt arany fokozatával tüntette ki a 90 éves Bíró József hivatásos vadászt és a 84 éves Brodák Józsefet, aki szintén hosszú évtizedeket töltött el a magyar vadgazdálkodás szolgálatában, és ma is aktív vadász. A Nimród-vadászérmet ezúttal Hermann László, a Bakonyalja Dózsa Vt. elnöke és Willinger József, a Dorogi Bányász Vt. vadászmestere vehették át.

A VKE regionális szervezete részéről dr. Faragó István a megyei zászló jelentőségét méltatta és felhívta a figyelmet, hogy régi adósságát törleszti a térség vadásztársadalma, mikor az 1971-ben rejtélyes körülmények között eltűnt régi lobogó helyett végre újat avat.

A kitüntetettek:
Bíró József és Brodák József

A Szent Hubertusz-mise végén Kántor Antal szőnyi kanonok áldotta meg az új zászlót, amelyre a vadászati szervezetek és a vadászatra jogosultak képviselői kötötték fel szalagjaikat. A zászlóanya a kitüntetett Brodák József unokája, Monostori Éva volt, akinek a jövő vadászai, gyermekei segédkeztek.

A szezon előtt igen hasznos gímszarvasagancsbírálat során Szidnai László és Zámbó Zoltán, megyei vadászati főfelügyelő intelmeit hallgathatták a vadászok.

Volt íjász-, solymász- és terepjáró bemutató, Szénási János pedig kitűnően kiképzett vadászkutyáival kápráztatta el a közönséget.

A Vadász 7 próba döntőjét Varga Zoltán, a Bábolna Rt. hivatásos vadásza nyerte, míg a sportvadász kategóriában Hibbay Zsombor diadalmaskodott. A legfinomabb pörköltet Róka József (Ácsi Vt.) főzte, ám nem kellett szégyenkeznie a többi díjazottnak sem.

A rendezvény szervezői külön köszönetet mondanak minden segítőnek, elsősorban a Bábolna Rt.-nek, a koppánmonostori Művelődési Háznak, Barassó Péter rétgazdának és a Monostori családnak.

(Magyar Vadász lap 1999. október.)

Faragó István

66 ESZTENDŐNYI „VADŰZÉS ÉS ERDŐZÚGÁS“

Koppánmonostor szélén, Újszállás-pusztán él Brodák József, akiről kevesen tudják, hogy az elmúlt hatvan év vadászattörténetének hivatott ismerője és szereplője is.
A 2000. február 29-én 84. születésnapját ünneplő, ma is aktív vadász 1999. november 6-án ejtette el élete 1880. vaddisznóját.

A Borsod megyei Királdon születtem, de Tatabányán nőttem fel, mert apám ide jött dolgozni. Az iskolából papnak akartak küldeni, ösztöndíjat kaptam volna- ez akkor igen nagy szó volt - , de a Tízparancsolatból kettőt igen nehezen tudtam megtartani... Így aztán 1933-ban fizetés nélküli erdészgyakornok lettem a Magyar Általános Kőszénbányák Rt. síkvölgyi erdészeténél. Két év múlva már napidíjas voltam, 1938-tól pedig Esztergomban az erdészeti szakiskolát végeztem. 1940-ben neveztek ki erdésszé, még kerület nélkül. Időközben - 1940. szeptemberében - megnősültem. 1941-ben fővadásznak hívtak meg Erdélybe. A Radnai havasokban egy közel 70 000 ha nagyságú vadászterületet kellett kezelnem, amelyet a Wass Albert - híres vadász és író - által vezetett vadásztársaság bérelt. Teles közelében laktam egy vadászházban, de mivel a lakásomat hosszú ideig nem tudták megoldani, visszaköltöztem Tatabányára, ahol 1943. tavaszán neveztek ki a kapbereki védkerület vezetőjévé. Aztán jött a háború; az erdészházban, ahol laktunk, hol amerikai pilótát, hol a csákvári fogolytáborból szökött ukránokat bújtattunk, de - mivel a környéken hónapokig állt a front - a Síkvölgyből odatelepült 120-130 ember is ott vészelte át a nehéz időket. 1945-ben helyeztek át Körtvélyes-pusztára,

amely előkelőbb, patinásabb helynek számított, gyönyörű lakással. Aztán rövidesen jött az államosítás. Időközben kineveztek fővadásszá, de ez már nem sokat jelentett, fizetést sem kaptam, mikor pedig felújítottuk az erdészházat, jött Esztergomból Könczei Árpád főtanácsos - aki néhány év múlva a beosztottam lett, én pedig számára „arany ember" -, és 1947. tavaszán már nyugdíjaztak, a helyemre pedig más költözött. Ebben az évben járt Rajk László Tatabányán, és a hivatalos program során érdeklődött utánam. Rajkot még Székelyudvarhelyről ismertem, az anyósom testvéréékkel laktak egy utcában a szülei. Mikor megtudta, hogy nyugdíjaztak, hamar intézkedett. 1948-ban már Vértestolnán kaptam erdészi kinevezést. A svábok nagyon hidegen fogadtak, mint később kiderült, valamelyik jóakaróm úgy jelentett be, hogy „jön a partizán, aki késsel vágta el a németek nyakát". Aztán mikor megismertek, felengedett a tartózkodásuk, én pedig úgy meg-szerettem a helységet, hogy - bár az ország különböző részein dolgoztam - évtizedekig ott volt az otthonom.

Aztán rövidesen esztergomi erdőfelügyelővé neveztek ki, 1948 őszén pedig a Földművelésügyi Minisztérium Erdészeti Főigazgatósága Vadászati Osztálya vezetője lettem - ami röviden annyit tesz, hogy első ember a magyar vadászatban.

A helyettesem dr. Dénes István volt, a munkatársaim pedig dr. Szederjei Ákos, dr. Nagy Endre - de egy ideig, míg a politika engedte, Kittenberger Kálmán, gróf Széchenyi Zsigmond, gróf Eszterházy László, báró Dudinszky is ott dolgoztak. Ezzel egyidőben lettem a Mátrában működő Nyírségi Vadásztársaság elnöke is. A terület nagyjából Galyatető és Gyöngyös között terült el, Eördögh Tibor volt a fővadászunk, tagjaink pedig Lestyán Sándor, a Friss Újság főszerkesztője, dr. Nagy Gyula, a gyöngyösi Mátra Múzeum alapítója, dr.

Dénes István, dr. Nagy Endre, a későbbi Afrika-vadász és Kádár János, aki ott kezdett el vadászni. Mikor aztán Kádárt és Donáthot lecsukták, kiléptem a társaságból. A Rajk-per idején a fegyvereimet is bevonták, és előállott az a furcsa helyzet, hogy az országban mindenki csak az én aláírásommal kaphatott vadászfegyvert, nekem viszont nem volt puskám....

Az FM-ben utódom a volt ÁVH-s Kifut János lett, én pedig Tatára kerültem, ahol 1966-ig dolgoztam. Ott is laktam 1962-ig, aztán újra

Vaddisznó hajtás előtti élménybeszámoló

Vértestolnára költözött a család. Szép idők voltak a tataiak is, rendeztem olyan vaddisznóhajtást, amelyben 76 vad esett. Csak a búcsú nem sikerült szépre..... A Mecseki Erdőgazdasághoz helyeztek át saját kérésemre,s néhány szép, csendes évet töltöttem Csányoszlón. 1969-ben aztán Party István hívott Gemencre fővadásznak - és erre nem lehetett nemet mondani. Rövid ideig Lenesen laktunk, majd 1977-ig, nyugdíjazásomig Bédán.

1977-ben költöztem Koppánmonostorra, itt a nyugdíj mellett egy ideig dolgoztam az Ácsi Vadásztársaság csillagpusztai fácánosánál, majd 1982-től 1990-ig a koppánmonostori MAVAD fácánosában. 1990-ben neveztek ki a Somogy megyei Tuskósi Vadásztársaság fővadászává, amelynek már 1950 óta tagja vagyok. 1998. január 1-jéig voltam hivatásos vadász, azóta már csak szenvedélyes tagja a csapatnak. Nem panaszkodhatom a vadászszerencsémre, hiszen az 1935. augusztus 13-án, Oroszlányon lőtt első vaddisznóm óta még 1879-et jegyezhettem be vadásznaplómba. Vendégekkel kb. 500-600 szarvasbikát lövettem, köztük egy 13,70 kg-osat Gemencen. A minap épp a dédunokámat tanítottam a szarvasbőgés utánzására. Nem mindenki hiszi el nekem, de biztosan állítom, hogy a szarvasbika visszafelé véve a levegőt bőg....

Azt mondják a szakemberek, hogy kevesen értenek jobban a szarvashoz, mint Brodák József. Azt is mondják, hogy a szakmában sokan irigyelték tehetségéért, sikereiért, kitartásáért. Tudása, tapasztalata, élményei kincsek a vadászattörténet számára is, reméljük nem múlnak el nyomtalanul.

Lejegyezte: **Faragó István**

A VALLÁSOSSÁGRÓL

Ha múló egyéniségeden áttörve, önmagad mélyén az örök lélekbe hatolsz : úgy hódítod meg a teljességet, mint hadvezér a várat.
Visznek a teljesség felé könnyebb utak is. Nemcsak úgy egyesülhetsz Istennel, ha minden ideigleneset átszakítva a múlhatatlanba nyomulsz. Az ima és áldozat segítségével érzéseidet megtoldhatod olymódon, hogy Istenhez elérjenek. A templombajárás, szertartás, áhítat, könyörgés, bűnbánat, erény, ha teljes szívvel végzed és nem akarsz földi javakat koldulni az égi hatalomtól, mind Istenhez vezet : általuk Isten hozzád hajol, érzed az ő csókját és mindinkább eggyé válsz vele.

Weöres Sándor

LÉLEKJELENLÉT

Az elszámolásról

Egy napon mindenről el kell számolni. De mindenről. Ez elkerülhetetlen.
S akárhogyan odázod : amiben hibáztál, amivel adós vagy, amihez gyáva voltál, amiben bűnös vagy, mindezért számot adsz egy napon.
Ezért erősítsd mindegyre lelkedet : mert nem vagy te bűntelen.
S számolj el önként, előbb mint követelik. Bölcsen cselekszel így, s az emberek is jobban megbecsülnek, ha ezt teszed.
Ne halogasd az elszámolást.

Márai Sándor

JÉZUS MONDJA: JÖJJETEK ÉNHOZZÁM ...

Kisgyermekként győri evangélikus templomban hallgattam gyermek-istentiszteleten az Isten Igéjét. Számomra akkor, mindig megkönnyebbülést jelentett, ha az igehirdető Jézus Krisztus keresztjéhez elérkezett. Ez a prédikáció végének közeledtét jelezte számomra. Konfirmációra készülve és azután az ifjúsági körbe bekapcsolódva lassan megértettem, miért mindig Krisztus a végpont, akár ószövetségi, akár újszövetségi igéről hangzik a prédikáció. Evangélikus egyházunk egyik alaptanítása közé tartozik a reformációban újrafelfedezett, de Krisztus egyházában mindig jelenlévő Igazság: Istenhez egyedül Jézus Krisztuson keresztül juthatunk el, az Urat a Fiúban ismerhetjük meg.

Ez a vágy és személyes elhívás indított el az Evangélikus Teológiára, hogy apai elődeimet követvén én is a lelkészi hivatást válasszam. A fiatal évek minden lendülete és igazság-keresése elkísért engem, hogy ezt az öt évet tartalmasan tölthessem. A lelkészi hivatás hitoktatással foglalkozó ága érdekelt legjobban, ezért vendéghallgatóként beiratkoztam az ELTE-re, ahol pedagógiát és pszichológiát hallgattam. Lelkésszé szentelésem után püspöki kiküldőlevelemet Komáromba kaptam. Itt és a hozzá tartozó szórványokban kezdtem meg 1994 őszén a segédlelkészi szolgálatomat. Komárom szórványgyülekezeteihez tartozik: Koppánmonostor, Szőny, Ács, Almás-füzitő, Nagy- és Kisigmánd valamint Bábolna. 1998 októberétől püspöki felkérésre Bőny-Bana helyetteslelkészi szolgálatát is elvállaltam.

A lelkészi szolgálatomban különlegességgel bír, hogy 1995 Cantate vasárnapja óta a Dunahídon túl lévő Észak-Komáromi Evangélikus Egyházközség magyar ajkú híveit is én gondozom. Régóta szerette volna már így megoldani az odaáti maroknyi, de annál lelkesebb és összetartóbb gyülekezet , hogy magyar nyelven hallgathassa Isten Igéjét. Az akkori politikai és egyházpolitikai helyzetnek megfelelően ez Julius Filo szlovákiai és hazai püspökünk megegyezésével vált lehetővé.

Komáromot nem ismertem előbb. Budapest és Győr között lévén teológuskoromban sokszor „megcsodáltam „ a piros vasútállomását hazafelé a vonatablakból. „ Ne várj semmi jót ettől a várostól!"- vígasztalt egyik jóakaróm az első hetekben. Nem fogadtam meg tanácsát és nem követtem pesszimizmusát. Komárom sokat szenvedett evangélikus gyülekezete tárt karokkal várt, idős presbiterek és gyülekezeti tagok nem titkolták azt, hogy végre helyben lakó lelkészt kapván remélik a közösség épülését és gyarapodását. Elsősorban tehát az evangélikus gyermekek és ifjak, valamint szüleik felkeresése volt a feladatom. A később Szent Imre Katolikus és a Feszty Általános Iskolákban tarthatok hittant és természetesen Komáromban az Imaházunkban. Ez az Imaház 1930-ban épült, mikor a trianoni békeparancs következtében elcsatolt területen maradt a komáromiak immár 200 éves ősi temploma. A Petőfi iskola parkjával szemben emelték ezt a két szintes házat eleink, kívülről a tümpanonon elhelyezett kereszt és a hivatalt jelző Luther-rózsás tábla hirdeti, hogy Isten háza magasodik a főút mellett. Istentiszteleteinket vasárnap és ünnepnapon fél 10 órakor kezdjük.

Koppánmonostoron kevés gyülekezeti tagunk él, 7-8 családot jelent az evangélikusság. Arra bátorítom Őket, hogy istentiszteletre és egyéb gyülekezeti alkalmakra Komáromba jöjjenek.

Monostor közel áll a szívemhez, hiszen nem szalasztom el az alkalmat,

hogy vendégeimnek megmutassam a híres erődöt. Kedves időtöltés számomra a dunaparti séta és a nem sokkal messzebb található fenyőerdő széléről csodálom néha a dunai hajókat.
A természet csodáiban, emberek kedvességében sokszor életre kel és tapasztalható valósággá válik Jézusnak ez a buzdítása:
„ Jöjjetek énhozzám mindnyájan akik megfáradtatok és meg vagytok terhelve és én megnyugvást adok néktek!"
Ezzel az Igével kívánok minden kedves olvasónak Isten áldásaiban gazdag életet.

Erős vár a mi Istenünk!

Ihász Beatrix
evangélikus lelkész

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

A református emberek szép köszöntésével üdvözlöm e kalendárium olvasóit.

Lassan öt éve már, hogy a Dózsa György Általános Iskola korábbi és jelenlegi igazgatójának jóindulatából az ún. Szombathház nemcsak református hitoktatásnak, hanem kéthetente istentiszteletnek is helyet ad. A hitoktatás két csoportban folyik, külön az alsós és külön a felsős gyermekeknek. A gyermekek részesei a gyülekezet ünnepi alkalmain (szenteste és nagypénteken) előadott műsoroknak. Az istentiszteletek látogatottsága nem nagy, általában 6-8 fős gyülekezet körében, családias légkörben zajlanak. A régi egyházi szokásnak megfelelően nagyünnepeken a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karáról legátus (ünnepi követ) érkezik a gyülekezetbe, aki a koppánmonostori istentiszteleten is szolgál.

Abban a reményben, hogy egy iskolaépületben egyházi élet is zajlik, van valami jelképes üzenet. Az iskola a tudomány laboratóriuma, ahol az emberiség által több évezred alatt felhalmozott szellemi kincs örökösévé, és ha lehet, további gyarapítójává nevelik a gyermekeket. Az istentiszteleteken és a hitoktatásban annak a lelki kincsnek az ápolása és átadása folyik, amit a keresztény egyház őriz immár kétezer esztendeje.

Jó, hogy egymás mellett van ez a kettő. Ennek fontosságára nem kisebb tudós, mint Albert Einstein figyelmeztet : „...az emberiség laboratóriumokból él, és nem oratóriumokból. De ... vissza kell kapnia oratóriumait, ha nem akarja, hogy belepusztuljon laboratóriumaiba. „

Jó, hogy a Szombath-ház falai hangosak a gyermekzsivajtól, és jó, hogy hangzik benne a zsoltáréneklés is: jó, hogy műhelye az ismeret gyarapításának, és jó, hogy hajlékává lett az igehirdetésnek is.
Adja Isten, hogy az előttünk levő 2000. esztendőben is áldás legyen életünkön, munkánkon !

Máté László
református lelkipásztor

A JÖVŐBEN IS SZERETNÉNK MEGTÖLTENI A HÁZAT, KINYITNI.

Elmondta : Kántor Antal kanonok, Koppánmonostor plébánosa

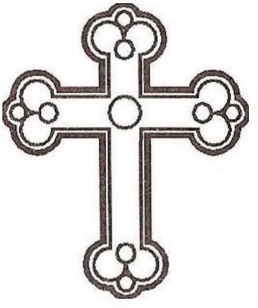

1999. augusztus 1-jén kerültem Koppánmonostorra. A győri megyés püspök kívánsága volt az egyházmegye átrendezése. A mostani felosztással ésszerűbbé vált a körzet, hiszen többen vagyunk, akik több településen is tevékenykedünk.

Monostornak 1978-ig volt saját plébánosa, utána Ács látta el a feladatokat. Nem volt szerencsés egy városrészt leválasztani és egy másik faluhoz csatolni. Most már Komáromhoz tartozik, a szőnyi városrészhez.

A helyi kápolnában és környékén több változtatást kezdeményeztem. Ilyen volt a kereszt felállítása. Ezzel tulajdonképpen az volt a tervem - bár a helyiek bizonyára tudják, hogy azt a kis épületet mire használjuk - hogy az idelátogatóknak is jelezze, itt hitélet folyik.

A kápolna maga is változásokon megy át. Átfestettük az ajtókat, ablakokat, az oltár új terítőket kapott.

Persze az egész épület felújításra szorul. Égető szükség van rá, mert a 24. óra utolsó perceiben vagyunk. Ha most nem karoljuk fel, teljes pusztulásra ítélhetjük. Magam részéről csak sajnálni tudom, hogy Éva elgondolásai nem értek célba. Sajnos az emberek ma még nehezen értik meg azt, hogy valaki valóban nem a saját boldogulására, hanem tényleg a közösség érdekében akar tenni.

Elkezdtük a környék rendbetételét is. A valamikori szép, gondozott

park mostanra egy kicsit gazdátlanná vált. Megnyírtuk az örökzöldeket, kitisztítottuk a ház környékét.

Áthelyeztük a vasárnapi szentmise időpontját. Jelenleg délelőtt 11.00 órakor van.

Öröm számomra, hogy ez év szeptemberétől újra beindulhatott a hitoktatás a helyi általános iskolában. Jelenleg még csak hét kis gyerek jár, de már többen jelezték, hogy ők is szívesen jönnének. Talán még nem is jutott el minden szülőhöz. A hittan keddenként, délután 13.45-től 15.30-ig tart. Amennyiben sokan jelentkeznének, lehetőségünk lesz csoportbontásra is.

Gyarapodtak a ministráns gyerekek is. S ami még nagyon jó érzés, hogy a misét látogatók száma is megsokszorozódott. Így nem egyszer fordult már elő, hogy kicsinek bizonyult a kápolna.

A több látogató, több perselypénzt is hagy. Örömmel vesszük, s gondolom a hívek is szívesen támogatják egyházközségünket, hisz ők is látják a változásokat, az erőfeszítéseket.

Az egyházadót folyamatosan szedjük. Czita József az, akit az egyházközség megbízott e feladattal. Őt minden Monostori jól ismeri, de a frissen beköltözötteknek elmondom, hogy hivatalos engedéllyel és igazolvánnyal rendelkezik, tehát nyugodtan elkérhetik tőle.

Az egyházadó keresőknek évi 1.200 Ft, míg a nyugdíjasoknak 600 Ft.

Nagyon sok tervem van még. Talán mire ez a kis Kalendárium elkészül, hallható lesz a harangunk is. A kápolna emeleti erkélyén fogjuk elhelyezni és ha sikerül beüzemelni, naponta három alkalommal meg is szólal.

Faluhelyen az volt a szokás, hogy az esti harangszó Szent Mihály napig 20.00 órakor, utána pedig 19.00 órakor szólalt meg.

A későbbiekben pedig jó lenne egy kicsit átalakítani a kápolnát. Ész-

szerűsíteni kell, hogy jobban beférjenek a hívek, könnyebbé váljon az áldoztatás, a közlekedés. Terveim között van még a liturgikus tér átalakítása is, de ezek még egy kicsit váratnak magukra. Sajnos ilyen hamar nem megy minden.

Jó szívvel emlékszem vissza az október 2-án megszervezett hittanos napra, melyet itt, a kápolnában, s az udvarán rendeztünk meg. Kezdetben az volt az elképzelésem, hogy van nekem Szőnyben elég ifjúsági hittanosom, s arra gondoltam, hogy szervezünk nekik egy összejövetelt, amire meghívjuk a környékbeli települések ifjúságát is. Ez nem jött össze, illetve a tavaszra kitolódott. S ha már így elterveztem, arra gondoltam, hogy mégis megvalósítjuk csak éppen másképpen. Így sikerült létrehozni a hittanos napot, ahol közel 100 gyerek gyűlt össze és nemcsak Monostorról, hanem Szőnyből és Almásfüzitőről is. Fontosnak tartom megemlíteni, hogy a gyerekek nem csupán a hittanos tanítványaim közül voltak, hanem barátok és más vallásúak is eljöhettek. Nyitott volt rendezvényünk bárki előtt. Felnőttek segítségével dolgoztunk. Volt egy kis hitélet, kiscsoportos foglalkozás, közös ebéd és sok-sok játék. Mi felnőttek a gyerekekkel együtt nagyon jól éreztük magunkat, amit mi sem bizonyít jobban, mint az a búcsúzás, amit egy kisfiútól kaptam. Így búcsúzott : Antal atya, miért nem alszunk itt ? S tudjuk, ha egy gyerek szívesen aludna egy helyen, ott valóban jól érzi magát.

A jövőben is szeretnénk megtölteni a házat, kinyitni. A kezdeti sikereken felbuzdulva még több gyerekre és felnőttre számítok, s így talán több naposra is tervezhetjük rendezvényünket.

Lejegyezte: **Monostori Éva**

GONDOLATMORZSÁK

Amint minden rossznak gyökere az önzés, úgy minden jónak gyökere a szeretet. Nélküle a gazdag is szegény, övele a szegény is gazdag.

(Szent Ágoston)

A kicsi dolgokban mutatkozik meg az igazi nagyság. A mindennapi kis kötelességteljesítéshez igazi hősiességre van szükség. Hogy valaki boldog-e: sokkal inkább múlik a kicsiny dolgokon, mint a ritka nagy eseményeken.

(Berlepsch)

Mindenki, aki kibékül, kitárult lelket és szívet nyer, s ha öreg, megfiatalodik. Aki kibékül önmagával és embertársaival, új erőre kap.

(Roger Schutz)

A bűnak ezer arca van. Csak úgy lehet feltartóztatni, ha vele szemben a jó is ezerféle módon nyilvánul meg. A végső szó a szereteté.

(Wolfgang Trilling)

Mindig soknak tartjuk, amit mi teszünk másokért, ellenben semmibe vesszük azt, amit mások tesznek érettünk. Úgy látszik, két szívünk van: egyik lágy, gyöngéd, engedékeny - önmagunk számára, a másik kemény, szigorú, zord - embertársaink felé.

(Szalézi Szent Ferenc)

Ne feledjük : az idő önmagában nem érték. Értékes csak akkor lesz, ha helyesen használjuk fel. Az idő nem jön és nem megy : áll és vár miránk. Mi azonban az időben élünk : felhasználhatjuk jól, értéktelenül vagy bűnösen. Kezünkben a döntés, rajtunk a felelősség.

(Jakob Koch)

Minden embernek saját története van, és hogy ez a történet jóra vagy rosszra végződik-e, nem a tehetségeinktől függ, hanem az akaratunktól.

(Stolberg)

Ha ellenségeket akarsz, tégy túl barátaidon, ha azonban barátokat akarsz, engedd, hogy barátaid túltegyenek rajtad!

(La Rochefoucauld)

A jótékonykodásnak ember között ez a törvénye : az egyik azonnal felejtse el, amit adott, a másik sohasem felejtse el, amit kapott.

(Seneca)

A jó sors szerzi, a balsors próbára teszi a barátokat.

(Seneca)

Minden dolgaidban végedre gondolj, és arra, miként állsz meg a szigorú Bíró előtt, aki előtt nincs rejtve semmi! Ajándék nem vesztegeti meg, mentséget nem fogad el, hanem az igazság mértéke szerint ítél.

(Kempis Tamás)

Ne legyünk azon, hogy megértsenek az életben itt is, ott is: luxusszámba megy, hogy elfogadjon a világ, csak kevesek jussa ez. Életörömünk valójában attól függ, hogy mi megértjük-e a többieket, azokat, akiknek erre sem idejük, sem figyelmük nem marad, minthogy legfőbb gondjuk, hogy megértsék és méltányolják őket.

(F.W.Foerster)

Összeállította: **Iglódi Attiláné**

AKKORIBAN...

ÚTRAVALÓ

Ha arra törekszel, hogy az örök mértéket kövesd : ne botránkozz azokon, kik nem erre igyekeznek, hanem törekvéseik ingadozva ágaznak a sokféle véges és változó mérték között. Ne azt nézd, hogy mijük nincsen, hanem hogy mijük van : mert még a legnyomorultabbnak is van olyan lelki kincse, mely belőled hiányzik. Kifogásolni, fölényeskedni bárki tud: tanulj meg mindenkitől tanulni.

Weöres Sándor

ABBAN AZ IDŐBEN MÁSOK VOLTAM ÁM ITT AZ EMBEREK. JOBBAK VOLTAK, MINT MOST. *

Elmondta : özv. Rukensuk Ferencné

1919-ben születtem. Voltunk kilencen testvérek. Én voltam a sorban a nyolcadik. Egy öcsém , egy bátyám is meghalt a háborúban. Egy nővérem pedig meghalt, nem volt azelőtt olyan jó az orvosi tudomány mint most. Elmentek lent teregetni, aztán agyon fázott a hideg esőben, megkapta a tüdőbajt, aztán el is ment benne. Maradtunk hatan.

Mind a hatan itt éltünk Monostoron és annak környékén, de már egy sem él, magam vagyok.

Iskolából, hogy kimaradtunk itt dolgoztunk az uradalomban. Vittek bennünket aratni, az apánk. Gondolhattya akkor még kombájn nem volt, kasza. Ment tíz kézi kasza, én kötélterítő voltam a bátyám meg marokszedő.

6 elemim van meg 4 ismétlő. Azelőtt nem volt ám, de nem is lehetett volna járni, hát kitől, két öreg szülőm volt, nem kaptak azok semmi segélyt.

A grófékkal nem lehetett ám beszélni, volt nekik egy intézőjük, de azzal sem lehetett szóba állni. Pedig akkor följártunk oda a kastélyba kapálni. Szépen be volt kerítve, szép rózsafák az úton fel egészen a kastélyig. Most nézze meg, hogy néz ki ! Aztán amikor bejött a tavaszi munka kimentünk a határba. Sokan dolgoztak náluk. Rendesen megfizették a munkát. Nemigen jártunk ám egyébként arra, mert féltünk kimenni Újszállásra. A grófféknak volt két akkora kutyájuk szabadon, hogy azoktól nem lehetett ám bemenni.

16 éves sem voltam amikor bekerültem a gyárba (lengyár), be köllött mennem dolgozni, mert ahogyan nőttek a bátyáim, úgy mentek katonának. Ahogy az egyik leszerelt, úgy vitték a másikat. Ugye nem volt aki keressen.

Ilus néni fiatal korában

1942 szeptemberében mentem férjhez. Az uram is a gyárban dolgozott, a hátúlsó osztályba. A leányom meg rá évben júniusban született. 1944 március 27-én pedig gyütt az uramnak a behívója, a németek akkor gyüttek. Még azt mongya : Na, végem van. Gondóhassa ! 9 hónapos gyerekkel meg a két öreggel itt maradtam. Aztán fogtam karomon a kisleányt, a falu végéig kísértettem. De ott azt mondta : Ne gyere tovább! Minél tovább gyüssz, az út annál nehezebb. Aztán ott megígértem nekije, mert azt mondta : Úgyis tudom, hogy nem jövök haza, te férjhez mész. Megígértem nekije, hogy nem. Lássa, be is teljesítettem. Az egy jó ember volt. A Rendes Laci bácsi bátyja volt, csak ő magyarosította a nevét. Én nem. Ahogy maradtam a neviben úgy. Rukensuk Ferenc. Ott van a neve a táblán kint.

1944 június elején meg jött a századparancsnok levele, hogy hősi halált halt. Alig két hónap alatt. Mikor hozta a postás, olyan félve adta

oda. Én meg azt hittem, hogy idegösszeroppanást kapok. Ukrajnában halt meg a fronton, mentek Oroszországba.

A háború szele minket is megérintett. Újszállás felé, ahol most van az új telep, ahol most a Bekéjék laknak, az a terület a Zorgé volt. Ott még akkor fák voltak, nem igen építkeztek ott. Oda vágódott le valami három bomba. Oda. A szele még ide is elért. Itt volt kukorica felfonyva. Édesapám ahogy jött be, még el is vágódott. No meg a hidat akarták, hanema híd mellett laktak a Nejterék, azok házát találták el. Meg is haltak, itt vannak eltemetve, az asszony, ember meg az öregaszszony. Úgy féltünk. Itt volt egy nagy akáci fa, ha az nincs itt, akkor a házunk az áldozat. Az fogta meg a Sztalin orgonát. Túlról lőttek ide. Ott volt hátul a fődünkön egy árok. Oda voltak elálcázva. Azok meg innen lőttek. Azok onnan, ezek meg innen. Aztán meg egészen Újszállásig megásták a futóárkokat, azon mentek ki a katonák. Már erre nem sokan emlékeznek, akik a háború után születtek, azok nem is tudnak erről.

Bizony aztán itt maradtam, két öreg, meg egy gyerek. Nem mindegyik asszony csinyáta volna ezt. Tuggya, itt volt az a kisleány, nem akartam neki mostohát. Olyan sok rosszat lehetett hallani a gyárba.

1947 január 7-én tudtam visszamenni a gyárba dolgozni. 300 forint hadisegélyt adtak, abból nem lehetett ám megélni. Sőt még vállútam két hold földet is az erdők alatt, még a gyár mellett. Mikor hazajöttem a munkából, irány ki kapálnyi. Aztán két évig tuttam csinyáni, mert nem bírtam tovább. No aztán, hogy a leány ment föl iskolába, gondúhassa, hogy túlóráztam. Volt olyan hét, hogy reggel 6-tól, este 10-ig dolgoztam, hogy tuggyak neki kabátot vásárnyi.

No meg a két öreg is itt volt. Akkor bement édesanyám a tanácsházára, akkor a Juhász volt a tanácselnök, a Horváth meg a polgármester.

Adjanak valami kis segélyt, elveszett a két fia. Tuggya mit mondtak neki? Vannak gyerekei, tarcsák azok el. Ríva jött haza. Bizony. Én egyedül küzdöttem, dogoztam. Aztán meg ha bemenetem reggel hatra dógoznyi, kettőig magam helin, két gépen, nem egyen, kettőn. Kettőtől meg este 10-ig meg túlóráztam, hogy fen tudjam tartani a két öreget is. Azelőtt nem adtak öregségi segélyt. Sokszor a gép mellet, fogtam az orsót, ott el is bóbiskoltam.

Abban az időben mások voltam ám itt az emberek. Jobbak voltak, mint most. Most ha valakinek valamivel több van, irigykednek rá. Na, ide halgasson, az újsoron, ami tömött fal van, azt az édesapám, meg a bátyám eljártak falat tömni. De nem ám pénzért, hanem összesegítettek, pedig nehéz munka volt ám egész nap a földet összesúlykolni.

A frontra indulás előtt.
Rukensuk Ferenc az alsó sor bal oldalán a harmadik

Összesegítettek. Nem ám úgy, mint most. S ez nem csak rokonok között volt ám, hanem a falubelieknek is.
Eljártunk télen tollat, meg kukoricát fosztanyi. Azelőtt azt csináták ám, csak letördelték a kukoricát, meg hazahoszták. Aztán este meg összegyűlt a jónép, az emberek fonyták föl, hagytak rajta 3-4 levelet, a leányok, meg az asszonyok fosztottak. Ment sokszor a nóta is. Nem úgy mint most. Most, bezáródnak. Én csak ide a környékbe jártam, tollat fosztanyi az Ilonka anyósáékhoz jártunk sokat. De most ? Elhiszi maga, hogy én nem megyek sehova egész nap. 750 négyszögöl telkem van. Egyedül kapálgattam, úgy híttam egy asszonyt segíteni a vetésnél, de csak pénzért jött. Hát ki bír annyit fizetnyi ?
23 éve mentem nyugdíjba. Nem mentem én vissza, itthon maradtam. Alig elmentem nyugdíjba, találkoztam Komáromban a főművezetővel, ő mondta : Ilonka néni, nem akar visszajönni dógozni. Mondtam is neki : Béla, én ha csak a gyár felé is megyek, inkább elcsavarom a fejem, dehogy megyek én oda vissza. Pedig ez jó ember volt ám.
Misére mindig eljártunk. Tuggya a háború után osztottak ki lovakat. Szegény bátyámnak is adtak egy vak lovat. Minden vasárnap más-más ember ment be Komáromba a papért, hogy kihozza az iskolába. Sosem felejtem el, egyszer mentem a misére a kisleánnyal, a leány úgy 4 éves lehetett, mire odaértünk a lépcsőhő a pap is éppen odaért. Azt mondja, hát még ebben a csúnya időben is el tetszett jönni ezzel a kisleánnyal ? Mondom neki, hogy igen, ha a munkába el kell mennyi esővel, akkor ide is.
Mondom, mindegyik embernek hoznia kellett, pedig volt ám köztük olyan is, aki szívesebben vitte volna a papot a Dunába, mint ide, de mennyie köllött.
Aztán háború után helyezték ide Rajkáról a May Lacit, az oda való

Kedves Asszonyom!

Levelét megkaptam. Megboldogult fiúja több találattól éve azonnal meghalt. Támadás alkonyati állások ellen történt, ahonnan éjjeli állás után kb. egy órára már vissza kellett vonulni az erős támadás elől és fiúja aki ott meghalt, ott kellett hagyni. Másnap újra és végleges kivették az állásaiból az orosz, de akkor már teljesen kifosztották. Ott temettük el a régi állásaink mellett. Kérem az Urisitent, hogy legyen nyugtalanságára e fájdalmas napján elviselőkhöt.

1944. dec. 20.

Fenyvesy
szd. pk.

volt. S akkor eladó volt az a kastély. S akkor adott a püspökség, meg a Laci bácsi anyja akkor meghalt, az anyai örökségből vette meg.
Laci bácsi után a papok csak így kigyüttek ide. Jött egy Bábolnáról, meg Banáról, akkor gyütt Igmándról is. Hun innen, hun onnan, mikor honnan kaptak. De nem sokat voltak ezek. Aztán akit Ácsra neveztek ki, az járt ide ki.
A Szilágyi Rózsival jártunk takarítani. A Mónár Mariska néni meg a Matild szokták a virágot adni. Aztán a Rózsi, hogy beteg lett, a Fujasznéval jártam, de ő is beteg lett, így csak az Ilonkával jártunk ketten. Mire jöttek a népek, akkorra az oltár föl lett mindig díszítve. Télen meg a Kőrössy Feri fűtött be. Most pedig már csak közösen takarítanak húsvétra, meg karácsonyra. De mondták, hogy az új pap már rendbe tette a ház háta mögött is. Én még nem láttam, de azt mongyák teljesen kitakarították egészen a Dunáig. Már egyszer elmegyek megnézem, de már biciklizni nem tudok, a Hegedűsék autóval elvittek mindig, de még beszállni, még csak be tudok, de kiszállni már nem, így elmaradtam.

Lejegyezte : **Monostori Éva**

JUTALOM

Lehetsz király, miniszter, munkás,
Ha megéred az ötven évet,
Az már jutalom.
Bagó, alkohol,
Száz rizikófaktor,
Mindez azért, hogy
Ne legyen jutalom.
Összevisszaságba tévedtél.
Nem találod magad.
Százhúszas dobbanással futsz,
A holnapot már ma akarod.
Ember, így nem lesz jutalom.
Oszd be életed ritmusát.
Hetven év föld felett
Mindennél szebb lehet.

Felföldi József

MONOSTOR, A MÚLT....

Hadd meséljek Önöknek röviden családomról, magamról, Monostorról! Számomra a múltat mindig jó érzés felidézni, bármennyi szenvedést, nélkülözést vagy éppen éhezést jelentett is.

Török Istvánnak hívnak, 1931-ben születtem Komáromban. Édesanyám szintén komáromi születésű, míg apám Tardosról való.

Apám részt vett az első világháborúban. Fiatalon az olasz frontra került, ahol három golyó is eltalálta a harcok közepette. Tizennyolc évesen szerzett sérülései nyomát még idős korában is láthattuk. Szörnyű szenvedések árán megmenekült, de élete végéig rokkant maradt, 75%-os rokkant. Jó humorú, anekdotázó ember volt, akiből azért mindig érződött a keserűség, tengernyi szenvedés. Sokat mesélt a frontról, futóárkokról, fütyülő golyókról, jajgató, vérző sebesültekről... Egy partoldalba ásott árokban hárman voltak, s mind a hárman megsebesültek. Mesélte apám, hogy az egyik katonatársa könyörgött lője agyon, mert olyan elviselhetetlen fájdalmai voltak, erősen vérzett, és semmilyen segítség nem volt. Apám nem teljesítette a kérést, amikor a sérült katona nagy nehézségek árán szájába vette saját fegyverét és végzett önmagával.

Két napig nem jött a segítség, majd a harmadik éjszaka talált rá apámra saját tisztje. A tiszt bekötözte, némi élelmet adott neki, majd hajnal tájban küldte a szanitéceket, akik begyűjtötték a sebesülteket. A három katona közül csak apám élte túl az ütközetet, ő is három golyótól szerzett súlyos sérülésekkel. Hónapokig lábadozott, nagyon lassan gyógyult. Leszázalékolták, de még így is eljött Komáromba dolgozni, a Monostori erődbe, sáncot ásni. Ez úgy 1918 körül volt. Régen a Dunaparton az erőd mellett is be lehetett menni Monostorról Komáromba.

Török bácsi a fagylaltos

Anyám, mint fiatal lány arra járt a túlsó komáromi gyárba dolgozni. Apám így ismerkedett meg anyámmal, melyből később házasság lett, népes, tíz gyerekes családdal. Többen még ma is itt élünk Monostoron. Apám kovács volt, még gyerek korában kitanulta ezt a szakmát Bakonyszentlászlón. Lovas világ volt akkor, patkoltak, lovas kocsikhoz készítettek mindenféle vasalatokat, abrincsokat. Nagyon jó mestere volt a szakmának, szinte művészien bánt a forró vassal, alakította az egyszerű, kezdetleges szerszámokkal.

1924 körül apám Tatabányán a bányához helyezkedett el. Akkoriban a bányában is lovakkal dolgoztak, ezért szükség volt kovácsmesterekre. Pár év múlva lehetőség nyílt arra, hogy Komáromban a Lenárugyárban dolgozzon.

Édesanyám mindig is visszavágyott Monostorra.
Apám szókimondó ember volt, ezért többször került összetűzésbe művezetőjével, feletteseivel, de ez nem volt mindig kárára.
Hadirokkantság és a nagy család miatt a Polgármesteri Hivatal segítette szüleimet. Behívatták édesapámat, majd felajánlották neki, hogy az akkor már működő Ibolya cukrászda fagylaltját az utcán mozgóárusként árulja. Az Ibolya cukrászdát Lipót nevezetű cukrász mester vezette, és az utcai árusításhoz is ő adta a kész fagylaltot, kocsit, felszerelést. Ez úgy 1929 körül volt amikor egy kisadag fagylalt 10 fillérbe -20 fillérbe került.
Az árusításra kapott engedély még ma is megvan. Akkoriban a fagylaltot nem adagolóval mérték, hanem egy lapos kanállal kenték a tölcsérre. Apám a nyári fagylaltszezon elteltével minden éven visszamehetett tovább dolgozni a lengyárba kovácsként.

Később, úgy 1946 táján a Polgármesteri Hivataltól kapott engedély alapján vegyeskereskedést nyitott Monostoron. Nagyon szegényes árukészlettel indult a bolt. Akkoriban rajtunk kívül még két másik bolt is működött Monostoron. Az egyik az iskolával szemben, a másik pedig a mostani presszó helyén. Én akkor tizenöt éves voltam, s én segítettem apámnak az áru beszerzésében, ami elég nehéz volt a szegénység és a rossz közlekedés miatt. A nehézségek és problémák ellenére sikerült kitartó munkával megszerettetni magunkat a vevőkkel és bővíteni az árukészletünket. Így egy jól felszerelt, sokrétű üzletet vihettünk. Sajnos ez az állapot nem tartott sokáig. Akkoriban a magánüzleteket sorra becsukták, s 1952 márciusában a mi engedélyünket is visszavonták.
1952-től apám újra kovácsként dolgozott, majd 1957-től ismét fagylaltot kezdett árusítani. Esztergomban a fagylalt készítéséből mestervizs-

Anyám és apám idős korukban

gát is tett. Két éven keresztül a Földműves Szövetkezet keretei között fagylaltoskodott, majd 1958-tól cukrászmesterként saját fagylaltját egyéni vállalkozásán belül árusította. Egyedi ízléssel, kiváló minőségű fagylaltot készített, amit az idősebb korosztály a mai napig emleget. A fagylalt készítés akkoriban egészen más technológiával történt, nem úgy, mint a mai időkben.

Ma a kész fagylaltporból modern fagylaltgépek percek alatt készítik a hűsítő adagokat. Régen pedig a jéggel hűtött saját főzésű fagylaltot készítettek hosszadalmas munkával. Sokáig a Duna jegét jégvermekben őrizve használták egész nyáron a fagylalt készítéséhez.

Apám hírnevet szerzett szakmájában, híres fagylaltos lett, amiben mi is segítettük őt. Sajnos idős kora és betegsége miatt 1968-ban végleg abbahagyta a fagylalt készítését és nyugdíjasként élte le élete utolsó éveit.

Török bácsi a fagylaltos ma már legendává nőtt.

Török István

MÚLT ÉS JELEN

A kis falu, ahol élek, Koppánmonostor, jelenleg Komáromhoz tartozik. Ez a Duna-parti település az utóbbi ötven évben rengeteget változott. A II. világháború előtt szinte az egész falu a gróf tulajdona volt. A hatalmas birtokról, s leginkább a kastélyról - mely ma már majdnem teljesen felismerhetetlen - a falubeli öregek sokat mesélnek, köztük a nagyszüleim (Szamaránszki József és neje). Nagyapám a gróf inasa, nagyanyám pedig a nagyságos asszony szolgálója volt.

Gróf Gyürky Aladár élt itt családjával, s gyakran fogadtak vendégeket. Első házasságából született kislánya, Niki, nyolcévesen halt meg tüdővészben, hiába kezelték hosszú ideig Pesten.

Mindenképpen a kastély kertjében szerették volna eltemetni a lányt. Pestről lovas kocsin hozták a falu széléig, majd négyökrös szekér vitte a már elkészített sírhoz.

A grófné minden nap ott ült a sírnál. Niki nyugvóhelye mellé temették nagymamáját, Bárczy Gusztávnét is.

A halottaknak állított emlékeket az erdő mélye őrzi, környékük elhanyagolt, csaknem teljesen benőtték a növények.

A gróf fogadott fia Gyurka volt. Az uraság testvére, Margit grófnő - férje, Montecuccoli gróf halála után - Liptay báróval az úgynevezett Szúnyogvárban élt tovább.

Ezt ma már szépen helyreállították, bár évekig nagyon romos állapotban volt. A birodalomhoz tartozott a mai szőnyi kórház épülete is, valamint a pár éve vendégháznak kialakított építmény, melyben Zorg Jenő építészmérnök élt feleségével. Ők nem grófi származásúak voltak, csak nagyságosok.

Legnagyobb alapterületű mégis a szőnyi kastély volt a maga hetven-

Az újszállási kastély mai arca

négy termével. A főépületben volt a hall, a szalon és az ebédlő. A folyosókon helyezkedtek el a szobák. A kastélyban lakott a cselédek egy része is, valamint az inas és a grófnő társalkodónői, komornái. A különböző szobáknak nevet is adtak - általában a színük alapján -, így volt „ kis piros szoba „, „ cifra szoba „ , „ zöld szoba „.

A terasz a falu felé nézett, s a grófnő szobája elé építették. Azoknak a cselédeknek, akik nem a kastélyban laktak, a gróf lakásokat építtetett bent a faluban, és tüzelőjüket is ő finanszírozta, valamint „konvekciót" is kaptak. Ez családonként húsz mázsa gabonát (4 mázsa árpa, 16 mázsa kenyérgabona), napi 1 liter tejet, 25 kéve rőzsét évente, 1 hold földet, kertet jelentett, és évi 40 pengőt.

Az inasnak a nagyobb ünnepeken rengeteg dolga akadt : karácsonykor

minden családhoz el kellett vinnie a fenyőfát a díszekkel, és az ajándékokat, amiket a grófnő vásárolt. Húsvétkor pedig a kastélykertben kellett elrejtenie a már befestett tojásokat. A formára nyírt bokrok, a fák, a gondozott fű már a múlté. Ugyanúgy, mint a betonmedence és a jégverem is.

Az uradalomhoz tartozott állatállomány is, szarvasmarhákat, ökröket, szamarakat tenyésztettek, a kastély közvetlen környezete kutyák csaholásától volt hangos. A kertekben epret termesztettek, szőlővel foglalatoskodtak, s a cseresznyefák ágai rogyadoztak az érett gyümölcstől. Az erdők vadai külföldi vadászokat is ide csábítottak, ők a gróf vendégszeretetét élvezhették.

Amikor beköszöntött a tél, központi fűtéssel csiholtak meleget a hatalmas épület falain belül. Egy óriási kazán ontotta magából a meleget, melybe egyszerre négy vödör koksz belefért. Víztartálya a padláson volt.

Minden helyiségben központi fűtés biztosította a kellő hőfokot, a gróf úr szobájában azonban cserépkályha volt.

Később - hogy a csövekben élénkebb legyen a víz keringése - a Csonka Gépgyártól motort vásároltak, s ez látható sikerrel járt.

Az újszállási kastélynak már 1944-ben megpecsételődött a sorsa, bár egyetlen bombatalálat sem érte, nem volt kitéve a háborús viszontagságoknak. A falu „leleményes„ emberei széthordták a bútorokat, a parkettát felhasogatták és ezzel fűtöttek, sőt még a tetőgerendákat is feldarabolták. A kastélyt soha nem államosították, 1949-ben a Dózsa Termelőszövetkezet tulajdona lett. A gróf cselédei a lakásokban maradhattak, s még tizenkét hold földdel is gazdagodtak. A birtok akkori épületei ma mind szépen karban tartottak, eredeti külsejüket többnyire megőrizték. A kastély épületét ma is lakják, ám nem mindegy, milyen

körülmények között. A megmaradt falak szinte teljesen romosak, s elhanyagoltságuk miatt már-már életveszélyesek. Néhol még megtalálhatók a téglából kirakott padlók, ez volt a cselédszobák és a konyha padlózata. Az épület az ott lakóknak és a természetnek köszönhetően tovább romlik, s egyszer csak teljesen eltűnik majd, hiszen helyreállítására nincs pénz.

A kastélykertre sem ismernének rá egykori tulajdonosai, bár még mindig növényekkel benőtt, de néhol már dzsungel jellegű, s nem a madárcsicsergés hallatszik, hanem inkább a láncfűrészek hangja, melylyel néha meggondolatlan emberek pusztítják a fákat s a környezetükben élő állatvilágot.

A kastélyt addig kellene menteni, amíg még nem túl késő. Most még talán helyre lehetne többé-kevésbé állítani a málladozó vakolatú falakat, ha nem is eredeti állapotuknak megfelelően, de valamiféle csinosítás mindenképpen ráférne e történelmi épületre.

Mára már teljesen kiépült az akkor még csak néhány lelket számláló falu. Megépült a művelődési ház, üzletek, óvoda létesült, bővült a telefonhálózat, aszfalttal vonták be az egykori - esőzések után sártengerré váló, göröngyös földutakat.

A lakóházak gomba módra szaporodnak. Csak a szebb napokat is átélt, ma már komorságba burkolózó kastély árválkodik az erdő közepén...

Készítette: **Kalács Krisztina**

Megjegyzés:

Újszállás puszta csak 1842-ben keletkezett és földesuraik korábban a Zicheyek voltak.

(Levéltári gyűjtés)

ÉJSZAKAI HAJSZA

– Tessék már mondani nekem, az ott a Nap, vagy a Hold? - hallotta a kis serdülő nyúl a háta mögött az udvarias, de ravaszul csengő hangot. Éppen a zsenge lucernában lakmározott az Újszállási út és a Csücsök fenyves közötti táblában.

Ami azt illeti, a Hold ragyogott fölötte, és ezüstösen csillogó szőnyeggé varázsolta a lucernaföldet.

– Jaj! Én .. én .. én nem tudom, kérem, én nem vagyok idevalósi - hebegte ijedten a nyulacska, amikor belenézett a süldő róka szemébe, amely valósággal izzott a holdfényben. - Én csak erre jártam ... - tette hozzá félénken, minden porcikájában remegve.

– Hát, ha nem vagy idevalósi, akkor én most szépen hazakísérlek! - vakkantotta a róka, és egy alattomos, gyors ugrással igyekezett a nyúl közelébe jutni.

Igen ám, de a kisnyúl ekkora már ösztönösen felismerte az ősi ellenséget, és félrecsapott farokkal elkezdett baktatni a fenyves erdő felé. A róka meg utána, összeszorított fogai között szidva a nyulat, aki nem fogadta el az őszinte, lovagias felajánlását a hazakísérést illetően.

– Állj már meg, te kis csacsi ! Még eltévedsz ebben a nagy rengetegben! - kiabált utána, s közben majd szétvetette a méreg, mert a nyulacska csak nem lassított, majd imigyen folytatta : - Tele van az erdő kóbor kutyákkal, innen járnak ki a felsőhegyi faluvégről. A csutka farkad is felfalják, hogy anyád életed végéig baktathat utánad, akkor se talál belőled egy fél ecsetre való szőröcskét sem. Én csak jót akarok neked. Elvezetlek oda, ahol a rokonaid a káposztát gyűjtik télire - hadovázott a róka és amikor látta, hogy a nyulacska egy pillanatra megállt, ő is leült a hátsójára.

– Mit mondjak még neki? - morfondírozott magában egy kissé bizakodóbban. - Figyelj rám sárgarépadaráló ! Esküszöm a macskabagoly sárgán izzó szemeire, hogy jót akarok neked!

– Hú .. huhuhu ... hú ... Hú, micsoda alávaló, pimasz szavak! Egyáltalán hogyan merészelsz te az én rubintos szemeimre esküdözni, te apróvadak hóhéra, te vörös bundás hazudozó! A varjak piszkálják a szemeidet a szűz havon, sántulj meg a bal hátsó lábadra az ember vasában. Nem elég, hogy az én vadászterületemen garázdálkodsz, de még a szépséges éjjel-látó szemeimet is emlegetni mered egy hitvány nyúlfióka előtt?!

A rókaifjonc felnézett a fenyő ágára, ahonnan a szitkok zúdultak rá.

– Csókolom a kezét, csupatoll, huhogó vénasszony! - kaffantotta.

– Nem is tudtam, hogy kegyed ilyen nagy hős lesz, amikor a Nap helyett a Hold veszi át az égen a helyét. Bezzeg, amikor meghasad az

ég alja, és a hajnali fény eloszlat minden rémtörténetet, amelyet az ön drágalátos népe terjeszt a nagyerdőben, főbagolyasszonyságod köré. Nappal miért nem huhogja nagysád, hogy így, meg úgy?!

– Halgass, pimasz kotoréklakó, mert meggyűlik velem a bajod! Ha csak a famíliám idősebb tagjait szabadítom rád, a vadászatodnak lőttek. Egész éjjel kóborolhatsz az erdőben, az állad még is felkopik.

– Ó, hát nem akartam én semmi rosszat önnek, csókolom a kezét! - alázkodott meg sunyi pofával a ravaszdi.

– Hát, nem is ajánlom! Úgyhogy menj sietve, ne zavarjuk egymás vadászatát - mondta a vén bagoly, és nyomatékul pattintott egyet erős csőrével.

A süldőróka beleszippantott a párás , friss nyár-éji levegőbe, elkezdett jobbra-balra cikázva szaladgálni, mint akit ezer bolha, meg kullancs csíp. Sehol sem találta a kisnyúl szagát, és így dohogott magában:

– Tessék! Kellett nekem ezzel a vén csonttal szóba állnom, hogy a bőr hűljön rá, mielőtt a Szőcsék szamara reggel másodszor ordít. Miatta elszalasztottam a finom nyúlpecsenyét, pedig már úgy éreztem, sikerül a nyuszkót ledöntenem a sártaposóiról.

Ezalatt a kisnyúl már árkon-bokron túl volt, és jóllakottan, az átélt izgalmak után lecsillapodva pihent a Csemetekert melletti öreg erdei fenyők összerakott tuskói között készített vackában.

A süldőróka nagy éhségben és elkeseredettségében lefojtott egy erdei cickányt a Négyesfenyőnél. Forgatta, szimatolta, talán meg is nyalta egy kissé, de nem volt képes szájába venni. Pedig a gyomrát már ezer karommal mardosta az éhség. Hirtelen felkapta a fejét, mert az úton a nagyerdő legöregebb kanrókája kocogott felé.

– A bánatnak ölitek meg a cickányt, ti süvölvény rókaifjak?! Ha nem jó a húsa, minek megölni? Olyanok vagytok, mint az Ember! Ő is megöl

maga körül sok mindent, pedig tudja, hogy nem fogja megenni. - mormogta a vén róka.

– Önnek igaza van keresztapám! - hízelgett a kis ravaszdi. - De kérem, értse meg, én annyira éhes vagyok, hogy mindenre lecsapok, ami mozog és nagyobb a bolhánál.

– Gyere velem! Itt az akácosban találtam egy elhullott, satnya őzgidát, csak a felét tudtam megenni, a többi a tiéd. - mondta az öreg, és jól megvendégelte a kis rokont.

A fiatal róka elnyújtózott egy elhagyott kotorékban, s miközben száját nyalogatva lassan hatalmába kerítette az álom, elgondolkodott: - Kellett nekem azt a hitvány nyulat hajkurásznom, az öreg macskabagollyal veszekednem, mikor itt volt a közelben a finom őzpecsenye!? Ó, hogy milyen kevés is elég az életben a boldogsághoz!

VIDRA VIKTOR NAGY KALANDJA

A Szent Pál szigeti gyümölcsös Meszes melletti széle felől sejtelmes, nyikorgó, jajgató hangot terelgetett a gyenge nyári szellő :

– Jaj nekem, jaj nekem! - jajgatott az öreg üvegalma fa.

– Rosszul van, szomszédasszony? - kérdezte a vele egykorú bőralma fa.

– Úgy érzem, most fog leszakadni a nyolcvanéves bal vállam. A férgek már teljesen szétrágták, hiába jár ide hosszú évek óta a jóságos harkálydoktor és az ő népes nagycsaládja, a mélyen lakó hernyókat nem tudják utol érni - nyögte az idős matróna.

– Sok-sok éve már az ember sem segít rajtunk. A grófné idejében minden tavasszal jött valaki kisfűrésszel és levagdalta rólunk az elszáradt, férgekkel teli gallyakat. Ma már senki emberfia nem törődik velünk... Egyedül a lápi emberben bízhatunk még, talán egyszer majdcsak idetalál - kesergett a bőralma fa.

– Ó, a lápi ember! Nem ér az rá velünk foglalkozni. A kétéltűekre, meg hüllőkre vigyáz, meg a ritka növényekre, nehogy a Kisember elpusztítsa őket.

Az ember hatalmas ám, szomszédasszony ! Ismeretlen bolygókat akar meghódítani - magyarázta a százéves üvegalma fa.

– Inkább arra figyelhetne az ember, hogy az élőhelyét, a Földet ne tegye tönkre ennél jobban. Mindig kiagyal valamit, amivel a levegőt , a talajt, a vizeket beszennyezi.

Tegnap a százhúsz éves fehér nyár tetejére telepedett le tizenkét seregély. Véletlenül kihallgattam a csivitelésüket. Azt mesélték, hogy a faluban a meggyfák levelei elsárgulnak és lehullanak. Pedig még csak július dereka van. Valami rossz jött a levegőben.

Így beszélgetett a két famatuzsálem, amikor a holtág felől forró déli szél kerekedett és elkezdte rázni, cibálni az öreg fák koronáit.

– Nem elég a bajunk, még ez is kínoz bennünket! - sóhajtoztak az almafák.

A kajla szél, amilyen hirtelen jött, olyan gyorsan távozott. Mögötte fülledt, meleg levegő ülte meg a Meszes sarkot. A százhúsz éves fehérnyár levelei meg sem rezdültek a rekkenő hőségben.

A néma csöndet a Meszes vizének lágy loccsanása törte meg hirtelen. Egy barnásvörös, nagybajszú állat mászott ki az iszapra. Lerázta bundájáról a vizet, és már ugrott is fel a magas, hamvasszederrel benőtt partra. Egy másik ugrással a százhúsz éves fehérnyár félig kirohadt hatalmas törzsében termett, és elnyújtózott a tacskó nagyságú állat. Egy vidra volt. Pontosabban egy karcsú, fiatal vidraleány.

A Meszes Nagy-Duna felöli csücskében ekkor dugta ki nagybajuszú rőt fejét a vízből egy másik vidra, egy jókora ifjú hím.

A déli szél fenséges illatot terelt felé. A folyton mozgó, érzékeny vidraorr alighogy vette az üzenetet, gazdája már bukott is a víz alá és pár perc múlva ugyanott ért partot, ahol a szépséges vidralány. Hogy az ő nyomait követte-e a víz alatt, az iszapban, vagy valamilyen rendkívüli érzék vezette, nem tudni.

Tény, hogy ugyanott jött ki a vízből, és három nagy szökelléssel a hatalmas faodúban termett.

A kis nőstény cseppet sem volt meglepve, szemérmesen pislogott, amikor a vidrafiú oldalba bökte nedves orrával.

– Viktor vagyok és szívesen megmutatnám neked a halpikkely gyűjteményemet - súgta a fiú.

– Vilma a nevem, és a mamám arra tanított, hogy sohase menjek halpikkely gyűjteményt nézni első hívásra - rebegte a leány.

– A mamád bölcs asszony, ezért elmondom még egyszer, és akkor ez már a második hívás lesz : szívesen megmutatnám neked a halpikkely gyűjteményemet - súgta a fiú.

Nagyokat ugrálva rohantak a kaszáló térdig érő, üde zöld füvei, pillangós növényei között. Néhány perc múlva megérkeztek a nagy völgyhöz, amely a lehúzódott árhullám után tele volt kristálytiszta, langymeleg vízzel.

A két fiatal, szerelmes vidra boldogan csobbant a tavacskába és játékos úszkálásba kezdett. Egy árva vidrafütty nem sok, annyi sem esett többé köztük a halpikkely gyűjteményről.

Önfeledt lubickolásukra két kis fekete sügér riadtan menekült ki a víz szélére.

– Selymes durbincs legyek, ha ebből nem vidraszerelem lesz - szólalt meg az idősebb.

– Na és! Mit számít az nekünk? Ez az őrült Nap egy röpke hét alatt

kiszárítja a tavacskánkat, és akkor úgyis végünk ! Jön az utálatos, hosszúnyakú, hegyescsőrű, alattomos léptű szürke gém, odavág és bekap. Volt dürgencs, nincs dürgencs! - sopánkodott a kisebbik halacska.

– Gondolkozzál, keménypikkelyű! A gém egy pillanat alatt végez veled, szinte semmit sem érzel az egészből. De a szerelmes vidránál nincs kegyetlenebb. Harmincháromszor kidob a partra és hagyja, hogy harmincháromszor visszakínlódd magad a vízbe. Csak azért, hogy a kedvese előtt tetszelegjen. Azután már nem érdekli, hogy a víz tetején tátogva, nyomorultul pusztulsz el. Jó esetben idevetődik egy küszvágó csér, és megszabadít a szenvedéstől - így bölcselkedett az idősebb kis sügér.

A szerelmes vidrák ezeket már nem hallhatták, mert boldogan pihentek a hamvas szeder kusza szövevénye alatt, ott, ahol az öreg vörös fűz sok száz éve dacol a múló, romboló idővel.

KÍGYÓMESE

Két sikló sütkérezett a Fekete tó partján, ott, ahol az összefüggő sásrengeteg egy százéves vörösfűz kikorhadt töve törte meg.
A Posta-rét felől perzselően tűzött a júniusi Nap, felmelegítve a parti iszapot, s a két sikló láthatóan jól érezte magát.
A nagy közel volt a méterhez, a kicsi alig érte el az egy araszt. Összetekerőzve pihent mindkettő, fejük a testükre eresztve, apró kígyószemük hidegen bámulta a tó csillogó tükrét.
A kicsi kígyó szólalt meg először:
– Anya! Miért nem szeretnek minket az emberek, miért undorodnak tőlünk?
– Nem tudom kicsim. Talán azért, mert hideg a testünk és hideg a nézésünk. És a mozgásunkat sem találják szépnek.
– De te olyan szép vagy anyu! Te vagy a legszebb siklómama a világon.
– Te is szép vagy kicsim! Ha megnősz te leszel a legszebb siklófiú. Csak az emberek nem látnak szépnek minket. Talán félnek is tőlünk. Amikor a kígyónyelvünket öltögetjük, azt gondolják, hogy meg fogjuk csípni őket. Mekkora tévedés! Hiszen nekünk nincsen méregfogunk.
Így beszélgetett a két kígyó, amikor a százéves vörösfűz gyökerei alól egy barnásvörös, patkányformájú állat, egy pézsmapocok dugta ki kíváncsi fejét. Feketésbarna orrocskája, hegyes bajusza szaporán mozgott, ahogy beleszimatolt a tókörnyék iszap- és zöldillatú levegőjébe.
– Sehol egy lakott kagylóház, sehol egy ínyemnek kedves , finom falat. Csak ez a két sikló sütkérezik itt, előttem - dunnyogott magában a pézsma és kidöcögött az odújából.
A két sikló rémülten csúszott be a Fekete tó vízébe, jó arasznyi széles utacskát hagyva maguk után az összefüggő békalencse szőnyegében.

A kis fahíd mellett csúsztak ki a partra. Itt folyik be a víz a Rukken tóból a Feketébe.

Megint a kicsi kígyó szólalt meg:

– Hú, de megijedtem, anya!

– Én is megijedtem, kicsim. Pedig a mi népünket nem nagyon háborgatja a pézsma - felelte az anyasikló és így folytatta:

– Pihenjünk most már, ránk fér a fárasztó úszás után.

Elszunnyadtak mindketten, bár ez a nyitott szemükből nemigen volt kiolvasható.

Egy vénséges kecskebéka kúszott ki ekkor a partra a békarokka sűrű szövevényéből.

– Hú, de meg tudnám mammogtatni ezt a kis siklót ha egyedül lenne - berzenkedett az öreg kuruttyoló bajnok.

– Kvakk ... kvakk .. megbosszulnám rajta azt a sok szenvedést, amit a siklók a békák népének okoznak sok temérdek esztendő óta.
Tovább már nem nézhette a szundikáló kígyókat, mert észrevette, hogy egy kíváncsi gyermekfej tűnik elő a nádasból, kezében valami botfélével. Az öreg béka szép csukafejessel csobbant a békarokka tövéhez és már csak a kíváncsi békaszemei látszottak a víz felszínén.
A gyerek ekkor érte el a partot, ahol a két sikló pihent. Arcán kaján vigyor jelent meg, ahogy a levegőbe emelte a botját. Már-már sújtotta volna le az anyasiklóra, amikor egy mély hang reccsent a vén szürkenyár törzse mögül:
– Megállj!
A fiúcska úgy megrettent a hangtól, hogy a lába földbe gyökerezett, a bot kiesett a kezéből. A zajra ismét rémülten menekült a két kígyó a tó vizébe, s ki tudja hol értek partot.

A lápi ember odalépett a sápadt arcú fiúcskához :
– Meséld el nekem, miért akartad agyonütni a vizisiklót !
– Azért, mert olyan csúnya és hideg a teste és hideg a nézése. Undorító a mozgása - hadarta a megszeppent kisfiú.
– Figyelj rám! - folytatta a lápi ember, miután mindketten leültek az öreg fűzfa kidőlt törzsére. A természetben minden élőlénynek megvan a maga helye, szerepe. Az, hogy némelyik faj az ember számára nem tetszetős küllemű, nem ok arra, hogy elpusztítsa őket. Nehéz lenne felsorolni azokat a fajokat, amelyek az ember „jóvoltából„ pusztultak ki a Földön. S ezzel az emberiség lett szegényebb! Tudod-e, hogy a békák és a siklók mennyi temérdek kártevőt fogyasztanak el!? Ha ők nem lennének, a kerteket elpusztítanák a káros rovarok, a terményeket ledarálnák a pockok, az egerek. Ígérd meg hát nekem, hogy a jövőben nem fogod bántani a kétéltűeket és a hüllőket, a békák és a kígyók népét. S a barátaidat is erre fogod tanítani.

– Megígérem bácsi! - rebegte a gyermek és nyomatékul darabokra törte a száraz botot.

A lápi ember pedig ugyanolyan észrevétlenül tűnt el a nádasban, mint ahogyan megjelent. S a Rukken tó széléből ezer vöröshasú unka zendített rá lágy, andalító énekére.

HOLDTÖLTE

Az újszállási kastélykert öreg feketefenyői mögül most bukott ki a Hold. Olyan volt, mint egy nagy-nagy, kerek, sárga sajt. Szépen kitelve, lassan kúszott fel az égre, melyen most még egy aprócska bárányfelhő sem úszott. A csillagok is igen haloványan pislogtak, az újszállási kutyák meg csak úgy ímmel-ámmal ugatták a Holdat, amely, ahogy egyre magasabbra jutott a vándorútján, úgy lett mind tündöklőbb és a kastélykertben egyre nagyobb lett a világosság.

Hogy a Vörösék szamarának mi jutott ekkor az eszébe, senki sem tudhatja. Tény, hogy olyan hangon kezdett ordítani, amelytől a környék kutyái pár percre abbahagyták a vonítást. Sőt, még az éjszakai vadászatra induló busafejű, tojáslopó macska is megállt egy pillanatra a kórókupac mellett.

– Mi lelte ezt a nagyon bolond szamarat? Nem szokott ez ilyenkor ordítozni . - morfondírozott magában az öreg kandúr és szertartásosan megrázta hol a bal, hol a jobb mellső lábát. Azután leült a harmatos fűre és talán észre sem vette, hogy a hosszú, lompos farka ütemesen vagdalózott a teste mögött. Felnézett a teliholdra és hirtelen összszerezzent : - Az ördögbe is! Én itt ezen a csacsin csodálkozom, közben velem is mi van? Olyan kellemes borzongás és bizsergés fut át az öreg testemen, mintha nem is szeptember végi, hanem meleg nyári éjszaka lenne. Sőt, talán inkább május végi, zöldillatú.

Így mélázgatott a vén kandúr, amikor az úton egy fekete árnyat látott közeledni. Egy pillanat alatt felfutott a nagy krisztustövis fa ágára és onnan bámult le az útra.

– Hrrr ... hrrr ... hirrrtelen meg sem ismertelek öreg Mirnyók! - mordult rá Bogár, a Mészárosék házőrzője, aki fajtájára nézve mudi és pumi

keveréke volt. - Te is a Holdat ugatod, akarom mondani bámulod? Én már tizenkét akácvirágzást értem meg itt a kastélykertben, de ilyen ragyogó tisztának még nem láttam. Hallod öreg? Nem is merek kimenni az erdőbe, pedig szét akartam nézni egy kicsit a Csemetekert környékén. De hát olyan világos van, talán még százötven lépésről is kilyukasztaná a bőrömet egy éber vadőr a távcsöves puskájával. Hanem te ! Most már lemászhatnál a fáról, cseppet sem tetszik nekem ez a bizalmatlanság. Hiszen ismerjük egymást már vagy nyolc éve. Ismertem az apádat, az anyádat. Ott voltam a szomszédban amikor a világra jöttél.

A vén kandúr felváltva mozgatta a füleit, tetszett is neki, meg nem is a kutya bizalmaskodása, de azért óvatosan lekúszott a földre. Bogár néhányszor oldalba bökte nedves orrával, a macska felpúposított háttal és felgörbített farokkal viszonozta az üdvözlést.

A nagy krisztustövis fára ekkor egy macskabagoly telepedett alig hallható huppanással. Fejét jobbra-balra ingatva, sárgán izzó szemeit a macskára szegezve megszólalt :

– Hú .. huhú.., micsoda szégyenletes dolog, hogy egy macska egy kutyával barátkozik ! Szinte kezdem restellni a nevemet!

– Ó, te vén pocokleső! Vedd már észre azokkal a híres éjjellátó szemeiddel, hogy nem most jöttünk ki a kórókupacból. Már vagy nyolc éve ismerjük egymást és nyugodtan elviheted a hírt a nagyerdőbe : Újszálláson létezik az igazi kutya-macska barátság! - nézett bele az öreg Mirnyók az izzó bagolyszemekbe és nyomatékul hozzádörgölődött a vén Bogár kutya fekete testéhez, akinek ettől valami leírhatatlan melegség öntötte el a szívét.

– Istenem! - ábrándozott az öreg házőrző. Miért nem tud a többi állat is ilyen békében élni egymással?

– Érzelgős, vén bolond! - huhogta a bagoly. Pattintott egy nagyot a csőrével és nesztelenül tovasuhant a kiserdő felé.

A kutya meg a macska elindult a kastély rozoga istállója felé.

– Jól megkaptuk a magunkét öreg Bogár barátom! - sóhajtott Mirnyók, bár a hangján érezni lehetett, hogy nem igazán törte le a dolog.

A Hold ekkor már jó magasan járt az égbolton, és síri csend honolt a kastélykertben és környékén.

Az öreg Bogár és pajtása, a nagyfejű Mirnyók kandúr ért oda az istálló ajtajához, amelyben Manci, a Vörösék szamara volt elszállásolva.

– Manci! Alszol már? - mordult be halkan az ajtórésen a kutya.

Manci a jászol előtt feküdt, de alvásról szó sem volt. Nagy, szürke füleit felváltva billegetve erősen figyelt az ajtó felé.

– Dehogy alszom, dehogy alszom! - dunnyogta a szamár. Nem hallottátok, hogy mekkorát üvöltöttem az imént? Ez a mindenfelől

beszűrődő ragyogás nem hagy aludni. Kiscsikó koromban volt utoljára ilyen éjszakám. Legalábbis úgy emlékszem, - folytatta, majd hozzátette: -Miért nem jöttök beljebb, Mirnyók? Legalább megleshetnéd az egeret, aki minden éjjel itt matat a szénában. Nem azt a pár szem kukoricát sajnálom tőle, amit összekapkod a földről, hanem folytonos kotorászása miatt nem tudok aludni.

Több se kellett a macskának, már ugrott is fel a jászol szélére és szobor mereven figyelt. Bogár az istálló sarkában nyúlt el, őszülő fejét az első lábaira eresztve pihent. Kis idő múlva Mirnyók a korát meghazudtoló ugrással kapta el az egeret és letette a kutya orra elé :

– Látod öreg? Így kell vadászni.

– Fujj! Vidd innen ezt az undormányt! - mordult fel Bogár és kisomfordált az istállóból, ám ez a macskát egy cseppet sem zavarta. Egy pillanat alatt eltüntette a gyomrában az egeret és elégedetten nyalta meg utána a szája szélét.

A kutya ezalatt már a kastélykert falu felöli szélénél járt és orrát a földre szegezve nagy izgalommal rohangált a fűben. Érezte ugyanis, hogy egy süldő nyulacska baktathatott arrafelé kis idővel azelőtt.

– Hogy vagy, hol vagy? - ismételgette magában, de bizony nem sokáig, mert a lósóska sűrűjéből kiugrott a nyúl és őrült iramban rohant a kastély veteményeskertje felé. Vesztére! A kerítésről visszapattant és mire felugorhatott volna, már csattantak is a nyakcsigolyáján Bogár fogai. Mire a kíváncsi természetű Mirnyók kandúr odaért, már csak néhány bőrcafat emlékeztetett a Nyulacskára.

– Látod öreg? Így kell vadászni! - feszített a vén kutya és nagy keservesen hagyta, hogy Mirnyók kandúr végigszimatolja a nyúl földi maradványait.

A meséket írta és rajzaival díszítette: **Barassó Péter**

HASZNOS TANÁCSOK

Szárazsampon:
Olcsó és környezetkímélő módon újíthatjuk fel szőnyegünket, ha bőségesen beszórjuk szódabikarbónával. Hagyjuk rajta 15 percig, majd gondosan porszívózzuk fel. Ezzel a módszerrel a szőnyegünk nemcsak tiszta lesz, de a rovarokat is távol tartjuk, és a szagokat is semlegesítjük.

Szagok:
Ha kellemetlen szagot érzünk a fürdőszobában, gyújtsunk meg egy gyufát. A gyufaszag elfedi a bűzt.

Vasalótisztítás:
Tisztítás előtt húzzuk ki a dugót. Ha ragad a vasaló talpa, akkor tisztítsuk le fogkrémes ronggyal. A tartós foltokat dörzsöljük finom acélgyapottal. Ha nem ragad a vasaló talpa, meleg mosószeres oldatba vagy denaturált szeszbe mártott szivaccsal tisztítsuk.

Tartós gombok:
Nem szakad le olyan könnyen a gomb, ha színtelen körömlakkal bekenjük a cérnát, amivel felvarrtuk. A gyermekruhák gombjait fogselyemmel varrjuk fel.

Molytalanítás:
A moly imádja a koszt, ezért tisztítsuk ki a ruhákat, mielőtt elpakoljuk őket. Évente takarítsuk ki a szekrényt és a komódot. Ne béleljük a szekrényt előragasztózott tapétával, mert vonzza a molyokat.

Természetes molyriasztók:
Citromhéj - Tegyünk a szekrénybe szárított citrom- vagy narancshéjat a ruhák és cipők közé. A kabátok zsebébe és a gyapjúpulóvereket tároló műanyag zacskókba pedig tegyünk szegfűszeget.
Levendulazacskó - Saját levendulazacskót készíthetünk, ha egy marék levendulát muszlindarabba kötünk. Tegyük a zacskókat fiókokba és polcokra. Távol tartják a molyokat, és illatosítják a ruhákat és lepedőket.

Szemüveg:
Kilazult csavar. Ha könnyen kitekeredik a keret csavarja, kenjük be a végét színtelen körömlakkal. Az optikusok többsége parányi csavarhúzót is árul.

Szemüvegtisztítás:
A szemüveget tisztítsuk rendszeresen mosogatószeres oldatban. A mosogatószeres bedörzsölés meggátolja a bepárásodást. Kölni vagy arcszesz ugyancsak használható.

Frissen tartás:
Nem szárad ki a kenyér, ha egy szelet almát vagy paradicsomot teszünk a kenyértartóba. A kenyértartót hetente tisztítsuk, hogy ne penészedjen be.

Friss foltok:
Ruházat: Öblítsük hideg, folyó víz alatt, amíg a lehető legtöbb szenny ki nem jön. A megmaradt foltot kezeljük denaturált szesszel vagy folttisztítóval.

Szőnyeg: Itassuk fel a foltot papírtörlővel. Dörzsöljük be a területet mosás-előkészítő rudacskával, és hagyjuk rajta néhány percig. Öblítsük le, itassuk szárazra, majd kezeljük samponnal. A visszamaradt foltokhoz használjunk denaturált szeszt.
Bútor: Töröljük át hideg vízzel, és itassuk fel szárazra. Kezeljük folttisztító folyadékkal.

Régi foltok:
Tartsunk tiszta rongyot a folt alá, és egy másikkal kenjük be glicerines oldattal. Hagyjuk rajta egy órát, öblítsük le, majd kezeljük úgy, mint a friss foltokat.

Italfoltok:
A kiömlött italt itassuk fel nyomban fehér ronggyal, zsebkendővel vagy papírtörlővel. Sose használjunk színes szalvétát, mert elszínezheti a foltot, és még nagyobb lesz a kár.

Vörösborfoltok:
A vörösborfolt az egyik leggyakoribb szennyeződés a szőnyegen. Az asztalterítőn sóval akadályozhatjuk meg a folt szétterjedését, de szőnyeg esetében a sózás olyan állandó nedves foltot hoz létre, amely vonzza a koszt. Alkalmazzuk az alábbi három lépésből álló kezelést, vagy kezeljük fehér borral.
1, Nyomban itassuk fel a bort, majd meleg vizes szivaccsal többször töröljük át a helyét. Ha van szódásszifonunk, akkor azzal öblítsük ki a foltot: a fröccsenő szódavíz hatásos a folteltávolításban.
2, Itassuk szárazra a foltot, majd szivacs segítségével vigyünk fel rá szőnyegsamponhabot. Töröljük le tiszta vízzel. Ismételjük a kezelést a teljes tisztulásig.

3, Ha mégis marad folt, kenjük be glicerines oldattal, hagyjuk rajta egy órát, majd töröljük le tiszta vízzel, és itassuk szárazra. Régi foltokhoz használjunk denaturált szeszes szivacsot. Alkalmazzuk ezt a módszert abban az esetben is, ha nem tudjuk megfelelően kezelni a foltot.

Golyóstollnyom:

A golyóstolltintát igen nehéz eltávolítani. A beszáradt golyóstollfoltokat különösen nehéz kiszedni, cselekedjünk hát gyorsan.

Szövet: Nyomjuk papírtörlőt a foltra, hogy a lehető legtöbb tintát felszívja. Ezután vigyünk fel a foltra denaturál szeszt fültisztítóval.

Falburkolat: A PVC- tapétát azonnal dörzsöljük le szappanos vízzel. A közönséges tapétát valószínűleg foltozni kell.

Parfüm-, Dezodor- és Balzsamfoltok:

Az illatszerek gyakran alkoholt is tartalmaznak. Az ilyen foltokat óvatosan kezeljük, mert reakcióba léphetnek az eltávolításukhoz használt vegyszerekkel. A testbalzsamok általában olajat vagy más zsiradékot is tartalmaznak, tehát ennek megfelelően kezeljük az általuk okozott foltokat.

Parfüm:

Mosható szövet. Öblítsük azonnal, majd mossuk ki. A beszáradt foltot telítsük glicerines oldattal, hagyjuk rajta egy órát, majd mossuk ki. Megtehetjük azt is, hogy mosás-előkészítő rudacskával dörzsöljük be a foltot.

Nem mosható szövet. Vigyünk fel rá glicerines oldatot mielőbb, majd egy óra múlva töröljük le nedves ruhával. Ügyeljünk arra, hogy a párnázott bútorokat ne áztassuk el a kezelés során. A drágább darabokat tisztíttassuk szakemberrel.

Dezodor:
Valamennyi felület. Itassuk fel, majd meleg vizes szivaccsal töröljük át a területet. Ismételjük, ahányszor csak kell. A visszamaradó foltot kezeljük folttisztítóval.

Gyertyafolt:
1, Kanalazzuk fel a viasz nagyját. Ha már megkeményedett, akkor a körmünkkel kaparjuk fel.
2, Helyezzünk barna csomagolópapírt a maradékra. Vasaljuk meleg vasalóval, amíg a viasz fel nem szívódik a papírba.

Penészfoltok:

Fal:
Általános kezelés. Mossuk le az egész falat finom mosószeres oldattal. Gondosan töröljük át a szobasarkokat. A fürdőszoba- és konyhaablakok közelében különös gonddal járjunk el, mert ott a páralecsapódás miatt a penész igen gyorsan kifejlődhet.

Ruházat:
Fehér. Öblítsük ki a penészfoltot hidrogén-peroxidos oldatban, kivéve ha nejlonról van szó. A természetes textíliákat áztassuk fehérítő oldatba.
Színes. Nedvesítsük be, majd dörzsöljük át egy darab szappannal. Mosás előtt hagyjuk megszáradni a napon. Ismételt mosással megszabadulhatunk a visszamaradt foltoktól. Fehér vagy színtartó anyagokat speciális folttisztítóval is kezelhetünk.

Cassandra Kent: Mindentudó könyv a háztartás trükkjeiről
című könyv alapján összeállította:
Deák Györgyné és Oplaznik Mária

Magyaros káposztaleves

Hozzávalók: 25 dkg.savanyú káposzta
1 evőkanál zsír
1 erő-vagy húsleveskocka
1 evőkanál liszt
1 kis fej hagyma
1 kávéskanál pirospaprika
4 dkg.füstölt szalonna
5 dkg. füstölt parasztkolbász
1 dl. tejföl , 1 mokkáskanál só

A savanyú káposztát 1 l vízben puhára főzzük. A füstölt szalonnát kockákra vágjuk, megpirítjuk, a parasztkolbászt vékony karikákra vágjuk, mindkettőt a levesbe tesszük, velük együtt a leveskockát is.
A lisztből és a zsiradékból rántást készítünk, hozzátesszük a finomra vágott hagymát és a pirospaprikát, kevés vízzel hígítjuk, a levesbe keverjük és még 10 percig forraljuk. Tálalás előtt keverjük bele a tejfölt.

Hideg almaleves

Hozzávalók: 25 dkg. alma
1 evőkanál liszt
1 mokkáskanál só
5 dkg.cukor
0,5 dl. fehérbor
1 dl. tejszín (vagy tejföl)
2 szegfűszeg, 1 cm-es darab fahéj
fél citrom

A megtisztított savanykás almát apró kockákra vágjuk, 1 liter vízben a fűszerrel, a cukorral, fél citrom levével, 1 kávéskanál citromhéjjal puhára főzzük. A tejszínt (vagy tejfölt) a liszttel csomómentesre keverjük, ezzel behabarjuk a levest, majd hozzáadjuk a bort és kívánság szerint ízesítjük.

Húsos gombóc Juliska módra

Hozzávalók: 1/2 kg.sertéscomb (lapocka)-ból készült pörkölt
6 dl.tejföl
1/2 kg.burgonya, 1 tojás
1 evőkanál zsír (olaj)
15-20 dkg.liszt
2 babérlevél, bors, só

A tésztához való burgonyát sós vízben megfőzzük, krumplinyomón áttörjük, hozzáadjuk a tojást, zsírt, lisztet, amennyit felvesz. Tésztát gyúrunk, mint a szilvás gombóchoz.

A kész pörköltet húsdarálón ledaráljuk, annyi tejfölt adunk hozzá, hogy közepesen lágy masszát kapjunk, megborsozzuk.
A gombóctésztát kinyújtjuk, 5x5 cm-es kockákra vágjuk, közepére halmozzuk a hústölteléket és gombócokká formáljuk. Lobogó vízben kifőzzük. A pörkölt megmaradt szaftjához 2-3 evőkanál lisztet adunk, besűrítjük, beletesszük a babérlevelet és a megmaradt tejfölt.
Összeforraljuk és a kifőtt gombócokra öntjük.
Kiváló egytálétel, igaz szívvel szeretett anyósomtól tanultam.

Töltött csirkemell

Hozzávalók: 8 kicsi csirkemell

Töltelékhez: 1 tejben áztatott, kinyomkodott és összemorzsolt zsemle
2 tojás, 5 dkg.gomba, 1-2 csirkemáj
1 kis fej reszelt, olajon dinsztelt vöröshagyma
1 csokor összevagdalt petrezselyemzöld
só, őrölt bors, mokkáskanálnyi Piros Arany krém
panírozáshoz liszt, 1 tojás, zsemlyemorzsa
sütéshez bőven olaj.

Összegyúrjuk a töltelékhez valókat (a gombát apróra vágva tesszük bele, a csirkemájat lekaparjuk hozzá), majd a hosszában kettévágott csirkemellekbe töltjük, a csont és a késsel fellazított hús közé. Ha kell, fogpiszkálóval összetűzzük. A szokott módon panírozzuk és bő, forró olajban szép pirosra sütjük. Ajánlatos az első felét lassúbb tűznél, fedő alatt sütni, hogy a vastag töltelléknél is átsüljön.

Májfasírt

Hozzávalók: 30 dkg.máj
3 tojás
3 nagy szem burgonya, só, törött bors.

Ledaráljuk a májat, hozzáreszeljük a meghámozott nyers burgonyát a reszelő közepes fokán és összedolgozzuk a tojásokkal, sóval meg a törött borssal. Evőkanállal szaggatjuk a forró zsírba, vagy olajba és hirtelen tűznél kisütjük. Ha sülés közben a májfasírt spriccelne, fedővel letakarjuk.

Vendégváró hússzelet

Hozzávalók: 1 kg. tarja
2 db. zöldpaprika
1 db. hagyma, 1 db. paradicsom
1 mokkáskanál Erős Pista őrlemény
10 dkg. gomba
só, liszt, bors, pirospaprika, olaj.

A kivert hússzeleteket lisztben megforgatjuk és forró olajban, kis lángon félig átsütjük, majd a szeleteket olajozott tepsibe vagy jénaiba rakjuk. A megmaradt olajba beleöntjük a már apróra vágott hagymát, üvegesre dinszteljük, majd hozzáadjuk az apróra vágott gombát, zöldpaprikát, paradicsomot, a szétnyomott fokhagymát. Meghintjük borssal és pirospaprikával, beleteszünk egy mokkáskanál Erős Pistát, majd rákenjük a húsokra és lassú tűzön puhára pároljuk. Mielőtt a sütőből kivesszük, minden szeletre egy vékony szelet sajtot rakunk, amit ráolvasztunk a húsra.

Májusi vacsora

Hozzávalók: 2 db. csirkecomb
15 dkg. burgonya
10 dkg. alma
3 tojás, 1 fejes saláta
3 dl. majonéz
1 citrom, só, bors, 1 csomó metélőhagyma.

A csirkecombokat sós vízben megfőzzük, a bőrét lehúzzuk, a comb húsát lefejtve, vékony csíkra vágjuk.
A megfőtt burgonyát, a meghámozott almát és a saláta közepét ugyancsak hosszú csíkokra vágjuk, ízesítjük fél citrom levével, sózzuk, törött borssal megszórjuk, majd 1 dl. majonézzel ízesítjük. A 3 tojást keményre főzzük.
Az üvegtál aljára salátaleveleket teszünk, rá középre halmozzuk a hússalátát, megszórjuk apróra vágott snidlinggel, a másik fél citromot vékonyan felszeleteljük. A kemény tojást megtisztítva rákarikázzuk és hidegen tálaljuk.

Túrós tekercs

Hozzávalók: 43 dkg. liszt
17 dkg. vaj
25 dkg. porcukor
5 tojás sárgája
2-3 kanál tejföl
1 csomag sütőpor
35 dkg. túró
15 dkg.főtt, paszírozott krumpli,
1/2 citrom reszelt héja, 1 csomag vaníliás cukor.

40 dkg. lisztet a sütőporral elkeverjük, aztán 5 dkg.cukrot, 2 tojás sárgáját, 12 dkg. vajat és a tejfölt hozzágyúrjuk. Félujjnyi vastagra

nyújtjuk és négyzetes darabokra vágjuk, melyekre az alábbi vastag csíkot rakunk.
Töltelék: a túrót 20 dkg.cukorral, 5 dkg.vajjal, a vaníliás cukorral, 3 dkg.liszttel, a paszírozott krumplival, a citromhéjjal és a 3 tojás sárgájával összekeverünk. A megkent tésztadarabokat tekercsé sodorjuk és zsírozott tepsibe téve, lassú tűznél sütjük. Tálalásnál vaníliás cukorral megszórjuk.

Fűszeres süti

Hozzávalók: 25 dkg.liszt, 25 dkg.cukor
25 dkg. Ráma margarin
25 dkg.őrölt dió
1-1 késhegynyi őrölt fahéj meg szegfűszeg
2 tojás sárgája
egy kevés fehér bor,töltéséhez barackíz
a tepsi kikenéséhez vaj.

Összegyúrjuk a lisztet, a cukrot, az őrölt diót, a vajat meg a tojássárgákat annyi borral, hogy rugalmas tésztát kapjunk és fahéjjal meg szegfűszeggel ízesítjük.
Kinyújtva kivajazott tepsibe terítjük és aranysárgára sütjük. Ha kihűlt, hosszában két lapra vágjuk és barackízzel töltjük.
Kockára vágva tálaljuk.

Pöttyös túrós sütemény

Hozzávalók: 20 dkg.liszt
25 dkg. Ráma margarin
35 dkg. porcukor
5 tojás
50 dkg. túró
1 csomag vanília puding
1 evőkanál kakaó
1/2 zacskó sütőpor, só

A 1/2 Rámát, 20 dkg.lisztet, 15 dkg. porcukrot, 1 evőkanál kakaót, 1 tojást, 1/2 sütőport, pici sót jól összedolgozunk. Hűtőszekrénybe téve 1-2 órát pihentetjük. Azután a kivajazott és kilisztezett tepsit diónyi gombócokkal (lehet még a diónál is kisebb) kirakjuk.
A 4 tojás sárgáját 20 dkg. porcukorral, 1/2 Rámát, a túrót és a vaníliás pudingot összeturmixoljuk, hozzáadjuk az előzőleg habbá vert 4 tojás fehérjét, pici sót és beleöntjük a masszát a tepsibe úgy, hogy a gombócok közét kitöltjük.
Közepes tűznél kb. 40 percig sütjük.

Piskótakuglóf

Hozzávalók: 4 tojás
10 dkg. kristálycukor
25 dkg. liszt
10 dkg.Ráma margarin
4 evőkanál tejföl
1 csapott evőkanálnyi sütőpor
1/2 citrom reszelt héja
a forma kikenéséhez margarin és liszt.

Kemény habbá verjük a tojások fehérjét, belekeverjük a kristálycukrot, egyenként beledolgozzuk a tojások sárgáját és hozzáadjuk a tejfölt és

az olvasztott Ráma margarint. A citromhéjjal ízesítjük és beleszitáljuk a sütőporral elkevert lisztet.
Alaposan kikent, kilisztezett kuglófformába öntjük és előmelegített sütőbe tesszük. A tüzet mérsékelve, tűpróbáig sütjük. (püspökkenyér formába is süthetjük). Csak hidegen szeleteljük fel.

Diabetikus diótorta

Hozzávalók: a tésztához: 4 tojás
4 evőkanál glukonon, 2 evőkanál liszt
2 evőkanál darált dió
1/2 mokkáskanál szódabikarbóna
a tortaforma kikenéséhez margarin és liszt
a töltelékhez: 2 tojás, 2 evőkanál glukonon
10 dkg.Ráma margarin
tetejére 1 szelet diabetikus csokoládé.

Habosra keverjük a tésztához való tojássárgát a glukononnal, hozzáadjuk a szódabikarbónát, majd kanalanként a lisztet, a diót, végül a tojások kemény habbá vert fehérjét. Közepes nagyságú vajazott, kilisztezett tortaformában, a közepesen forró sütőben addig sütjük, míg a beleszúrt tűre nem tapad már ragacsos massza.
Deszkára borítva kihűtjük és két lapba vágjuk. Közben simára keverjük a krémhez a tojásokat a glukononnal és gőz fölött állandóan keverve, habossá, sűrűvé főzzük, a gőzről levéve kihűtjük. Miközben hűl, habosra keverjük a Ráma margarint és apránként keverjük közé a kihűlt krémet.
Ezzel töltjük és vonjuk be a tésztalapokat és tetejére reszeljük a diabetikus csokoládét.

Összeállította: **Deák Györgyné**

TANÁCSOK ARRA: MILYEN AMULETTET VISELJÜNK?

A régi asztrológia hívei azt is tudják : mit viseljenek, hogy megelőzzenek egyes kórokat, vagy a kifejlődött betegségeket visszaszorítsák.

A tudós asztrológus gyomorbaj ellen ezüstbe foglalt kalcedont írt fel receptként páciensének. Lépbaj ellen a beteg ólomba foglalt avanturint viselt. Az aranyba foglalt gyémánt minden bizonnyal hasznos ellenszere volt a máj betegségének : mint ahogy a szívbaj megelőzésére és gyógyítására az aranyba foglalt gyémánt volt az orvosság. Ha vesekólika gyötörte az embert, első dolga volt, hogy szert tegyen rézben foglalt beryllre. Tüdőbaj ellen aranyba vagy rézbe foglalt achát szolgált, míg a hólyagbaj gyógyítására az ólomba foglalt kvarc volt hatékony. Bármiféle vérkeringési zavar esetén - az érvágás és a piócák gyógyerején kívül - hasznos szolgálatot tett a kézben szorongatott, vagy a zsebben viselt chrysolith.

Milyen védőamulettet ajánlanak az egyes jegyek szülötteinek?

Kos	vasba foglalt jáspis
Bika	rézbe foglalt beryll
Ikrek	aranyba foglalt achát
Rák	ezüstbe foglalt fehér korall
Oroszlán	aranyba foglalt vörös apatit
Szűz	aranyba foglalt amaranthal
Mérleg	rézbe foglalt ultramarin

Skorpió	vasba foglalt ametiszt
Nyilas	platinába foglalt zafír
Bak	ólomba foglalt hegyi kristály
Vízöntő	ezüstbe foglalt kalcedon
Halak	ónba foglalt fehér korall

Az állatövek kövei:

Vízöntő	jan. 21. – febr. 18.	sólyomszem, türkiz
Halak	febr. 19. – márc. 20.	ametiszt, ametisztkvarc
Kos	márc. 21. – ápr. 20.	piros jáspis, piros karneol
Bika	ápr. 21. – máj. 20.	narancsszínű karneol, rózsakvarc
Ikrek	máj. 21 – jún. 20.	citrin, tigrisszem
Rák	júni. 21. – júli. 20.	zöld aventurin, krizopráz
Oroszlán	júli. 21. – aug. 22.	hegyikristály, aranyszínű kvarc
Szűz	aug. 23. – szept. 22.	sárga achát, sárga citrin
Mérleg	szept. 23. – okt. 22.	narancsszínű citrin, füstkvarc
Skorpió	okt. 23. – nov. 22.	vérvörös karneol, szárder
Nyilas	nov. 23. – dec. 21.	kékkvarc, kalcedon
Bak	dec. 22. – jan. 20.	ónix, kvarc-macskaszem

Hónapok kövei:

Január	gránát, rózsakvarc
Február	ametiszt, ónix
Március	akvamarin, vérjáspis
Április	hegyikristály, gyémánt
Május	krizopráz, smaragd
Június	holdkő, gyöngy

Július	karneol, rubin
Augusztus	aventurin, peridot
Szeptember	lápisz lazuli, zafir
Október	opál, turmalin
November	tigrisszem, topáz
December	türkiz, cirkon

Hogyan hatnak a kövek az emberre?

A különféle köveknek különleges hatásokat is tulajdonít az asztrológiai hagyomány :

A zafírról azt tartja, hogy elősegíti a képzelőtehetség szárnyalását, míg a cornalin flegmatikussá teszi a kedélyállapotot.

Aki a zenei hallását fejleszteni óhajtja, viseljen kalcedont, s ha nyelvtanulásra adja a fejét, vagy szórakozni kíván : az ametiszt eme tevékenységeit kellemessé varázsolja. A kristály mindehhez elmélyedést ad, a beryll növeli a testi, fizikai erőt. S hogy kellő elhatározás is szülessék az emberben, bátorságot a sardoine ad.

A topáz minden kézügyességet igénylő feladat elvégzéséhez igen hasznos, ha a gyűrűnk foglalatában díszlik. Ha valaki jáspissal ékített kösöntyűt hord, ne csodálkozzék, ha a legdúsabban megrakott asztal mellől is éhesen kel fel, a jáspis ugyanis felettébb naggyá teszi az ember étvágyát.

Randevúra - különösen ha már nem az első - amaranth ajánlott, mert az felhevíti a nemi erőt. Ha valaki netán szomorúságnak adja a fejét, gyorsan dobja el zirkonnal díszített ékszerét, és húzzon ujjára achátköves gyűrűt, vagy tegyen a fülébe ilyen díszítésű fülbevalót. Az achát ugyanis vidámságot lop az ember szívébe.

Gyógyhatású marokkövek:

Ametiszt	álmatlanság
Hegyikristály	csonterősítő
Aventurin	bőrbetegségek
Jáspis	gyomorpanaszok
Tigrisszem	szembetegségek
Macskaszem	hallásproblémák
Hematit	vérszegénység
Rózsakvarc	szerelmi bánat
Achát	fejfájás
Obszidián	gátlásosság
Karneol	emésztési zavarok
Kalcedon	torokgyulladás

Összeállította: **Iglódi Attiláné**

VIRÁGNYELVEN

Van-e szerelmesebb vallomás, mint egy szál virág ? Egy rózsaszál, mely szebben beszél, mint a legszerelmesebb levél ? Hisz amit nem mondhat el a szó, megüzenhetjük virágnyelven, és mindenki megérti. Olyan nemzetközi nyelv ez, mint a zene.

A virágok koronázatlan királynője a rózsa, időtlen idők óta a szerelem szimbóluma. Ezt nem nehéz kitalálni. Azért mondom, mert a virágnyelven megfogalmazott üzenetekben mindig van valami a játék, a találós kérdések hangulatából. Van bennük egy rejtett kis utalás : Ugye, kitalálod, mit érzek, és te is azt érzed, amit én ?

Rózsakirálynő első udvarhölgye, a liliom a mennyei tisztaság szimbóluma. Ezért borítja fehér liliom Szűz Mária oltárait szerte a világon. Bódító illata a tömjénnel keveredve meditatív hangulatba ringatja az imádkozó embereket, láthatatlan hidat ver ég és föd között.

Úgy tartják, hogy a liliom a kiváltságosok, a földi uralkodók jelvénye is. Már az Anjouk bevették címerükbe, aztán ez a liliom-motívum Európa-szerte általános lett arisztokrata körökben hímzésen, címerben, ruhákon, brokátfüggönyökön, zászlókon mint az előkelőség és feddhetetlen erkölcs szimbóluma. A liliomot nálunk a honfoglalás utáni századokban előbb a kolostorkertekben honosították meg a rózsával együtt, mint gyógynövényt.

A tűzliliom a liliomok családjában amolyan „ lekete bárány „, hiszen színeivel nagyon hasonlít a bengáli tigris szemében lobogó, pusztító erejű, mohó lángra : a szenvedély emésztő tűzére. Nem véletlen, hogy a szerelmi varázslásnál ezt a virágot használják : szárított gyökerét megtörik és a szeretett férfi életébe szórják a port, hogy a liliom varázserejével érzéseit örökre lebilincseljék.

A gyöngyvirág a boldogság szimbóluma, és aki a boldogságot szeretné örök útitársának tudni, az a gyöngyvirágot használja a szerelmi varázsláshoz.

Népszerűségben a rózsával vetekszik a viola, a szerelmi szenvedély jelképe. Nem csoda, hogy rengeteg népdalunk megörökítette : Szeret engem két viola, egyik titkon, másik tudva - így szól az egyik. A violát akkor szedik, mikor reggel harmat esik - így a másik. A háztűznézőbe érkező férfiak jól megnézték, hogy a lányos ház virágoskertjében mennyi teljes viola nyílik, mert ahol sok volt, úgy tartották, ott melegszívű lányok laktak, temperamentumosak, akiket érdemes feleségül venni.

A tévesen ősi magyar szimbólumnak tekintett tulipán az életöröm és a vidámság szimbóluma. Gyakran előfordult a virágénekekben, melyekben a kedves nevét virágnévvel helyettesítették.

Maga a virág a 16. században perzsa, török közvetítéssel érkezett, és kezdett nálunk meghonosodni. Lorántffy Zsuzsanna fejedelemasszony 131 tulipánhagymát vitetett udvarába Pozsonyból. Ez a kertészkedési szenvedély akkoriban bizony szó szerint egy vagyonba került, hiszen egyetlen virághagymáért egy kocsival és két lóval fizettek, de a divat szerint az asszonyi birodalomban, a virágoskertben tulipánnak lennie kellett ...

És még nem szóltunk arról a tucatnyi virágról, mely mind-mind üzen valamit: a mimóza a biztonságról beszél, a zsálya az éltesebb szerelmesek szimbóluma, a kamélia álhatatlanságot ígér, a sarkantyúka heves érzelmeket, a vanília virága gyönyört, a lila akác pedig - úgy tartják - felér egy romantikus szerelmi vallomással.

Nagy Emőke

VÁLLALKOZÁSOM

Elmondta : Bordács Zoltánné

Bordács Zoltánné vagyok, az Aranyember utca és a Kodály Zoltán utca találkozásánál lévő Mini ABC tulajdonosa.
Férjem sokszor járt ezen a területen, barátaihoz. Megtetszett neki a táj, vágya lett egy telek. Vásároltunk a Duna mellett egyet, szőlővel. Erre később épület is került.
Gyakran jártunk ki, egyre jobban megbarátkoztam a környékkel én is. Szép a környezet, csend, egészséges levegő, barátságos emberek. Jól éreztük magunkat ebben a környezetben, barátaink, rokonaink is szívesen látogattak bennünket.
Én bolti eladó vagyok, és ebből a szempontból is vizsgálgattam a környéket. Közelünkben nem volt bolt, üzlet. Itt, ha nem is sokan élnek, de az üdülőkbe, hétvégi házakba sokan kijárnak. Mi lenne, ha nyitnék itt egy boltot ? Esetleg én is itt dolgozhatnék. - szőttem a gondolataimat, egyre határozottabban, míg arra az elhatározásra jutottam, vállalkozó leszek. Férjem kőműves, s fiatalabb lányunk is felajánlotta, dolgozna a boltban.
A beszélgetéseket elhatározás, tervezés, majd építkezés követte. Megvásároltuk a telket, majd szépen felépítettük rá az üzletet. S a megnyitásra 1991. június 1-jén került sor. Sima falak, kis árukészlet, bár az alapvető élelmiszert és vegyi árut megtalálták polcainkon a vevők. Vásárlóink kezdetben félénken jöttek boltunkba, de ahogy fokozatosan bővítettük árukészletünket, s akciókkal gazdagítottuk a lehetőségeket, úgy bővült vásárlókörünk is.

Kezdetben lányunk, Mónika dolgozott kint, majd öt év óta már jómagam is itt dolgozom. Jelenleg Horváthné Gabikával dolgozunk felváltva. Jól megértjük egymást, vele osztom meg az üzletben adódó teendőket.

A hétvégi házakhoz, telkekre jövők is vásárlóinkká váltak, hisz kényelmesebb itt vásárolni, mint cipekedni.

Boltunkban ismeretségek is születnek. Kialakult a vásárlói kör is. Akad olyan vásárlóm is, aki a falu másik végéről jár hozzánk. Termékeink már széles skálán mozognak, és egyedi kéréseket is tudunk teljesíteni. Ilyen pl. a tortarendelés.

Az áru egy részét ideszállítják, a többit magam hozom. Akad természetesen olyan is, mely után sokat kell telefonálni, autózni, de az elégedett vevők mindezért kárpótolnak. Számomra mindennél fontosabb a szolgáltatás teljessége és vevőim elégedettsége.

Lejegyezte: **Iglódi Attiláné**

ÜGYFÉLFOGADÁSI REND

hivatalok, orvosok, gyógyszertárak, állatorvosok
Koppánmonostoron és Komáromban

ÖNKORMÁNYZAT: Szabadság tér 1. – Telefon: 340-011

Hétfő	:	8.00–16.30		
Kedd	:	nincs		
Szerda	:	13.00–16.00		
Csütörtök	:	nincs		
Péntek	:	8.00–12.00		
Osztályokon	:	szerda kivételével, naponta	:	8.00–16.00
Ügyfélszolgálat	:	Hétfőtől csütörtökig	:	8.00–16.00
		Pénteken	:	8.00–12.00
Adóhivatal	:	Hétfőtől csütörtökig	:	8.00–16.00
		Pénteken	:	8.00–12.00

FÖLDHIVATAL: Szabadság tér 1. – Telefon: 340-273

Hétfő	:	13.00–16.00
Kedd	:	nincs
Szerda	:	8.00–16.00
Csütörtök	:	nincs
Péntek	:	8.00–12.00

VÁROSI RENDŐRKAPITÁNYSÁG:

Igmándi út 24. – Telefon : 343-007

Hétfő	:	7.30–15.30
Kedd	:	nincs
Szerda	:	7.30–15.30
Csütörtök	:	12.30–15.30
Péntek	:	7.30–12.00

KÖZJEGYZŐ HIVATAL: Szabadság tér 1. – Telefon: 340-011

Hétfő	:	nincs
Kedd	:	8.00–15.00
Szerda	:	nincs
Csütörtök	:	8.00–15.00
Péntek	:	nincs

VÁROSI BÍRÓSÁG: Beöthy Zsolt u. 26. – Telefon: 342-153

Hétfő	:	8.00–12.00		
Kedd	:	nincs		
Szerda	:	Panasznap	:	8.00–12.00, 13.00–15.00
Csütörtök	:	nincs		
Péntek	:	8.00–15.00		

VÁROSI ÜGYÉSZSÉG: Beöthy Zsolt u. 26. – Telefon: 342-089

Hétfőtől péntekig: 7.30–15.30

FALUGAZDA: Vállalkozók Háza, Árpád u. 21. – Telefon: 345-306

Csütörtökönként: 8.00–12.00

ÉDÁSZ RT.: Klapka György út 41. – Telefon: 540-706

Hétfő - csütörtök	:	9.00–16.00
Péntek	:	9.00–13.00

ÉGÁZ RT.: Igmándi út 45. – Telefon: 344-604, 344-605

Hétfő - péntek : 7.00–14.00
Pénztár : 7.00–13.00

VIZÁK, KOMÁROM - ÁCS VÍZMŰ KFT.:
Sport u. 35. – Telefon: 343-860, 340-188

Hétfő : 7.00–16.30
Szerda : 7.00–14.30

SAXUM KÖZSZOLGÁLTATÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.:
Marek József u. 3. – Telefon: 340-664

Hétfő - péntek : 6.30–14.30

POSTA:
Koppánmonostor, Radnóti Miklós u. 6. – Telefon: 340-751

Hétfőtől péntekig : 8.00–16.00
Pénztári órák : 8.00–15.00

Komárom, Szent István tér 2. – Telefon: 344-536

Hétfőtől péntekig : 8.00–19.00
Főpénztár : 8.00–18.00
Szombaton : 8.00–12.00

ORVOSI RENDELŐ: Tamási Áron u. 3. – Telefon: 346-409

Dr. Takács Ágnes családorvos: mobil: 60/321-956

Hétfő	:	8.00–12.00
Kedd	:	12.00–16.00
Szerda	:	8.00–12.00
Csütörtök	:	12.00–16.00
Péntek	:	8.00–12.00

Dr. Schler Szilvia gyermekgyógyász: mobil: 20/9454-704

Csecsemőtanácsadás: minden hónap első péntekén: 12.00–13.00

Dr. Zsilka Ilona gyermekgyógyász: mobil: 30/9944-730

Csecsemőtanácsadás: minden hónap első hétfőjén: 11.00–12.00

Dr. Boldov Tibor gyermekgyógyász: mobil: 30/9395-326

Csecsemőtanácsadás: minden hónap első péntekén: 9.00–10.00

Piskovszki Jánosné védőnő: telefon: 343-662

Kismamáknak	kedd	:	9.00–11.00
Csecsemő és kisgyermeknek	csütörtök	:	9.00–11.00

Felnőtt ügyelet: Komárom, Tóth Lőrinc u. – Telefon: 344-770

Hétfőtől péntekig : 17.00–7.00

Szombat - Vasárnap : egész nap

Gyermek ügyelet:

Selye János Kórház, Komárom, Széchenyi István út 4.

Telefon: 342-840

KOMÁROMI RENDELŐINTÉZET SZAKORVOSI RENDELÉSEI:

Cím: Komárom, Beöthy Zsolt u. 4. – Telefon: 344-080

Sebészet

Hétfőtől péntekig : 8.00–14.00
Ügyelet: Selye János Kórház, Komárom, Széchenyi István út 2. Telefon: 342-840

Nőgyógyászat

Hétfőtől - péntekig : 8.00–14.00
Ügyelet: Selye János Kórház, Komárom, Széchenyi István út 2. Telefon: 342-840

Fogászat, telefon: 341-934

Dr. Szekeres György

Hétfő	:	8.00–14.00
Kedd	:	12.00–18.00
Szerda	:	8.00–14.00
Csütörtök	:	8.00–14.00
Péntek	:	Iskolafogászat

Dr. Wander Zsuzsanna

Hétfő	:	Iskolafogászat
Kedd	:	8.00–14.00
Szerda	:	12.00–18.00
Csütörtök	:	12.00–18.00
Péntek	:	8.00–14.00

Iskolafogászat: Feszty Árpád Általános Iskola, Csillag ltp. 6. Telefon: 343-601

Belgyógyászat

Hétfő	:	7.00–13.00
Kedd	:	7.00–13.00
Szerda	:	7.00–13.00
Csütörtök	:	12.00–15.00
Péntek	:	7.00–14.00

Ügyelet: Selye János Kórház, Komárom, Széchenyi István út 2.
Telefon : 342 - 840

Szemészet

Dr. Török Katalin

hétfő - szerda : 8.00–14.00

Dr. Fejér Gyula

Csütörtök - péntek : 8.00–14.00

Orr-, fül-, gégészet

Hétfő	:	7.00–12.00
Kedd	:	9.00–12.00
Szerda	:	7.00–12.00
Csütörtök	:	7.00–12.00
Péntek	:	7.00–12.00

Audiológia:
hétfő - péntek : 12.00–14.00

Ideggyógyászat, Pszichiátria

Szerda kivételével, hétfő - péntek: 8.00–14.00

Laboratórium

Hétfő - péntek : 7.30–10.00

Röntgen

Hétfő - péntek : 8.00–14.00

Sportorvosi rendelés

Szerda : 12.30–15.30

Onkológia

Hétfőtől - szerdáig : 9.00–13.00

Ortopédia

Szerda : 14.00-tól

Rheumatológia, Táncsics Mihály u. 34. – Telefon: 344-696

Dr. Németh Eleonóra

Hétfő - péntek : 7.00–13.00

Dr. Fazekas István

Hétfő - csütörtök: 13.00–14.30

Dr. Boldov Tibor gyermekgyógyász

Telefon: 345-915, mobil: 30/9395-326

Hétfő	:	8.00–12.00
Kedd	:	8.00–12.00
Szerda	:	10.00–12.00
		14.00–15.00
Csütörtök	:	8.00–12.00
Péntek	:	8.00–12.00

Csecsemőtanácsadás szerdánként 12.30–13.30

Dr. Schler Szilvia gyermekgyógyász

Telefon: 345-924, mobil: 20/9454-704

Hétfő	:	7.30–11.00
Kedd	:	7.30–10.00
		14.00–15.00
Szerda	:	7.30–11.30
Csütörtök	:	7.30–11.00
Péntek	:	7.30–11.00

Csecsemőtanácsadás keddenként 12.30–13.30

Dr. Zsilka Ilona gyermekgyógyász

Telefon: 346-368, mobil: 30/9944-730

Hétfő	:	8.00–12.00
Kedd	:	10.00–12.00
		14.00–15.00
Szerda	:	8.00–12.00
Csütörtök	:	8.00–12.00
Péntek	:	8.00–12.00

Csecsemőtanácsadás csütörtökönként 12.30–13.30

Bőr- és Nemibeteg gondozó Intézet, Telefon: 340-011

Hétfő	:	9.00–15.00
Kedd-szerda	:	9.00–14.00
Csütörtök	:	csak a visszarendelt betegeknek
Péntek	:	9.00–13.00

GYÓGYSZERTÁRAK:

Aranykígyó Patika, Kalmár köz. – Telefon: 343-940
Hétfő - péntek : 8.00–16.00

Balzsam Patika, Klapka György út 3. – Telefon: 340-063
Hétfő - péntek : 8.00–16.00

Mentha Patika, Jedlik Ányos u. 12. – Telefon: 345-925
Hétfő - péntek : 8.00–16.00

Vásártér Patika, Széchenyi István út 81. – Telefon: 343-063
Hétfő - péntek : 8.00–16.00

ÁLLATORVOSOK:

Dr. Győrfi Lajos, Táncsics Mihály u. 61. – Telefon: 342-480

Dr. Logodi Annamária, Sport u. 14. – Telefon: 343-306

Dr. Muravölgyi László, Gábor Áron u. – Telefon: 30/9468-862

Dr. Nedeczky Árpád, Jókai Mór tér 9. – Telefon: 342-367

Dr. Répási Gábor, Babits Mihály u. 9. – Telefon: 342-907

ÜZLETEK NYITVATARTÁSA:

Kék Duna ABC, Koppány vezér út.

Hétfő - péntek	:	6.00–17.00
Szombat	:	7.00–12.00
Vasárnap	:	8.00–11.00

Pro-Food Bt. (Nagy bolt) Koppány vezér út 111.

Hétfő - péntek	:	6.00–17.00
Szombat	:	6.00–12.00
Vasárnap	:	8.00–10.00

Best-of ABC, Koppány vezér út

Hétfő - péntek	:	6.00–18.00
Szombat	:	6.00–12.00
Vasárnap	:	7.30–11.00

Kis - Duna ABC, Koppány vezér út.

Hétfő - péntek	:	7.00–17.00
Szombat	:	8.00–12.00
Vasárnap	:	8.00–10.00

Bordács ABC, Aranyember u.

Hétfő - péntek	:	7.00–17.00
Szombat	:	7.00–12.00
Vasárnap	:	7.00–11.00

Teríték kölcsönző, Koppány vezér út. 53. – Telefon: 344-168

Hétfő	:	14.00–18.00
Kedd	:	szünnap
Szerda	:	14.00–18.00
Csütörtök	:	szünnap
Péntek	:	14.00–18.00

Harmónia Virágbolt, Csendes u. 4. – Telefon: 340-905

Hétfőtől- péntekig	:	8.00–11.00
		14.00–17.00
Szombaton	:	8.00–12.00

Kozmetika, Csendes u. 4. – Telefon: 340-905

Páros héten:

Kedd	:	14.00–20.00
Szerdától szombatig	:	8.00–14.00

Páratlan hét:

Hétfőtől - péntekig	:	13.00–20.00

KOMÁROM - KOPPÁNMONOSTOR AUTÓBUSZ MENETRENDJE:

Komáromból indul munkanapokon:
4.20, 4.55, 5.15 táborig, 5.55, 6.25, 6.55 iskolai napokon, 7.30 táborig, 8.25, 9.55 táborig, 11.45, 13.00, 14.05 iskolai napokon és a táborig, 14.30, 14.55, 15.40 táborig, 16.30, 17.30, 18.45 táborig, 19.45, 20.40, 22.36 Ácsra Monostoron keresztül.

Komáromból indul szabad-, és munkaszüneti napokon:
4.25, 5.15 táborig, 6.20, 7.25 táborig, 9.00, 9.55 táborig, 12.25, 13.55, 15.25, 16.50, 17.30, 18.45 táborig, 19.45, 20.40, 22.40.

Koppánmonostorról indul munkanapokon:
4.40, 5.10, 5.30 tábortól, 6.10, 6.40, 7.10 iskolai napokon, 7.45 tábortól, 8.40, 10.15 tábortól, 12.30, 13.15, 14.20, 14.45 iskolai napokon és a tábortól, 15.20, 15.55 tábortól, 16.55, 17.45, 19.05 tábortól, 20.00, 20.55.

Koppánmonostorról indul szabad-, és munkaszüneti napokon:
4.50, 5.30 tábortól, 6.35, 7.40 tábortól, 9.15, 10.15 tábortól, 12.40, 14.15, 15.45, 17.05, 17.45, 19.10, 20. 00,
20. 55

KULTURÁLIS INTÉZMÉNYEK:

Csokonai Művelődési Központ, Komárom, Kelemen L. u. 7.
Telefon: 342-208

Hétfőtől- péntekig	:	7.00–20.00
Szombaton	:	9.00–20.00
Vasárnap	:	13.00–18.00

Komáromi Kisgaléria, Komárom, Kelemen L. u. 7.
Telefon: 342-208

Hétfőtől- péntekig	:	7.00–20.00
Szombaton	:	9.00–20.00
Vasárnap	:	13.00–18.00

Közösségi Ház, Komárom, Jedlik Ányos u. 8.
Telefon: 344-520

Hétfőtől - péntekig	:	7.00–20.00
Szombaton	:	9.00–17.00
Vasárnap	:	zárva

Jókai Mór Filmszínház, Komárom, Táncsics Mihály u. 13.
Telefon: 340-165

Téli időszámításkor az előadások kezdete:		17.00 és 19.00 óra
Nyári időszámításkor az előadások kezdete:		18.00 és 20.00 óra
Szünnap	:	csütörtök

Pénztárnyitás előadás kezdete előtt 2 órával.

Jókai Mór Városi Könyvtár, Komárom, Táncsics Mihály u. 10.
Telefon: 344-631

Keddtől - péntekig	:	9.00–18.00
Szombaton	:	9.00 - 12.00, 13.00–17.00

Gyermekkönyvtár, Jedlik Ányos u. 8. – Telefon: 344-520/21

Kedd, szerda, péntek	:	10.00–12.00, 13.00–18.00

Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Levéltára
Komáromi Fióklevéltára, Komárom, Szabadság tér 1.
Telefon: 340-011

Hétfőtől-csütörtökig	:	8.00–16.00
Pénteken	:	8.00–12.00

Tengerészeti Múzeum, Komárom, Szabadság tér 1.
Telefon: 340-011

Keddtől - szombatig	:	13.00–17.00
Vasárnap	:	10.00–12.00, 14.00–17.00

Klapka György Múzeum, helytörténeti kiállítása,
Komárom, Kelemen L. u. – Telefon: 344-697

Keddtől - szombatig	:	13.00–17.00
Vasárnap	:	10.00–12.00, 14.00–17.00

Monostori erőd – Telefon: 344-152

Csoportos látogatási lehetőség, előre bejelentkezéssel
Az erődben lévő kiállítás naponta: 9.00–16.00

TÁMOGATÓINK A KÖVETKEZŐ SZOLGÁLTATÁSOKKAL ÁLLNAK ÖNÖK RENDELKEZÉSÉRE!

Pőcze József, autószerelő, Vendéglő u. 1. – Telefon: 340-720

Hétfő	:	szünnap
Keddtől-péntekig	:	8.00–15.00
Szombat	:	8.00–14.00

Harmónia Virágbolt, Czeglédi Lászlóné, Csendes u. 4.
Telefon: 340-905

Hétfőtől- péntekig	:	8.00–11.00 és 14.00–17.00
Szombaton	:	8.00–12.00

Kozmetika, Czeglédi Gabriella, Csendes u. 4.
Telefon: 340-905

Páros héten:

Kedd	:	14.00–20.00
Szerdától szombatig	:	8.00–14.00

Páratlan hét:

Hétfőtől - péntekig	:	13.00–20.00

MONITEX Kft, Komárom, Kalmár köz – Telefon: 346-123

Hétfőtől- péntekig	:	9.00–12.30, 13.30–17.00
Szombat	:	9.00–12.00

TARTALOM:

Kedves Monostoriak, Kedves Olvasónk!	3
Naptár	5
Monostor nevének eredetéről:	19
Monostor	21
Monostor hivatalos neve	22
Koppán (monostor)	23
Koppán monostora	24
Egy kis helytörténet:	27
Komárom sz. kir. város Komáromújváros története	29
Források Monostor történetéből (1899-1902)	31
A pusztamonostori új köztemető rendezése	42
Költségirányzat a koppánmonostori Nepomuki szent János-szobor terveihez	50
Források Monostor történetéből (1929)	53
Néhai Weninger Ernő volt szőnyi esperesplébános följegyzései	60
Egy kis helytörténet:	63
Kié volt a Tornyos-villa? Ki volt Tuba János?	65
Fekete május	67
150 éve történt	70
A komáromi jópapiros	74
Ki volt az „aranyember„	76
Az ácsi csata	81
A feketelőporos sportlövészet	87
102 év mögöttünk	92
Elmúlt egy év	100
Elindultam szép hazámból	103
Egy fantasztikus időtöltés : a néptánc	105
Gyöngyöm, gyöngyöm ...	107
Mikulások voltak és lesznek.	110

A mosoly értéke 112
Koppánmonostori Sportegyesület 113
Monostori Kulturális Egylet 114
Koppány Íjász Egyesület 115
Újjászülető vagy elsorvadó a hagyomány? 117
Megyei vadásznap a Posta-réten 121
66 esztendőnyi „vadűzés és erdőzúgás„ 123
A vallásosságról 127
Lélekjelenlét az elszámolásról 127
Jézus mondja : Jöjjetek énhozzám ... 128
Áldás, békesség! 131
A jövőben is szeretnénk megtölteni a házat, kinyitni. 133
Gondolatmorzsák 136
Akkoriban: 139
Útravaló 141
Abban az időben mások voltak ám itt az emberek.
Jobbak voltak, mint most. 142
Jutalom 149
Monostor, a múlt ... 150
Múlt és jelen 154
Éjszakai hajsza 158
Vidra Viktor nagy kalandja 162
Kígyómese 166
Holdtölte 170
Hasznos tanácsok 174
Kipróbált ételreceptek 179
Tanácsok arra : milyen amulettet viseljünk 187
Hogyan hatnak a kövek az emberre? 189
Virágnyelven 191
Vállalkozásom 193
Közhasznú információk 195

• KOMÁROMI TALPASÍJÁSZOK •
2007.